

ΕΚΘΕΣΗ 2018

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΪΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Συντάκτες: Α. Μακρανδρέου, Π. Γκάσιος

Κάιρο, Ιούνιος 2019

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Αιγύπτου.....	1
1.1	Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας.....	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	5
	Α. Γεωργία	5
	Β. Βιομηχανία.....	6
	Γ. Υπηρεσίες.....	8
	Γ1. Τουρισμός.....	9
	Γ2. Διώρυγα Σουέζ.....	10
	Δ. Ενέργεια	10
	Ε. Μεταφορές.....	19
	ΣΤ. Κατασκευές.....	21
	Ζ. Τηλεπικοινωνίες	22
	Η. Τεχνολογίες πληροφορικής	22
	Θ. Τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα.....	22
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	27
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	35
	1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών	37
	Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.....	40
	1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών	41
1.1.4	Επενδύσεις	41
1.2	Οικονομικές προβλέψεις έτους 2019/20.....	46
1.3	Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου	47
	1.3.1 Αίγυπτος – ΠΟΕ	47
	1.3.2 Αίγυπτος – Ευρωπαϊκή Ένωση	47
	1.3.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	48
	1.3.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	49
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Αιγύπτου.....	49
2.1	Διμερές εμπόριο.....	49
	2.1.1 Εμπόριο αγαθών	49
	2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών	59
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	60
	2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο.....	60

2.2.2	Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	61
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου	61
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018	65
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	69
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	69
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	72
	Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο	74
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	75
3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	78
4	Παράρτημα.....	79
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία	79
	Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου – Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)	79
	Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2017-2018), αξίες άνω του \$1 εκατ.....	80
	Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο.....	81
	Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2018 - σύγκριση με 2017 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)	83
	Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2018 - σύγκριση με 2017 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)	87
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις	90

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου.....	27
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου (σε \$ δισ.).....	35
Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου	37
Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου	38
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2018)	39
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2018)	39
Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου.....	41
Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου.....	41
Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.....	41
Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο	41
Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)	49
Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	50
Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)	51
Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	51
Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)	52

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών	59
Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο	59
Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο	59
Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο	60
Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο	60
Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	61
Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	69
Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο	72

1 Οικονομία Αιγύπτου

1.1 Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας

Η πορεία της αιγυπτιακής οικονομίας έχει επηρεαστεί κατά την περίοδο της τελευταίας οκταετίας σε σημαντικό βαθμό από τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα, ιδιαίτερα στη διάρκεια της τριετίας 2011-2013 και τον απόηχό τους μέχρι σήμερα.

Η αιγυπτιακή εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 οδήγησε στην αποπομπή του επί 30ετία προέδρου Χόσνι Μουμπάρακ, την εκλογή νέου κοινοβουλίου στις αρχές του 2012 και την αναρρίχηση στην εξουσία, τον Ιούλιο του ίδιου έτους, του Mohamed Morsi, ο οποίος, στηριζόμενος από τη Μουσουλμανική Αδελφότητα είχε κερδίσει οριακά τις προεδρικές εκλογές. Τον επόμενο χρόνο, σε συνέχεια διαδηλώσεων κατά της κυβέρνησης Morsi, οι αιγυπτιακές ένοπλες δυνάμεις παρενέβησαν, απομάκρυναν από την εξουσία τον Morsi τον Ιούλιο του 2013 και τον αντικατέστησαν με τον προσωρινό πρόεδρο Adly Mansour. Τον Ιανουάριο 2014, οι Αιγύπτιοι ενέκριναν νέο σύνταγμα και με δημοψήφισμα το Μάιο 2014 εξέλεξαν πρόεδρο τον Abdel Fattah Al Sisi, ο οποίος στη διάρκεια του 2018 επανεξελέγη για δεύτερη φορά στο ανώτατο κυβερνητικό αξίωμα της χώρας.

Το ασταθές πολιτικό περιβάλλον που ακολούθησε την εξέγερση του 2011 είχε ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της οικονομίας και αρνητικές επιπτώσεις σε σημαντικούς τομείς εντάσεως εργασίας, όπως ο τουρισμός και οι κατασκευές, με συνέπεια την άνοδο της ανεργίας. Η αναιμική οικονομική ανάπτυξη κατά την τριετία 2011-13 και η δραματική μείωση της εισροής ξένου συναλλάγματος έπληξαν τα δημόσια οικονομικά, με αποτέλεσμα η χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος καθώς και οι δαπάνες για εισαγωγές να καλύπτονται επί σειρά ετών κυρίως από δάνεια και δωρεές των Χωρών του Κόλπου.

Η αιγυπτιακή οικονομία, η δεύτερη μεγαλύτερη στον αραβικό κόσμο, υπέστη τις συνέπειες της πολιτικής μετάβασης επί τετραετία. Στο διάστημα 2012-2014, οι συνήθεις ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης περί το 7% έδωσαν την θέση τους σε εξαιρετικά συγκρατημένες αυξήσεις του ΑΕΠ. Η εν λόγω τάση άρχισε να αντιστρέφεται από τα μέσα του 2014. Το οικονομικό έτος 2014/2015 ο ρυθμός ανάπτυξης έφθασε το 4,4%, το έτος 2015/2016 ανήλθε σε 4,3%, ελαφρότατα μειωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μεγάλης στενότητας συναλλαγματικών πόρων που ακολούθησε την ισχυρή πτώση των τουριστικών εσόδων από τα τέλη του 2015, η οποία είχε ως συνέπεια την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου. Το οικονομικό έτος 2016/17, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας ανήλθε σε 4,2%, το έτος 2017/18 αυτός ανήλθε σε 5,3%, ενώ κατά τη μέχρι τώρα διάρκεια του έτους 2018/19 έχουν παρατηρηθεί υψηλότεροι αναπτυξιακοί ρυθμοί, της τάξεως του 5,3%, 5,5% και 5,6% κατά τα πρώτα τρία τρίμηνα, αντίστοιχα.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα, που είχαν μειωθεί από \$36 δισ. τον Ιανουάριο 2011 σε \$16,7 δισ. τον Ιούλιο του 2014, διαμορφώθηκαν στο επίπεδο των \$20,1 δισ. στο τέλος του οικονομικού έτους 2014/2015. Στη συνέχεια κατέγραψαν εκ νέου σημαντική πτώση, με αποτέλεσμα στα τέλη του 2015 να καταλήξουν στα επίπεδα των \$16,4 δισ., σηματοδοτώντας τη συναλλαγματική κρίση που αντιμετώπισε η

χώρα στη διάρκεια του 2016. Το Νοέμβριο του 2016, η συμφωνία της Αιγύπτου με το ΔΝΤ για παροχή εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, συνολικού ύψους \$12 δισ., σε συνδυασμό με τη ροή αναπτυξιακών και διμερών χρηματοδοτήσεων από διεθνείς οργανισμούς και ορισμένες, κυρίως αραβικές, χώρες, βελτίωσε σταδιακά την εικόνα των συναλλαγματικών αποθεμάτων, επαναφέροντάς τα τον Ιούλιο 2017 στα επίπεδα του 2011. Στη διάρκεια του 2018, αλλά και στην έως τώρα διάρκεια του 2019, αυτά αναρριχήθηκαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, ανώτερα εκείνων του 2011 (\$44,27 δισ. το Μάιο 2018).

Οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες μειώθηκαν από \$8,1 δισ. το 2008/9 σε \$3,75 δισ. το 2012/13 και σε \$4,18 δισ. το 2013/2014, το 2014/2015 ανέβηκαν στα επίπεδα των \$6,38 δισ., το 2015/16 ακόμη παραπάνω, στα \$6,93 δισ. και το 2016/17 στα \$7,93 δισ. Η σταδιακή βελτίωση της πολιτικής κατάστασης, τα νέα μεγαλεπήβολα έργα καθώς και οι δύο αναθεωρήσεις της επενδυτικής νομοθεσίας, το 2015 και το 2017, φαίνεται πως δημιούργησαν ένα ελαφρώς ευνοϊκότερο περιβάλλον για τις ξένες επενδύσεις. Σημειώνεται πάντως ότι οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων το οικονομικό έτος 2017/18 εμφανίστηκαν μειωμένες κατά 2,7% έναντι του έτους 2016/17, ανερχόμενες σε \$7,72 δισ., ενώ κατά το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2018/19 εμφανίζονται επίσης μειωμένες κατά 24,5% έναντι του εξαμήνου 2017/18, ανερχόμενες σε \$2,841 δισ.

Η χώρα διατηρούσε μέχρι την εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 ισχυρούς πολιτικοοικονομικούς δεσμούς με τη Δύση. Μετά από κάποια κάμψη στη διάρκεια της παραγμένης περιόδου οι δεσμοί αυτοί αποκαταστάθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Η Αίγυπτος λαμβάνει ετησίως διμερή βοήθεια περίπου \$1,55 δισ. από τις ΗΠΑ, ο δε σημαντικότερος εμπορικός της εταίρος είναι μακράν η Ε.Ε. Την τελευταία πενταετία, παράλληλα με τον έκδηλο προσανατολισμό, προς εξασφάλιση στήριξης, προς τις πλούσιες χώρες του Κόλπου (πλην του Κατάρ), η χώρα οικοδομεί δεσμούς με ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις όπως η Κίνα και η Ινδία ενώ ενισχύονται σημαντικά οι σχέσεις της με τη Ρωσία.

Η κυβέρνηση Al Sisi υλοποιεί την τελευταία τετραετία ευρύ και επώδυνο πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων με κεντρικούς στόχους την εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης, τη μείωση των κρατικών δαπανών (κυρίως των επιδοτήσεων στα καύσιμα και την ενέργεια) και του δημοσίου χρέους, αλλά και την αναμόρφωση του επενδυτικού πλαισίου και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Η υλοποίηση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, το οποίο εκπονήθηκε από την αιγυπτιακή κυβέρνηση, αποτέλεσε προαπαιτούμενο για την παροχή του «πακέτου» χρηματοδοτικής στήριξης από το ΔΝΤ στη διάρκεια του 2016.

Στις 11 Νοεμβρίου 2016 το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε τριετούς διάρκειας εκτεταμένη χρηματοδοτική διευκόλυνση προς την Αίγυπτο, ύψους \$12 δισ. Η Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου (CBE) είχε προηγουμένως ανακοινώσει, στις 3.11.2016, την απόφασή της για μετάβαση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας σε καθεστώς ελεύθερης διακύμανσης. Στις 3.11.2016, η Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε επίσης την αύξηση των επιτοκίων αναφοράς κατά 300 μονάδες βάσης, ενώ αργότερα, στη διάρκεια του 2017, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις εντονότερες πληθωριστικές πιέσεις που δημιούργησε η απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμίας της λίρας, προχώρησε δις (τους μήνες

Μάιο και Ιούλιο) σε αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς της, κατά 400 μονάδες βάσης συνολικά, διαμορφώνοντάς τα σε επίπεδα 18,75% για το επιτόκιο καταθέσεων, 19,75% για το επιτόκιο χορηγήσεων και 19,25% για το βασικό επιτόκιο.

Η απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας οδήγησε σε απότομη αρχικά υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος που συνεχίστηκε, συνοδευόμενη από έντονες πληθωριστικές πιέσεις, σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017. Στη συνέχεια ωστόσο, το αιγυπτιακό νόμισμα έδειξε αξιοσημείωτες τάσεις σταθεροποίησης από το τέλος του 2017 και σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2018, ενώ από τις αρχές του 2019 η αιγυπτιακή λίρα έχει ανατιμηθεί σημαντικά τόσο έναντι του δολλαρίου, όσο και έναντι του ευρώ, με την ισοτιμία της προς το δολλάριο να πέφτει στα μέσα Μαΐου –για πρώτη φορά έπειτα από το Μάρτιο 2017- κάτω από το επίπεδο των 17 λιρών. Στις 10/6/2019, η ισοτιμία της λίρας (τιμή αγοράς) προς το δολλάριο ανερχόταν σε 16,68 λίρες ανά δολλάριο (έναντι 17,85 λιρών ανά δολλάριο στις 2/1/2019), ενώ η ισοτιμία της λίρας προς το ευρώ ανερχόταν σε 18,84 λίρες ανά ευρώ (έναντι 20,41 λιρών ανά ευρώ στις 2/1/2019), αντίστοιχα.

Δεδομένης της γενικής τάσης αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού –με αξιόλογες ωστόσο διακυμάνσεις- από το δεύτερο ήμισυ του 2017, καθ' όλη τη διάρκεια του 2018 και τη μέχρι τώρα διάρκεια του 2019, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου προχώρησε αρχικά στη διάρκεια του 2018 σε δύο διαδοχικές μειώσεις των βασικών επιτοκίων (το Φεβρουάριο και το Μάρτιο), κατά συνολικά 200 μονάδες βάσης, διαμορφώνοντάς τα στα επίπεδα του 16,75% για το επιτόκιο καταθέσεων, του 17,75% για το επιτόκιο χορηγήσεων και του 17,25% για το βασικό επιτόκιο. Στη συνέχεια, και επί ένα περίπου έτος, η Κεντρική Τράπεζα άφησε τα βασικά επιτόκια σταθερά, ενώ στα μέσα Φεβρουαρίου 2019 προχώρησε σε μείωσή τους κατά 100 μονάδες βάσης, στο 15,75% για το επιτόκιο καταθέσεων, σε 16,75% για το επιτόκιο δανεισμού και στο 16,25% για το βασικό επιτόκιο.

Κατ' ακολουθία της απελευθέρωσης του συναλλαγματικού καθεστώτος της λίρας, της λήψης της εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης από το ΔΝΤ, και κυρίως της προσήλωσης της αιγυπτιακής κυβέρνησης στην υλοποίηση εντατικού προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αρκετοί διεθνείς οίκοι αξιολόγησης αλλά και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί αναθεώρησαν προς το καλύτερο τις εκτιμήσεις τους για τις προοπτικές της αιγυπτιακής οικονομίας. Το Μάιο 2018, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Αιγύπτου σε εγχώριο και ξένο νόμισμα σε "B" από "B-" που ήταν προηγουμένως. Πιο πρόσφατα, το Μάρτιο 2019, ο διεθνής οίκος Fitch αναβάθμισε την αξιολόγηση του αξιόχρεου των μακροπρόθεσμων τίτλων χρέους της Αιγύπτου, τόσο σε ξένο όσο και εγχώριο νόμισμα, στο επίπεδο του "B+" με σταθερή προοπτική, ενώ τον Απρίλιο 2019, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε επίσης το αξιόχρεο της Αιγύπτου σε "B2" από "B3" που ήταν προηγουμένως, χαρακτηρίζοντας ως σταθερή την προοπτική της μακροπρόθεσμης πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας. Σύμφωνα με εγχώριους οικονομικούς αναλυτές, οι διαδοχικές αναβαθμίσεις του αξιόχρεου της Αιγύπτου εκτιμάται πως θα επιφέρουν περαιτέρω αύξηση του επιπέδου εμπιστοσύνης των διεθνών επενδυτών στην αιγυπτιακή οικονομία και θα βοηθήσουν να μειωθεί ακόμη

περισσότερο το κόστος δανεισμού τόσο του αιγυπτιακού κράτους, όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Επισημαίνεται επίσης ότι, σε πρόσφατη αναθεώρηση της αξιολόγησης του βαθμού επικινδυνότητας χωρών όσον αφορά την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων ("Country Risk Classifications Index"), η οποία βρίσκεται σε ισχύ από 1.2.2019, ο ΟΟΣΑ βελτίωσε κατά μία μονάδα την αξιολόγηση κινδύνου της Αιγύπτου, από 6 που ήταν έως τον Ιούνιο 2018, σε 5. Ο ΟΟΣΑ απέδωσε τη βελτίωση του επιπέδου επιχειρηματικού / επενδυτικού κινδύνου της Αιγύπτου στην πρόοδο των οικονομικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες έχουν επιφέρει βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στη χώρα και δημιουργήσει ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τα τελευταία 2^{1/2} χρόνια, μεγάλοι διεθνείς τραπεζικοί όμιλοι ενθάρρυναν τους πελάτες τους να επενδύσουν σε βραχυπρόθεσμα έντοκα γραμμάτια του αιγυπτιακού δημοσίου, ώστε να επωφεληθούν από τις ευνοϊκές εξελίξεις της οικονομίας της χώρας. Η τάση αυτή αποτυπώθηκε ξεκάθαρα στη διάρκεια του 2017 και έως το Μάρτιο 2018, με την αξία των αιγυπτιακών εντόκων γραμματίων εις χείρας ξένων επενδυτών να ανέρχεται τότε σε EGP380,31 δισ. (περίπου \$21,5 δισ.), έναντι μόλις EGP532 εκατ. τον Ιούνιο 2016 και EGP176,6 δισ. τον Ιούνιο 2017, αντίστοιχα. Στη συνέχεια και έως το τέλος του 2018, οι τοποθετήσεις ξένων επενδυτών σε αιγυπτιακά έντοκα γραμμάτια μειώθηκαν βαθμιαία, με αποτέλεσμα να φθάσουν το επίπεδο των EGP192,28 δισ. (περίπου \$10,95 δισ.) το Δεκέμβριο 2018. Η μείωση των ξένων επενδυτικών τοποθετήσεων σε αιγυπτιακά έντοκα γραμμάτια συνδέθηκε μάλλον με τις οικονομικές αναταράξεις που ταλάνισαν στη διάρκεια του 2018 τις αναδυόμενες αγορές, ιδιαίτερα από το δεύτερο ήμισυ του έτους.

Από τις αρχές του 2019 φαίνεται ωστόσο να υπάρχει ανάκαμψη των εν λόγω τοποθετήσεων, με το ύψος τους να φθάνει το Μάρτιο 2019 το επίπεδο των 258,02 δισ. (περίπου \$15,4 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες). Σύμφωνα δε με στοιχεία που δημοσιοποίησε η Κεντρική Τράπεζα τον Απρίλιο 2019, το συνολικό ύψος των εισροών ξένου συναλλάγματος στο αιγυπτιακό τραπεζικό σύστημα από το Νοέμβριο 2016, οπότε απελευθερώθηκε η ισοτιμία της λίρας, ανέρχεται σε περίπου \$150 δισ.

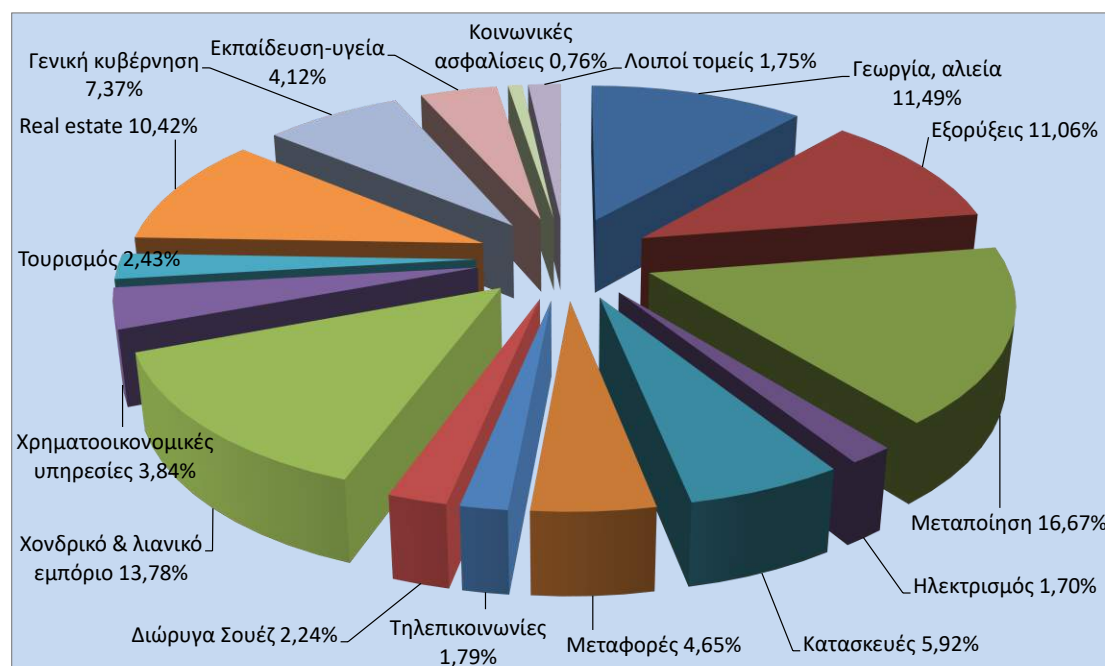
Το Μάιο και τον Οκτώβριο 2018 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία η τρίτη και η τέταρτη αξιολόγηση από το ΔΝΤ της πορείας υλοποίησης του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση. Συνακόλουθα, πραγματοποιήθηκαν οι εκταμιεύσεις της τέταρτης και της πέμπτης δόσης της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, ύψους \$2 δισ. εκάστη, τον Ιούλιο 2018 και το Φεβρουάριο 2019, αντίστοιχα. Προηγουμένως, στις αρχές του 2018 είχε εκταμιευθεί η τρίτη δόση (επίσης \$2 δισ.). Ως το Φεβρουάριο 2019, η Αίγυπτος είχε λάβει από το ΔΝΤ συνολικά \$10 δισ. από τα \$12 δισ. της τριετούς χρηματοδοτικής διευκόλυνσης. Στα μέσα Μαΐου 2019 ολοκληρώθηκε, με επίσης θετικά αποτελέσματα, και η πέμπτη και τελευταία αξιολόγηση του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, ανοίγοντας το δρόμο για την εκταμίευση της έκτης και τελευταίας δόσης, ύψους \$2 δισ., της τριετούς χρηματοδοτικής διευκόλυνσης από το ΔΝΤ, με προοπτική αυτή να πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο 2019.

Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχιστεί μέσω της υλοποίησης των κυβερνητικών δεσμεύσεων για την προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η έναρξη των νέων μεγάλων αναπτυξιακών έργων και η συνεχιζόμενη υποστήριξη από το ΔΝΤ, την Ε.Ε., την Παγκόσμια Τράπεζα, καθώς και τις Χώρες του Κόλπου (πλην Κατάρ) αναμένεται ότι θα ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη κατά τα επόμενα χρόνια. Η επιχειρούμενη από την κυβέρνηση, δύσκολη, ασφαλώς, πορεία προς το βαθμιαίο εκχρηματισμό της οικονομίας, της οποίας ο τομέας της παραοικονομίας ξεπερνάει κατά τους υπολογισμούς κάποιων ειδικών το 60%, θα βοηθήσει ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη της χώρας.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η κατά τομέα της οικονομίας ποσοστιαία συνεισφορά στο ΑΕΠ εμφάνισε την ακόλουθη σύνθεση το οικονομικό έτος 2017/18: Τομέας υπηρεσιών 59,08%, βιομηχανία, εξορύξεις & ηλεκτρισμός 29,43%, γεωργία 11,49%. Στο παρακάτω σχήμα απεικονίζονται αναλυτικότερα ποσοστά κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (στοιχεία σε τρέχουσες τιμές).

Διάγραμμα 1: Σύνθεση ΑΕΠ 2017/18 (κυριότεροι κλάδοι)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) Σημείωση: στοιχεία σε τρέχουσες τιμές.

Κατωτέρω παρατίθεται συνοπτική αναφορά στους πλέον σημαντικούς κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας:

A. Γεωργία

Ο αγροτικός τομέας συμβάλλει παραδοσιακά με ποσοστό πλησίον του 11% στη διαμόρφωση του αιγυπτιακού ΑΕΠ (11,49% το έτος 2017/18). Ο κλάδος απασχολεί μεταξύ 30% και 40% του εργατικού δυναμικού. Οι κύριες καλλιέργειες στην Αίγυπτο περιλαμβάνουν τα δημητριακά (σιτάρι, ρύζι, καλαμπόκι), φρούτα και λαχανικά, ζαχαροκάλαμο και ζαχαρότευτλα, βαμβάκι, ενώ η χώρα παράγει επίσης

γαλακτοκομικά προϊόντα, προϊόντα κρέατος και πουλερικών, ψάρια & θαλασσινά. Ανοδικές τάσεις παρατηρούνται επίσης στην παραγωγή εσπεριδοειδών και ελιάς.

Βασικότερο πρόβλημα της, μεγάλης όντως, αγροτικής παραγωγής της Αιγύπτου είναι ότι δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες του ταχύτατα αυξανόμενου πληθυσμού της, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται αθρόες εισαγωγές αγροτικών προϊόντων. Η Αίγυπτος αποτελεί, σημειωτέον, το μεγαλύτερο παγκοσμίως εισαγωγέα σιτηρών. Η εθνική αγροτική πολιτική εστιάζεται κυρίως στη δημιουργία νέων καλλιεργήσιμων εκτάσεων στην έρημο, στις δημόσιες επενδύσεις –συγχρηματοδοτούμενες από διεθνείς οργανισμούς όπως η Ε.Ε., η Παγκόσμια Τράπεζα κ.α.- σε μεγάλα έργα με στόχο τη βελτίωση των συστημάτων άρδευσης και της διαχείρισης υδάτινων πόρων, καθώς και στις επενδυτικές συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε έργα αγροτικής ανάπτυξης.

Κορυφαία κρατική πολιτική για την αναβάθμιση του εγχώριου αγροτικού κλάδου αποτελεί το πρόγραμμα **ανάκτησης εκτάσεων 1,5 εκατ. feddans αγροτικής γης**, που ανακοινώθηκε από τον Πρόεδρο Al Sisi στα τέλη του 2015. Το πρόγραμμα, προϋπολογισμού EGP33 δισ., έχει σκοπό την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων σε ερημικές εκτάσεις 1,5 εκατ. feddans (1 feddan= 4.200 τετρ. μέτρα), με στόχο την επέκταση της αγροτικής γης κατά συνολικά 20%. Το εν λόγω πρόγραμμα, το οποίο διατρέχει 8 συνολικά αιγυπτιακές επαρχίες, υλοποιείται σε 3 φάσεις, στο μεγαλύτερο μέρος του από το Στρατό, και προβλέπει τη διάνοιξη περίπου 1.500 νέων φρεάτων ύδατος στη Δυτική Έρημο, με σκοπό τη μετατροπή των ερημικών εκτάσεων σε καλλιεργήσιμη αγροτική γη. Το πρόγραμμα προσελκύει το ενδιαφέρον αρκετών διεθνών επιχειρηματικών ομίλων, δεδομένου ότι παρουσιάζει αξιόλογες ευκαιρίες δραστηριοποίησης.

B. Βιομηχανία

Οι κυριότεροι βιομηχανικοί κλάδοι της χώρας είναι: η κλωστοϋφαντουργία, η μεταποίηση τροφίμων, η χημική βιομηχανία, η φαρμακοβιομηχανία, η βιομηχανία μετάλλων, η τσιμεντοβιομηχανία και η βιομηχανία δομικών υλικών, η αυτοκινητοβιομηχανία, η ελαφρά βιομηχανία, οι κλάδοι διύλισης πετρελαίου και πετροχημικών / πλαστικών. Η Αίγυπτος είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς τσιμέντου στην Αφρική και ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός χάλυβα. Λόγω της εγγύτητάς της σε σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς, όπως η Ευρώπη, η Μέση Ανατολή και η Αφρική, καθώς και της τεράστιας εγχώριας αγοράς της, η χώρα παραμένει ανταγωνιστική σε αρκετούς τομείς. Οι προοπτικές για τη συνολική βιομηχανική παραγωγή εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική ανάπτυξη σε βασικές εξαγωγικές αγορές όπως η Ευρώπη.

Ο κλάδος της μεταποίησης -συμπεριλαμβανομένου του κλάδου διύλισης πετρελαιοειδών- αντιπροσώπευε το 2017/18 το 16,67% του αιγυπτιακού ΑΕΠ. Η βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένου του υποκλάδου υδρογονανθράκων, μεγεθύνθηκε κατά 4,8% το οικονομικό έτος 2017/18, έναντι μόλις 2,1% το προηγούμενο. Μη συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων, η αιγυπτιακή βιομηχανία κατέγραψε το 2017/18 ακόμη υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης, στο 5% (έναντι 3,7% το 2016/17). Ο κλάδος, και ιδιαίτερα ορισμένες βιομηχανίες όπως η κλωστοϋφαντουργία και η παραγωγή πετροχημικών και πλαστικών προϊόντων, απασχολούν σημαντικό τμήμα του αιγυπτιακού εργατικού.

Τα τελευταία χρόνια η μεταποίηση έχει αντιμετωπίσει σημαντικά προβλήματα στην Αίγυπτο, ξεκινώντας από την έλλειψη ενεργειακών πόρων, κυρίως φυσικού αερίου, αλλά και διαθεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του παραγόμενου ηλεκτρικού ρεύματος κατευθύνεται στα νοικοκυριά. Επιπλέον, οι αλληπάλληλες μειώσεις των κρατικών επιδοτήσεων στην ηλεκτρική ενέργεια ασκούν ανοδική πίεση στο λειτουργικό κόστος των βιομηχανικών μονάδων της χώρας. Σημειώνεται ότι κατά τη διετία 2015-2016, η αιγυπτιακή μεταποίηση βρέθηκε αντιμέτωπη με το πρόσθετο πρόβλημα των σοβαρών ελλείψεων συναλλάγματος, που της δημιούργησε δυσκολίες στην εισαγωγή πρώτων υλών.

Ένα ακόμη πρόβλημα που αντιμετωπίζει η εγχώρια βιομηχανία είναι ότι, επειδή δεν είναι αρκετά ανταγωνιστική, δέχεται εξαιρετικά οξύ ανταγωνισμό από εισαγόμενα προϊόντα, συχνά καλύτερης ποιότητας και μερικές φορές φθηνότερα, δεδομένου ότι η Αίγυπτος έχει αναλάβει διεθνείς υποχρεώσεις απελευθέρωσης του εμπορίου αγαθών, κατάργησης δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων, όπως για παράδειγμα δια της συμφωνίας σύνδεσης με την Ε.Ε.. Προκειμένου να αντιμετωπίσει τον αυξανόμενο διεθνή ανταγωνισμό, το αιγυπτιακό κράτος έχει υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια, όπου και όποτε μπορεί, σειρά μέτρων για τον περιορισμό των εισαγωγών και την προστασία της εγχώριας βιομηχανίας. Μεταξύ αυτών, αξιολογούνται ως σημαντικότερα: α) η από το έτος 2016 καθιέρωση υποχρέωσης επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο προκειμένου, κατόπιν έγκρισης, να τους επιτραπεί να εξάγουν στην Αίγυπτο (registration), β) η από το έτος 2017 επιβολή δασμών anti-dumping σε εισαγωγές χαλυβουργικών προϊόντων προέλευσης Κίνας, Τουρκίας και Ουκρανίας, αλλά και γ) η πρόσφατη, από τον Απρίλιο 2019, επιβολή δασμών σε εισαγόμενα χαλυβουργικά προϊόντα, στο πλαίσιο λήψης μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας της εγχώριας χαλυβουργίας.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών κλάδων της εγχώριας βιομηχανίας, το αιγυπτιακό Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας, υλοποιεί εκτεταμένο πρόγραμμα ίδρυσης βιομηχανικών ζωνών και διάθεσης γης για βιομηχανικά επενδυτικά σχέδια ανά την χώρα, μέσω της αρμόδιας Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA). Στο πλαίσιο αυτό, το Μάιο 2017 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εξέδωσε επί μακρόν αναμενόμενη νέα νομοθεσία (Ν. 15/2017) η οποία απλοποίησε και συντόμευσε τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για βιομηχανικές εγκαταστάσεις, με αποτέλεσμα να αυξηθούν με εκθετικούς ρυθμούς οι χορηγήσεις τέτοιων αδειών. Επιπλέον, ο νόμος 83/2016 έδωσε στην IDA την αποκλειστική αρμοδιότητα να διαχειρίζεται όλες τις γαίες βιομηχανικής χρήσης στην Αίγυπτο, αν και στην πράξη εμπλέκονται, ακόμη, αρκετές δημόσιες υπηρεσίες (λ.χ. η Αρχή Νέων Αστικών Κοινοτήτων – NUCA) και τοπικές αυτοδιοικητικές αρχές (λ.χ. διοικητικές περιφέρειες, δήμοι), με αποτέλεσμα να μην έχει αντιμετωπιστεί ριζικά η πολυπλοκότητα του συστήματος διαχείρισης βιομηχανικών γαιών.

Σύμφωνα με στοιχεία της IDA (τέλους 2018), σε ολόκληρη την αιγυπτιακή επικράτεια υπάρχουν 130 βιομηχανικές ζώνες οι οποίες υπάγονται στην εποπτεία της εν λόγω Αρχής και περιλαμβάνουν περίπου 38.000 παραγωγικές μονάδες που απασχολούν κατά προσέγγιση 2 εκατ. εργαζόμενους, με συνολική αξία επενδυμένων κεφαλαίων EGP750 δισ. (\$44,9 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες). Η αιγυπτιακή Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA) αναμένεται να προκηρύξει

διαγωνισμούς για τη διάθεση πρόσθετων βιομηχανικών γαιών συνολικής έκτασης περίπου 15 εκατ. τετρ. μέτρων, σε 13 βιομηχανικά συγκροτήματα διεσπαρμένα σε 12 περιφέρειες της χώρας (7 εκ των οποίων στην Άνω Αίγυπτο), έως τον Απρίλιο 2020. Το Μάιο 2019 ο Αιγύπτιος Π/Θ έδωσε οδηγίες στην κυβέρνηση να επιταχύνει τις διαδικασίες εκχώρησης βιομηχανικών γαιών σε υποψήφιους επενδυτές. Από τον Απρίλιο 2017 έχει εξάλλου ξεκινήσει η δωρεάν διάθεση γαιών σε επενδυτές για βιομηχανικές χρήσεις στην Άνω Αίγυπτο, ενώ συνεχίζεται η διάθεση βιομηχανικών εκτάσεων σε 8 περιφέρειες της Άνω Αιγύπτου με ευνοϊκούς όρους, με σκοπό τη δημιουργία νέων βιομηχανικών ζωνών. Σημειώνεται ότι συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει η Αίγυπτος στον κλάδο βιομηχανίας μπορούν να εντοπιστούν στον διαδραστικό διαδικτυακό επενδυτικό χάρτη της Αιγύπτου που έχει θέσει σε λειτουργία το Υπουργείο Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας στη διάρκεια του 2018, στην ιστοσελίδα: <https://www.investinegypt.gov.eg/English/Pages/explore.aspx?map=true>, καθώς και στην ιστοσελίδα της IDA, στη διεύθυνση: <http://www.ida.gov.eg/webcenter/portal/IDA> (στην αραβική προς το παρόν).

Η IDA, κατά το διάστημα της τριετίας 2015-2017 διέθεσε συνολικά εκτάσεις 31,6 εκατ. τετρ. μέτρων βιομηχανικών γαιών, έναντι εκτάσεων μόλις 9,5 εκατ. τετρ. μέτρων που είχαν διατεθεί κατά την περίοδο 2007-2016, ενώ το αιγυπτιακό κράτος στοχεύει την αύξηση των συνολικών εκτάσεων βιομηχανικών γαιών στα 60 εκατ. τετρ. μέτρα έως το έτος 2020. Βασικό στόχο του αιγυπτιακού κράτους αποτελεί η αύξηση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ από το τρέχον επίπεδο του 17% στο 21% έως το έτος 2020 και η δημιουργία 3 εκατ. θέσεων εργασίας. Πολλές από τις αιγυπτιακές βιομηχανικές ζώνες βρίσκονται σε φάση εκσυγχρονισμού και επέκτασης, ενώ υλοποιείται πρόγραμμα εγκαθίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ζωνών σε υφιστάμενες ή υπό δημιουργία νέες πόλεις ανά την Αίγυπτο. Σε φάση ανάπτυξης βρίσκονται δύο νέες μεγάλες βιομηχανικές πόλεις, η πρώτη με εξειδίκευση στον κλάδο δέρματος, αποκαλούμενη «Πόλη του Δέρματος» (“Al Robeky Leather City”, κοντά στην περιοχή Badr City στο New Cairo), η δε δεύτερη με εξειδίκευση στον κλάδο ξύλου και επιπλαβιομηχανίας, αποκαλούμενη Damietta Furniture City, πλησίον της πόλης της Δαμιέττης, η οποία συγκεντρώνει το 70% της παραγωγής επίπλων της Αιγύπτου.

Γ. Υπηρεσίες

Ο τριτογενής τομέας συμβάλλει στο ΑΕΠ της χώρας με ποσοστό 59,1% και καταλαμβάνει την πρώτη θέση στη σύνθεση του εθνικού προϊόντος. Ωστόσο, υπολείπεται σημαντικά όσον αφορά το μέγεθος και την ποιότητα της συμμετοχής του στο ΑΕΠ σε σύγκριση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Οι κύριοι κλάδοι υπηρεσιών, από πλευράς συμμετοχής τους στο αιγυπτιακό ΑΕΠ το έτος 2017/18 (σε τρέχουσες τιμές) ήταν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (13,8%), οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες (10,4%), οι κυβερνητικές υπηρεσίες (7,4%), οι κατασκευές (5,9%), οι μεταφορές (4,6%), οι κλάδοι εκπαίδευσης & υγείας (4,1%) και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (3,8%).

Δύο εξαιρετικά σημαντικές πηγές εισπράξεων για την Αίγυπτο όσον αφορά τις υπηρεσίες, είναι ο τουρισμός και η διαχείριση της Διώρυγας Σουέζ. Προβαίνουμε

κατωτέρω σε συνοπτική ανάλυση των εξελίξεων στους δύο εν λόγω κλάδους δραστηριότητας.

F1. Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί ιστορικά έναν από τους ισχυρότερους κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας και σημαντικότερη πηγή εισροών ξένου συναλλάγματος. Κατά την περίοδο πολιτικής αναταραχής μετά το 2011, το τουριστικό ρεύμα προς την χώρα ανακόπηκε, χωρίς ακόμη να έχει επανέλθει στα πρότερα του 2011 επίπεδα, παρά την αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας από το 2013 και έπειτα. Από τα τέλη του 2015 και ολόκληρο το 2016, η πτώση της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης υπήρξε δραματική, με εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στις συναλλαγματικές εισπράξεις της χώρας. Αιτία υπήρξε η συντριβή ρωσικού επιβατικού αεροσκάφους, στα τέλη Οκτωβρίου 2015 στο Σινά, που ώθησε τη Ρωσία αλλά και πληθώρα ευρωπαϊκών χωρών να διακόψουν τις απ' ευθείας αεροπορικές τους συνδέσεις είτε με τη χερσόνησο Σινά ή με ολόκληρη τη χώρα. Η δραματική πτώση των τουριστικών εσόδων υπήρξε βασική αιτία της συναλλαγματικής κρίσης που ταλάνισε την Αίγυπτο το μεγαλύτερο διάστημα του 2016. Σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, το 2016 επισκέφθηκαν την χώρα μόλις 5,4 εκατ. ξένοι τουρίστες, έναντι 9,3 εκατ. το 2015. Το 2017 η κατάσταση αντιστράφηκε, εν μέρει εξαιτίας της υποτίμησης του αιγυπτιακού νομίσματος, καθώς επίσης λόγω του κλίματος πολιτικής σταθερότητας, αλλά κυρίως εξαιτίας του εκσυγχρονισμού και της ενίσχυσης των συστημάτων ασφάλειας στα αιγυπτιακά αεροδρόμια, που κατέστησαν την Αίγυπτο περισσότερο ελκυστικό τουριστικό προορισμό. Τα έσοδα της Αιγύπτου από τον τουρισμό αυξήθηκαν το 2017 κατά 123,5% σε ετήσια βάση, ανερχόμενα σε \$7,6 δισ., ενώ ο αριθμός των εισερχόμενων τουριστών αυξήθηκε κατά 54% φθάνοντας τα 8,3 εκατ.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης, οι τουριστικές αφίξεις στην Αίγυπτο κατά τη διάρκεια του 2018 ανήλθαν σε 11,34 εκατ. επισκέπτες, ενώ τα συνολικά έσοδα της Αιγύπτου από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 50% σε ετήσια βάση το 2018, ανερχόμενα σε περίπου \$11,4 δισ. Το μεγαλύτερο μέρος της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης προήλθε από την Ευρώπη με 1,7 εκατ. τουρίστες, με τη Γερμανία να καταγράφεται ως η κορυφαία χώρα προέλευσης ξένων τουριστών, ενώ ως επίσης σημαντικές χώρες προέλευσης των εισερχόμενων τουριστικών ροών το 2018 καταγράφονται, με βάση τις ως άνω εκτιμήσεις, η Ουκρανία, η Ρωσία, η Βρετανία, η Ιταλία και η Σ. Αραβία. Σημειώνεται ότι το ΑΕΠ του τουρισμού κατέγραψε ρυθμό μεγέθυνσης 37,7% το οικονομικό έτος 2017/18, αντιπροσωπεύοντας το 2,43% του συνολικού αιγυπτιακού ΑΕΠ, ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό κυριολεκτικά «εκτοξεύθηκαν» στα \$9,8 δισ., έναντι \$4,38 δισ. το έτος 2016/17.

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις της Υπουργού Τουρισμού, οι τουριστικές εισροές στην Αίγυπτο αναμένεται να συνεχιστούν με αυξανόμενους ρυθμούς στη διάρκεια του 2019, ενώ με βάση στοιχεία του World Travel & Tourism Council (WTTC) ο αριθμός των εισερχόμενων τουριστών φέτος αναμένεται να φθάσει τα 11,7 εκατ.

Γ2. Διώρυγα Σουέζ

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Σύνολο πλοίων	17.224	16.596	17.148	17.483	16.833	17.550	18.174
Πετρελαιοφόρα (αριθμός)	3.639	3.593	4.053	4.316	4.292	4.537	4.724
Συνολικό καθαρό φορτίο (εκατ. τον.)	928,5	915,5	962,7	998,6	974,2	1.041,6	1.139,6
Πετρελαιοφόρα (εκατ. τον.)	140,8	145	163	177,8	174	188,1	212,0
Έσοδα (\$ δισ.)	5,1	5,2	5,3	5,2	5,0	5,3	5,7

Πηγή : Αρχή Διώρυγας Σουέζ

Η Διώρυγα του Σουέζ αντιστοιχεί περίπου στο 10% του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου και αποτελεί παραδοσιακά, μαζί με τα μεταναστευτικά εμβάσματα και τον τουρισμό, εκ των κορυφαίων πηγών εισοδήματος της Αιγύπτου, συμβάλλοντας με περισσότερα από \$5 δισ. ετησίως στο ισοζύγιο πληρωμών. Η Διώρυγα αποτελεί την ταχύτερη ναυτιλιακή διαδρομή μεταξύ Ευρώπης και Ασίας και μία από τις κύριες πηγές ξένου συναλλάγματος της Αιγύπτου. Η επέκτασή της, κόστους \$8 δισ., που ολοκληρώθηκε σε χρόνο ρεκόρ και εγκαινιάστηκε τον Αύγουστο του 2015 από τον Πρόεδρο Al Sisi, είχε ως στόχο να βοηθήσει στην αναζωογόνηση της αιγυπτιακής οικονομίας, διπλασιάζοντας την καθημερινή κυκλοφορία και αυξάνοντας τα ετήσια έσοδα σε \$13,2 δισ. μέχρι το 2023. Παρ' ότι η αναβάθμιση της Διώρυγας βελτίωσε κατά πολύ τους χρόνους διέλευσης και τα σχετικά κόστη, οι αισιόδοξες εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης περί ραγδαίας αύξησης των εσόδων από την Διώρυγα δε φαίνεται να δικαιώνονται πλήρως, κυρίως εξαιτίας της γενικότερης στασιμότητας που επικρατεί στις διεθνείς αγορές εμπορευματικών φορτίων.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής της Διώρυγας του Σουέζ, τα έσοδα της Διώρυγας στη διάρκεια του 2018 εκτιμάται ότι αυξήθηκαν στα \$5,7 δισ., έναντι \$5,3 δισ. το 2017 και \$5 δισ. το 2016. Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου για το ισοζύγιο πληρωμών, κατά το οικονομικό έτος 2017/18 τα έσοδα της Διώρυγας ανήλθαν σε \$5,71 δισ., αυξημένα κατά 15,4% έναντι των εσόδων του έτους 2016/17 (\$4,94 δισ.).

Δ. Ενέργεια

Πετρέλαιο & φυσικό αέριο:

Η χώρα διαθέτει διαφοροποιημένες ενεργειακές πηγές πετρελαίου και φυσικού αερίου, θερμοηλεκτρικές και υδροηλεκτρικές παραγωγικές μονάδες, καθώς και μεγάλες δυνατότητες παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Οι ανάγκες της Αιγύπτου σε ενέργεια καλύπτονται κατά 87% από φυσικό αέριο και πετρέλαιο και κατά το υπόλοιπο από υδροηλεκτρικά έργα και αιολική ενέργεια. Ο ενεργειακός κλάδος (εξόρυξη και κατεργασία πετρελαίου / αερίου, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) κατά το οικονομικό έτος 2017/18 κάλυπτε ποσοστό 15,3% του αιγυπτιακού ΑΕΠ.

Ο κλάδος του φυσικού αερίου θεωρείται περισσότερο υποσχόμενος. Το γιγαντιαίο υπεράκτιο κοίτασμα **Zohr** που ανακάλυψε ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος ENI στις βόρειες ακτές της χώρας, καθώς και τα υπεράκτια κοιτάσματα του **Δυτικού Δέλτα**, βορείως της Αλεξάνδρειας, της British Petroleum, εκτιμάται ότι θα αυξήσουν την εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου κατά 50% τα αμέσως προσεχή χρόνια.

Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις τέλους του 2016, τα αποδεδειγμένα αποθέματα πετρελαίου της Αιγύπτου ανέρχονταν σε 3,5 δισ. βαρέλια, ενώ τα αποθέματα φυσικού αερίου εκτιμούνταν σε 65,2 τρισ. κ.π. Το 2018, η παραγωγή αργού πετρελαίου ανήλθε σε 198,78 εκατ. βαρέλια, ελαφρώς μειωμένη (-0,7%) έναντι της παραγωγής του 2017 (στα 200,13 εκατ. βαρέλια). Η αιγυπτιακή παραγωγή αργού πετρελαίου προέρχεται κυρίως από τις περιοχές Κόλπου Σουέζ και Δυτικής Ερήμου, που καλύπτουν μερίδια 58% και 22% της συνολικής παραγωγής, αντίστοιχα. Στη διάρκεια του 2018, το Υπουργείο Πετρελαίου ανακοίνωσε την ανακάλυψη 51 συνολικά νέων κοιτασμάτων πετρελαίου.

Η εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου αυξήθηκε σε 5,1 δισ. κ.π. ημερησίως στη διάρκεια του 2017 και σε 5,5 δισ. κ.π. ημερησίως στις αρχές του 2018, ενώ στο τέλος του 2018 η ημερήσια παραγωγή ανερχόταν σε 6,6 δισ. κ.π., εξαιτίας της έναρξης παραγωγής από τα νέα κοιτάσματα φυσικού αερίου. Στη διάρκεια του 2018, το Υπουργείο Πετρελαίου ανακοίνωσε την ανακάλυψη 18 νέων κοιτασμάτων φυσικού αερίου. Από το Σεπτέμβριο 2018 η Αίγυπτος έχει ανακοινώσει πως έχει διακόψει τις εισαγωγές υγροποιημένου φυσικού αερίου, δεδομένου ότι η εγχώρια παραγωγή αερίου έχει φθάσει σε επίπεδα αυτάρκειας.

Η Αίγυπτος είναι η 5^η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα της Αφρικής και η μεγαλύτερη -εκτός ΟΠΕΚ- παραγωγός πετρελαίου στην ήπειρο, καθώς και η 3^η μεγαλύτερη παραγωγός φυσικού αερίου στην Αφρική, πίσω από τις Αλγερία και Νιγηρία. Δεδηλωμένο στόχο της αιγυπτιακής κυβέρνησης αποτελεί η επίτευξη ενεργειακής αυτάρκειας έως το έτος 2020, και η μετατροπή της χώρας από εισαγωγέα σε εξαγωγέα φυσικού αερίου. Με τη βοήθεια των πρόσφατων ανακαλύψεων, η Αίγυπτος φιλοδοξεί να αποτελέσει περιφερειακό διαμετακομιστικό κόμβο για το διεθνές εμπόριο φυσικού αερίου και ενέργειας τα επόμενα χρόνια.

Σύμφωνα με στοιχεία Απριλίου 2019, το επίπεδο της εγχώριας ημερήσιας παραγωγής φυσικού αερίου έχει αυξηθεί σε 6,9 δισ. κ.π., έναντι 6,6 δισ. κ.π. κατά τους τελευταίους μήνες του 2018, κατόπιν της σύνδεσης νέων κοιτασμάτων με το εθνικό δίκτυο, κυρίως δε του γιγαντιαίου κοιτάσματος Zohr, καθώς και των κοιτασμάτων Nooros (το οποίο βρίσκεται σε αβαθή ύδατα στο Δέλτα του Νείλου, βορειοανατολικά της Αλεξάνδρειας) και Δυτικού Δέλτα (βορείως της Αλεξάνδρειας), που επέφεραν αύξηση της ημερήσιας παραγωγής κατά περίπου 300 εκατ. κ.π. Κυβερνητικό στόχο αποτελεί η αύξηση της ημερήσιας παραγωγής στο επίπεδο των 7,95 δισ. κ.π. κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2019/20.

Η Αίγυπτος διαθέτει τη μεγαλύτερη δυναμικότητα διύλισης αργού πετρελαίου στην Αφρική, η οποία μέχρι πρόσφατα έβαινε ωστόσο φθίνουσα και οι υφιστάμενες υποδομές υποχρησιμοποιούνται. Το αιγυπτιακό κράτος υλοποιεί πρόγραμμα αναβάθμισης έξι μονάδων διυλιστηρίων, με στόχο την αύξηση της ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας σε καύσιμα, από το τρέχον επίπεδο των 25 εκατ. τόνων, στους 41 εκατ. τόνους. Στο εν λόγω πρόγραμμα, το αιγυπτιακό κράτος αναμένεται να δαπανήσει κονδύλια \$9 δισ. κατά την περίοδο της προσεχούς τετραετίας. Επιπλέον, στη διάρκεια του 2019 ξεκινά η λειτουργία νέου μεγάλου διυλιστηρίου, επενδυτικής αξίας \$4,3 δισ., που κατασκευάστηκε στην περιοχή Mostorod στα περίχωρα του Καΐρου (περιφέρεια Qalyubia), υπό την επωνυμία Egyptian Refining Company, με επίπεδο πλήρους παραγωγικής δυναμικότητας 4,7

εκατ. τόνων σε ετήσια βάση. Επίσης, σε εξέλιξη βρίσκεται η υλοποίηση έργου κατασκευής μεγάλου συγκροτήματος διυλιστηρίων και μονάδων παραγωγής προϊόντων πετρελαίου στην περιοχή Assiut, στην Άνω Αίγυπτο, συνολικού επενδυτικού κόστους \$2,3 δισ., ενώ σε φάση μελετών ευρίσκεται η κατασκευή έτερου νέου μεγάλου συγκροτήματος διυλιστηρίων στην περιοχή της νέας πόλης του Ελ Αλαμίν, εκτιμώμενης δυναμικότητας 3,4 εκατ. τόνων ετησίως, το οποίο προγραμματίζεται να έχει ολοκληρωθεί και τεθεί σε λειτουργία κατά τη διάρκεια του 2024.

Υπογραμμίζεται ότι η χώρα κατέχει στρατηγική σημασία στο διεθνές πετρελαϊκό εμπόριο αποτελώντας σπουδαίο διαμετακομιστικό κόμβο για το διεθνές εμπόριο υδρογονανθράκων μέσω αφ' ενός της Διώρυγας Σουέζ και αφ' ετέρου του αγωγού "SuMed". Οι εν λόγω οδοί αποτελούν τις μοναδικές εναλλακτικές μεταφορές αργού πετρελαίου από τον Ινδικό Ωκεανό στη Μεσόγειο χωρίς περίπλοκη της Αφρικής. Η αξιόλογη ενεργειακή υποδομή της Αιγύπτου περιλαμβάνει περίπου 7.000 χλμ. αγωγών πετρελαίου, φυσικού αερίου και υποπροϊόντων υδρογονανθράκων.

Ο κύριος εποπτικός φορέας του κλάδου πετρελαίου & φυσικού αερίου είναι το Υπουργείο Πετρελαίου. Η EGPC είναι η κρατική εταιρεία πετρελαίου, η οποία δεν διαχειρίζεται ωστόσο απ' ευθείας κοιτάσματα, παρά συστήνει κοινοπραξίες με ξένους επενδυτές για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων. Η EGAS, η οποία είναι η κρατική εταιρεία για το φυσικό αέριο, ιδρύθηκε το 2001 με την άνοδο της σημαντικότητας του φυσικού αερίου, και μοιράζεται αρμοδιότητες με την EGPC όσον αφορά την εποπτεία της έρευνας και παραγωγής αερίου, με την EGPC να είναι αρμόδια για τα παλαιότερα κοιτάσματα (Ερυθράς Θάλασσας, Δυτικής Ερήμου) και την EGAS για τα νέα κοιτάσματα (υπεράκτια κοιτάσματα Μεσογείου, κοιτάσματα Δέλτα Νείλου). Οι 2 εταιρείες προβαίνουν σε τακτικούς διαγωνισμούς για την προμήθεια υδρογονανθράκων, καθώς είναι υπεύθυνες για την αγορά αυτών με σκοπό τον εφοδιασμό της εγχώριας αγοράς, ενώ είναι επίσης ιδιοκτήτριες και διαχειρίστριες των σχετικών υποδομών και κυρίως υπεύθυνες για τη διανομή και την πώληση υδρογονανθράκων στην αιγυπτιακή αγορά.

Στη διάρκεια του 2017 κυρώθηκε νέα νομοθεσία για την αγορά φυσικού αερίου (Ν. 196/2017), η οποία κατήργησε το κρατικό μονοπώλιο στην εισαγωγή και διανομή αερίου, ενώ ταυτόχρονα σύστησε νέα ανεξάρτητη ρυθμιστική Αρχή (Gas Regulatory Authority). Οι εκτελεστικοί κανονισμοί της εν λόγω νομοθεσίας εκδόθηκαν το Φεβρουάριο 2018, ενώ έχει ξεκινήσει η λειτουργία της ανωτέρω Αρχής. Στις αρχές του 2019, η Ρυθμιστική Αρχή Αερίου εξέδωσε 18 άδειες σε ιδιωτικούς και κρατικούς επιχειρηματικούς ομίλους, για να εισάγουν και διανέμουν φυσικό αέριο στην εγχώρια αγορά, μεταξύ των οποίων τις μοναδικές δύο άδειες εισαγωγής αερίου για την κρατική εταιρεία φυσικού αερίου EGAS, καθώς επίσης τρεις άδειες διανομής για την κρατική εταιρεία διανομής αερίου GASCO, ενώ οι υπόλοιπες 13 άδειες διανομής φυσικού αερίου περιήλθαν σε ιδιωτικούς ομίλους.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει υιοθετήσει, στη διάρκεια του 2019, νέο μοντέλο «συμφωνιών διαμοιρασμού της παραγωγής» ("production sharing contracts") με τους διεθνείς πετρελαϊκούς ομίλους, το οποίο περιλαμβάνει φιλικότερους όρους για τους τελευταίους, μεταξύ των οποίων μεγαλύτερα μερίδια επί της παραγωγής και μεγαλύτερη ελευθερία να εκχωρούν τα μερίδιά τους σε τρίτους.

Οι μεγαλύτεροι διεθνείς πετρελαϊκοί όμιλοι που εργάζονται και παράγουν στην Αίγυπτο είναι οι British Petroleum (BP), ENI, Royal Dutch Shell, British Gas και Apache Corporation. Οι 4 πρώτοι επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους έρευνας και ανάπτυξης σε υπεράκτια κοιτάσματα, ενώ η Apache επικεντρώνεται στα κοιτάσματα της Δυτικής Ερήμου. Τα τελευταία χρόνια, μετά το 2011, οι ενεργειακές συνεργασίες της Αιγύπτου έχουν επεκταθεί τόσο στο χώρο της Μ. Ανατολής, όσο και της ευρύτερης Ασίας. Σημειωτέον επίσης ότι, από την αξιολογη οικονομική βοήθεια που έχει λάβει η χώρα κυρίως από τη Σ. Αραβία, μέρος της έχει δοθεί υπό μορφή πετρελαϊκών προϊόντων.

Τον Αύγουστο 2015, ο **ιταλικός όμιλος ENI** ανακοίνωσε την ανακάλυψη του σημαντικού κοιτάσματος φυσικού αερίου με την επωνυμία **“Zohr”** σε υπεράκτια περιοχή της Μεσογείου, βορείως της Δαμιέττης, εντός του οικοπέδου παραχώρησης Shorouk, εκτιμώμενης περιεκτικότητας 30 τρισ. κ.π. φυσικού αερίου. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ανακάλυψη φυσικού αερίου που έγινε ως τώρα στην Αίγυπτο, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Zohr ξεκίνησε στο τέλος του 2017, ενώ **στο τέλος του 2018 η συνολική ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος ανερχόταν σε 2,25 δισ. κ.π.**, με στόχο να φθάσει τα 2,7 με 3 δισ. κ.π. φυσικού αερίου ημερησίως έως το τέλος του 2019, που θα αποτελέσει επίπεδο πλήρους παραγωγικής δυναμικότητας. Ο όμιλος ENI κατέχει μερίδιο 50% του οικοπέδου Shorouk, αφού το 2016 εκχώρησε διαδοχικά μερίδια στους ομίλους BP και Rosneft, οι οποίοι κατέχουν 10% και 30% του οικοπέδου, αντίστοιχα, ενώ στη διάρκεια του 2018 εκχωρήθηκε πρόσθετο μερίδιο 10% στον όμιλο Mubadala Petroleum, θυγατρικό μεγάλου εμιρατινού κρατικού επενδυτικού ομίλου του Abu Dhabi.

Από το Μάρτιο 2017 έχουν συνδεθεί στο εγχώριο δίκτυο φυσικού αερίου 2 κοιτάσματα της **BP στο Δυτικό Δέλτα**, βόρεια της Αλεξάνδρειας (σε απόσταση περίπου 65 χλμ. βορείως των μεσογειακών ακτών της Αιγύπτου), συγκεκριμένα τα κοιτάσματα **Taurus** και **Libra**, με επίπεδο συνολικής παραγωγής στα 700 εκατ. κ.π. ημερησίως. Επιπλέον, η παραγωγή φυσικού αερίου από τη δεύτερη φάση ανάπτυξης των υπεράκτιων κοιτασμάτων του Δυτικού Δέλτα έχει ήδη ξεκινήσει, ευρισκόμενη στο επίπεδο των 400 εκατ. κ.π. ημερησίως από τα κοιτάσματα **Γκίζα** και **Fayoum**. Το επενδυτικό project του Δυτικού Δέλτα, το οποίο υλοποιείται από τη BP σε συνεργασία με το γερμανικό όμιλο DEA, περιλαμβάνει την ανάπτυξη συνολικά 5 κοιτασμάτων (Taurus, Libra, Γκίζα, Fayoum και Raven) και τη σύνδεσή τους με τις μονάδες κατεργασίας στην περιοχή Burullus. Τα αποδεδειγμένα αποθέματα των κοιτασμάτων του Δυτικού Δέλτα εκτιμώνται σε 5 τρισ. κ.π. αερίου και 55 εκατ. βαρέλια συμπυκνωμάτων. Κατά το Υπουργείο Πετρελαίου, το κοιτάσμα **Raven** αναμένεται επίσης να ξεκινήσει να παράγει αέριο κατά τη διάρκεια του 2019, με αρχικό επίπεδο ημερήσιας παραγωγής στα 450 εκατ. κ.π. Εκτιμάται ότι όταν έχει ξεκινήσει η παραγωγή φυσικού αερίου από όλα τα ανωτέρω κοιτάσματα, προς το τέλος του 2019, η συνολική συνδυασμένη παραγωγή τους θα ανέρχεται στο επίπεδο των 1,4 δισ. κ.π. ημερησίως, που προβλέπεται ότι θα καλύπτουν πλησίον του 20% των αναγκών της χώρας σε αέριο.

Στις αρχές του 2018 η **BP** ξεκίνησε επίσης την παραγωγή φυσικού αερίου από την πρώτη φάση του κοιτάσματος **Atoll**, που βρίσκεται στα ανοικτά βορείως της Δαμιέττης, στην περιοχή παραχώρησης στο Ανατολικό Δέλτα του Νείλου, με αρχικό

επίπεδο παραγωγής στα 350 εκατ. κ.π. φυσικού αερίου και 10.000 βαρέλια αποσταγμάτων ημερησίως.

Αξιόλογου μεγέθους κοιτάσματα φυσικού αερίου έχουν επίσης εντοπιστεί στην ευρύτερη περιοχή **Nooros**, σε αβαθή νερά του Δέλτα του Νείλου, περίπου 120 χλμ. βορειοανατολικά της Αλεξάνδρειας. Το κοιτάσμα Nooros ανακαλύφθηκε τον Ιούλιο 2015 και αποτελεί μέρος του οικοπέδου Abu Madi West. Το 75% των δικαιωμάτων στο εν λόγω οικόπεδο κατέχει ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος **ENI**, ενώ η βρετανική **BP** κατέχει το υπόλοιπο 25%. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Nooros ξεκίνησε το Σεπτέμβριο 2015. Το δυναμικό των κοιτασμάτων της ευρύτερης περιοχής Nooros εκτιμάται σε μεταξύ 70 και 80 δισ. κυβικά μέτρα. Το επίπεδο παραγωγής του κοιτάσματος Nooros ανέρχεται σε περίπου 1,2 δισ. κ.π. αερίου και 8.500 βαρέλια συμπυκνωμάτων ημερησίως. Ο όμιλος **ENI** διαθέτει επίσης μερίδιο 40% του – δυνητικά μεγάλου, εκτιμώμενης δυναμικότητας έως 10 τρισ. κ.π.- κοιτάσματος **Noor**, το οποίο βρίσκεται στο οικόπεδο παραχώρησης Shorouk στη Μεσόγειο, γειτονικά του Zohr, σε απόσταση περίπου 50 χλμ. από τις ακτές του Βορείου Σινά. Λοιποί μέτοχοι του Noor είναι οι όμιλοι BP και Mubadala Petroleum που διαθέτουν μερίδια 25% και 20% αντίστοιχα, ενώ μερίδιο 15% κατέχει ο αιγυπτιακός όμιλος Tharwa Petroleum.

Εντός του 2018, ο μεγάλος πετρελαϊκός όμιλος **Royal Dutch Shell**, σε κοινοπραξία με την κρατική εταιρεία πετρελαίου – **EGPC** και τη μαλαισιανή **Petronas**, ξεκίνησε την παραγωγή φυσικού αερίου από το υπεράκτιο κοιτάσμα “**9B**” στην περιοχή **Burullus του Δυτικού Δέλτα**, στις βόρειες ακτές της χώρας, με αρχική παραγωγική δυναμικότητα στα 100 εκατ. κ.π. ημερησίως, η οποία αναμένεται να αυξηθεί στα επίπεδα των 350-400 κ.π. ημερησίως, έως το τέλος του 2019. στο κοιτάσμα Noor στα ανοικτά βορείως του Σινά. Το εν λόγω κοιτάσμα.

Στη διάρκεια του 2018 προκηρύχθηκαν δύο μεγάλοι διεθνείς διαγωνισμοί για πραγματοποίηση ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, από τις κρατικές εταιρείες πετρελαίου (EGPC) και φυσικού αερίου (EGAS), αντίστοιχα, τα αποτελέσματα των οποίων ανακοινώθηκαν το Φεβρουάριο 2019 από το Υπουργείο Πετρελαίου. Μεταξύ των αναδόχων εταιρειών που επιλέχθηκαν περιλαμβάνονται οι διεθνείς όμιλοι Neptune Energy, Merlon International, Shell, ENI, Exxon Mobil, Petronas, DEA και BP. Σύμφωνα με κλαδικές εκτιμήσεις, πλέον κερδισμένος μεταξύ των πετρελαϊκών ομίλων από τους δύο μεγάλους αιγυπτιακούς διαγωνισμούς ήταν ο όμιλος Shell, ο οποίος κέρδισε συνολικά 3 αναθέσεις για έρευνα πετρελαίου και 2 για έρευνα φυσικού αερίου, ενώ για πρώτη φορά δραστηριοποιείται ο όμιλος Exxon Mobil σε έργα έρευνας και αξιοποίησης κοιτασμάτων στην Αίγυπτο.

Το Μάρτιο 2019, ο αιγυπτιακός κρατικός όμιλος Ganoub El Wadi Petroleum Holding Company (Ganope), προκήρυξε διεθνή διαγωνισμό για την ανάθεση της πραγματοποίησης ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, σε 10 συνολικά υπεράκτια οικόπεδα παραχώρησης στην Ερυθρά Θάλασσα, μέσω του νέου σχήματος διαμοιρασμού της παραγωγής και των εσόδων (“production-sharing”). Το αιγυπτιακό Υπουργείο Πετρελαίου έχει εξαγγείλει πως στη διάρκεια του 2019 πρόκειται να προκηρυχθούν τρεις ακόμη διεθνείς διαγωνισμοί για έρευνα και αξιοποίηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, ένας από την κρατική εταιρεία αερίου (EGAS) και δύο από την κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC).

Το Φεβρουάριο 2018, στο πλαίσιο της στρατηγικής της αιγυπτιακής κυβέρνησης να καταστεί η χώρα περιφερειακός διαμετακομιστικός κόμβος για το αέριο, οι εταίροι των ισραηλινών κοιτασμάτων Tamar και Leviathan, ισραηλινή Delek Drilling και αμερικανική Noble Energy, υπέγραψαν δύο συμφωνίες για την πώληση αερίου στην εταιρεία Dolphinus Holdings της Αιγύπτου. Με βάση τις εν λόγω συμφωνίες, η Dolphinus πρόκειται να εισάγει φυσικό αέριο από το Ισραήλ, αξίας \$15 δισ. σε χρονικό ορίζοντα δεκαετίας. Το Σεπτέμβριο 2018, οι όμιλοι Delek Drilling και Noble Energy υπέγραψαν συμφωνία με τον Αιγύπτιο εταίρο τους East Gas Company (EGC) -θυγατρική εταιρεία της κρατικής EGAS με αντικείμενο τη μεταφορά φυσικού αερίου- για την απόκτηση μεριδίου 39% στην εταιρεία που διαχειρίζεται τον αγωγό East Mediterranean Gas (EMG). Η ως άνω κίνηση έγινε με σκοπό την υλοποίηση του σχεδίου μεταφοράς φυσικού αερίου από το Ισραήλ στην Αίγυπτο, δεδομένου ότι η εν λόγω συμφωνία δίνει τη δυνατότητα στις τρεις εταιρείες να έχουν πρόσβαση στον αγωγό East Mediterranean Gas, μήκους 90 χλμ., ο οποίος ξεκινά από το Ισραήλ (Ashkelon) και φθάνει στη βόρεια Χερσόνησο του Σινά (Al Arish) υποθαλάσσια, ενώ από εκεί συνεχίζει ως υπέργειος αγωγός έως την περιοχή του Πορτ Σαΐντ. Επισημαίνεται ότι η εταιρεία που διαχειρίζεται τον αγωγό EMG σκοπεύει να ξεκινήσει την τροφοδοσία της Αιγύπτου με ισραηλινό φυσικό αέριο προς τα μέσα του 2019, με αρχικές ποσότητες 150 εκατ. κ.π. ημερησίως, ενώ, εντός περιόδου διετίας, οι ποσότητες ισραηλινού φυσικού αερίου που θα διοχετεύονται στην Αίγυπτο θα ανέρχονται σε 700 εκατ. κ.π. ημερησίως.

Ηλεκτρική ενέργεια, ΑΠΕ & πυρηνική ενέργεια:

Τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τα δίκτυα διανομής αυτής είναι κρατικά στην Αίγυπτο. Σύμφωνα με το Υπουργείο Ηλεκτρισμού & ΑΠΕ, που αποτελεί το βασικό εποπτικό φορέα του κλάδου ενέργειας, τα σχέδια του αιγυπτιακού κράτους περιλαμβάνουν δαπάνες πλησίον των \$7 δισ. για την προσθήκη ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας 6 GW ετησίως έως το έτος 2022. Κατά τα στοιχεία του Υπουργείου, κατά την πενταετία 2014-2018 έχει επιτευχθεί η αύξηση της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά 58%, φθάνοντας το επίπεδο των 58 GW στο τέλος Αυγούστου 2018. Δεδομένης της πρόθεσης της αιγυπτιακής κυβέρνησης να καταστήσει τη χώρα διεθνή περιφερειακό ενεργειακό κόμβο, το αιγυπτιακό κράτος προσπαθεί, με ολοένα εντατικότερους ρυθμούς, να προσελκύσει ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον στον κλάδο ηλεκτροπαραγωγής. Οι υφιστάμενες 6 εταιρείες παραγωγής και οι 9 διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ανήκουν στην κρατική εταιρεία Egyptian Electricity Holding Company (EEHC).

Στόχο της αιγυπτιακής κυβέρνησης αποτελεί εδώ και μερικά χρόνια η αύξηση του μεριδίου της παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο 20% του ενεργειακού μείγματος έως το έτος 2022, δεδομένου ότι η χώρα είναι εξαιρετικά προικισμένη σε ηλιακές και αιολικές πηγές ενέργειας. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει προσδιορίσει το μερίδιο της αιολικής ενέργειας σε 12%, εκείνο της ηλιακής σε 2,2% και αυτό της υδροηλεκτρικής σε 5,8%. Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας εθνικής αιγυπτιακής Αρχής για τις ΑΠΕ (NREA), το τρέχον επίπεδο της ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Αίγυπτο έχει φθάσει τα 6 GW, με ισχύ 2 GW να προέρχεται από ηλιακές και αιολικές πηγές.

Τον Ιούνιο 2015 το αιγυπτιακό κράτος υπέγραψε σύμβαση με το μεγάλο γερμανικό όμιλο **Siemens** για την **κατασκευή 3 νέων μεγάλων θερμοηλεκτρικών μονάδων**

συνδυασμένου κύκλου με βάση το αέριο, στις περιοχές Beni Suef, Burullus και Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας, δυναμικότητας 4,8 GW εκάστη, καθώς και 12 αιολικών πάρκων με 600 ανεμογεννήτριες, συνολικής δυναμικότητας 2 GW. Το συνολικό επενδυτικό κόστος της σύμβασης ανέρχεται σε \$9 δισ. και η συνολική πρόσθετη παραγωγική δυναμικότητα όταν τα έργα ολοκληρωθούν σε 16,4 GW. Στα μέσα του 2018, η Siemens είχε ολοκληρώσει –σαφώς ταχύτερα από το χρονοδιάγραμμα, σε διάστημα μόλις 27,5 μηνών- την κατασκευή των 3 θερμοηλεκτρικών μονάδων, οι οποίες εγκαινιάστηκαν από τον Αιγύπτιο Πρόεδρο. Στα μέσα του 2019 ολοκληρώνονται οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) και του γερμανο-ισπανικού ομίλου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Siemens Gamesa για τους οικονομικούς όρους των έργων εγκατάστασης των ανωτέρω αιολικών πάρκων, η κατασκευή των οποίων αναμένεται να ξεκινήσει στο άμεσο μέλλον.

Ο σαουδαρβικός όμιλος **ACWA Power** υπέγραψε το Νοέμβριο 2018 συμφωνία με την αιγυπτιακή κυβέρνηση για την **κατασκευή μεγάλης ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας ισχύος 2.250 MW στα νότια της χώρας (περιοχή Λούξορ)**, επενδυτικού κόστους \$2,3 δισ., η οποία προσδοκάται πως θα τεθεί σε λειτουργία το αργότερο έως το 2023. Επιπλέον, το Μάιο 2019 η αιγυπτιακή κρατική εταιρεία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας επιβεβαίωσε ότι ο όμιλος ACWA Power της υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά στο πλαίσιο διεθνούς διαγωνισμού που διενεργήθηκε το 2018, της τάξεως των 2,75 σεντς ανά κιλοβατώρα, για το έργο **κατασκευής νέας μονάδας παραγωγής ενέργειας από ηλιακές πηγές στην περιοχή Kom Ombo του Ασουάν**, δυναμικότητας 200 MW. Ο όμιλος ACWA Power εμπλέκεται επίσης σε έργα ανάπτυξης τριών φωτοβολταϊκών μονάδων στο συγκρότημα Benban στην Άνω Αίγυπτο, καθώς και σειράς άλλων αιολικών και φωτοβολταϊκών έργων στην αιγυπτιακή επικράτεια.

Το καλοκαίρι 2018 εγκαινιάστηκε η **πρώτη φάση λειτουργίας μεγάλου αιολικού πάρκου** που περιλαμβάνει 300 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 580 MW, στην **περιοχή Gabal El-Zayt της περιφέρειας Ερυθράς Θάλασσας**. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 2015 και έχει συνολικό κόστος ύψους περίπου \$625 εκατ. Η πρώτη φάση του αιολικού πάρκου περιλαμβάνει 120 ανεμογεννήτριες, συνδεδεμένες στο ηλεκτρικό δίκτυο, παραγωγικής ισχύος 240 MW, ενώ ακολουθούν δύο ακόμη φάσεις, μία που περιλαμβάνει 110 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 220 MW και μία ακόμη με 60 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 120 MW. Επιπλέον, το Μάρτιο 2018 υπογράφηκε συμφωνία για την κατασκευή πρόσθετου αιολικού πάρκου στην περιοχή Gabal El-Zayt, μεταξύ της κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) και κοινοπραξίας ιαπωνικών και γαλλικών ομίλων με το μεγάλο αιγυπτιακό κατασκευαστικό όμιλο Orascom. Το εν λόγω αιολικό πάρκο θα διαθέτει παραγωγική ισχύ 250 MW και θα απαιτήσει επενδύσεις συνολικού εκτιμώμενου ύψους \$400 εκατ.

Το Σεπτέμβριο 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση υπέγραψε σύμβαση έργου **κατασκευής θερμοηλεκτρικού εργοστασίου τεχνολογίας καθαρού άνθρακα**, δυναμικότητας 6.000 MW, στην **περιοχή Hamrawein της περιφέρειας Ερυθράς Θάλασσας**, επενδυτικού \$4,4 δισ., το οποίο θα εκτελεστεί από την κοινοπραξία των κινεζικών ομίλων Shanghai Electric και Dongfang Electric Corporation, καθώς και του αιγυπτιακού κατασκευαστικού ομίλου Hassan Allam. Στις αρχές του 2019,

εξασφαλίστηκαν κεφάλαια ύψους \$3,7 δισ. για τη χρηματοδότηση του έργου, από την κινεζική κρατική αναπτυξιακή τράπεζα China Development Bank. Επίσης το Σεπτέμβριο 2018, το αιγυπτιακό κράτος υπέγραψε προκαταρκτική σύμβαση με τον κινεζικό όμιλο Sinohydro για την **κατασκευή μονάδας αποθήκευσης υδροηλεκτρικής ενέργειας με αντλιοστάσιο, στην περιοχή της Ataka, στον Κόλπο Σουέζ**, αποθηκευτικής δυναμικότητας 2.400 MW. Στις αρχές του 2019, η αιγυπτιακή κρατική εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας (EEHC) και η Exim Bank of China συμφώνησαν την παροχή από τη δεύτερη δανειακής χρηματοδότησης ύψους \$2,6 δισ. για την υλοποίηση του έργου.

Η κυβέρνηση έχει προσπαθήσει, ήδη από το 2014, να διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο ικανό να προσελκύσει ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια στην ανάπτυξη των ΑΠΕ στην χώρα. Ο βασικός μηχανισμός για να επιτευχθεί αυτό, είναι η υιοθέτηση, από το Σεπτέμβριο 2014 ενός συστήματος πληρωμής από το κράτος της παραγόμενης ενέργειας στους ιδιώτες, σε εγγυημένες τιμές (**“Feed-in Tariff program”**), το οποίο στηρίζει την υλοποίηση νέων αιολικών και ηλιακών ενεργειακών projects. Στο πλαίσιο του “Feed-in-Tariff” Program, βρίσκεται υπό κατασκευή **μεγάλο ηλιακό συγκρότημα στην περιοχή Benban**, πλησίον του Ασουάν στην Άνω Αίγυπτο, το οποίο απολαμβάνει διεθνούς χρηματοδότησης από την International Finance Corporation (IFC) του ομίλου Παγκόσμιας Τράπεζας (με κεφάλαια \$653 εκατ.), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD, με κεφάλαια \$500 εκατ.), καθώς επίσης και επενδυτικών εγγυήσεων από το θυγατρικό της Παγκόσμιας Τράπεζας «Πολυμερή Οργανισμό Εγγύησης Επενδύσεων» (MIGA). Εκτιμάται ότι, όταν ολοκληρωθεί, το εν λόγω συγκρότημα θα διαθέτει συνολική παραγωγική ισχύ 1,8 GW και θα αποτελεί από τα μεγαλύτερα ηλιακά συγκροτήματα παγκοσμίως. Σύμφωνα με πρόσφατη δήλωση κυβερνητικού αξιωματούχου του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας, μέχρι στιγμής έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή 17 ηλιακών μονάδων στο συγκρότημα του Benban, τα οποία έχουν ξεκινήσει τη λειτουργία τους και έχουν συνδεθεί με το ηλεκτρικό δίκτυο της χώρας.

Εν τούτοις, το αιγυπτιακό Υπουργείο Ηλεκτρισμού και η κρατική εταιρεία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) προτίθενται, στις νέες αναθέσεις ενεργειακών έργων να εγκαταλείψουν το υφιστάμενο σύστημα εγγυημένων τιμών (“Feed-in-Tariff”), και να «ανοίξουν» το δρόμο στον ιδιωτικό τομέα να μπορεί να παράγει και να διαθέτει ενέργεια απ’ ευθείας στους καταναλωτές, μέσω του σχήματος «ανεξάρτητων παραγωγών ενέργειας» (**“independent power producer” – IPP**), με στόχο τη μεγαλύτερη ευελιξία του συστήματος που προσδοκάται ότι θα οδηγήσει στη διενέργεια υψηλότερων επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα, ιδιαίτερα σε κλάδους άμεσης αναπτυξιακής προτεραιότητας, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Κατά την οπτική της αιγυπτιακής κυβέρνησης, η φιλόδοξη και συνετή ενεργειακή πολιτική, σε συνδυασμό με τη γεωστρατηγική σημασία της Αιγύπτου ως ενεργειακού κόμβου μεταξύ Αφρικής, Ευρώπης και Ασίας, διευκολύνουν την άντληση χρηματοδοτήσεων από διεθνείς οργανισμούς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την **κατασκευή πρόσθετων ενεργειακών υποδομών και έργων διασύνδεσης του αιγυπτιακού ηλεκτρικού δικτύου με εκείνα των γειτονικών χωρών.**

Αναφορικά με το μεγάλο **έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Σ. Αραβίας** μέσω καλωδίων ρεύματος ισχύος 3.000 MW, η λειτουργία της πρώτης φάσης του έργου προσδοκείται να ξεκινήσει το 2021. Το αιγυπτιακό κράτος έχει ολοκληρώσει τους από πλευράς του διαγωνισμούς για την ανάθεση του έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης με τη Σ. Αραβία, με προοπτική να ξεκινήσουν οι κατασκευαστικές εργασίες εντός του πρώτου τριμήνου του 2020. Κατά τη διάρκεια του 2018 σημειώθηκαν καθυστερήσεις από σαουδαραβικής πλευράς, οι οποίες σχετίζονται με τις μεταβολές στον όλο σχεδιασμό του έργου της διασύνδεσης που προκάλεσε ο προγραμματισμός του μεγάλου –διεθνούς εμβέλειας, με τη συνεργασία Σ. Αραβίας, Ιορδανίας και Αιγύπτου- αναπτυξιακού έργου “NEOM” στον Κόλπο της Άκαμπα και πλησίον της Διώρυγας Σουέζ. Σύμφωνα με κλαδικές εκτιμήσεις, ο επανασχεδιασμός του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης από σαουδαραβικής πλευράς έχει προκαλέσει την αύξηση του σχετικού εκτιμώμενου συνολικού κόστους υλοποίησης, από το επίπεδο των \$1,6 δισ. προηγουμένως, σε αυτό των \$2,5 δισ., το οποίο αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί από τα δύο κράτη, καθώς και από συνεισφορές του Κουβείτιανού Ταμείου Οικονομικής Ανάπτυξης (Kuwait Fund for Arab Economic Development), του εδρεύοντος στο Κουβέιτ Αραβικού Ταμείου Οικονομικής & Κοινωνικής Ανάπτυξης (Arab Fund for Economic & Social Development), της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης (IDB) και της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρισμού (EETC).

Η Αίγυπτος είναι **ηλεκτρικά συνδεδεμένη με τις γειτονικές της χώρες στα ανατολικά και τα δυτικά, ήτοι με την Ιορδανία και με τη Λιβύη** (εργαζόμενη προς επέκταση της δυναμικότητας της διασύνδεσης με Ιορδανία), ενώ επίσης ετοιμάζει – ευρισκόμενη σε τελικό στάδιο- σημαντικό έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης με **το Σουδάν**. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προωθεί έντονα **έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης της Αιγύπτου με την Ευρώπη μέσω Ελλάδας και Κύπρου**, μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου δυναμικότητας 2.000 MW, με σκοπό την ανάδειξη της χώρας ως κομβικού κέντρου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των τριών ηπείρων. Στη διάρκεια του 2018 σημειώθηκε σχετικά μικρή πρόοδος στην υλοποίηση του εν λόγω σχεδιαζόμενου μεγάλου έργου, εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους €2 δισ. Προς το τέλος του 2018, ο οικονομικός Τύπος ανέφερε ότι οι Αρχές της Αιγύπτου και της Κύπρου κατέληξαν σε συμφωνία –η οποία αναμένεται να οριστικοποιηθεί ως το τέλος του 2019- με ευρωπαϊκό επενδυτικό όμιλο, με σκοπό τη χρηματοδότηση του έργου, καθώς και ότι ανατέθηκε σε ιταλικό συμβουλευτικό όμιλο η αξιολόγηση της οικονομοτεχνικής μελέτης σκοπιμότητας του έργου διασύνδεσης, και η εισήγηση βέλτιστων λύσεων προς υλοποίηση του έργου, τόσο όσον αφορά τις σχεδιαζόμενες διαδρομές που θα ακολουθήσει το υποθαλάσσιο καλώδιο, όσο και τις χρηματοδοτικές και νομικές πλευρές του εγχειρήματος. Το Μάιο 2019 υπεγράφη στο Κάιρο συμφωνία μεταξύ της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρισμού (EETC), και του κυπριακού ομίλου EuroAfrica Interconnector για την υλοποίηση του έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης της Αιγύπτου με την Ευρώπη, μέσω Κύπρου και –μελλοντικά- Ελλάδας (Κρήτης), παρουσία του Αιγύπτιου Π/Θ κ. Madbouly και του Υπουργού Ηλεκτρισμού κ. Shaker.

Η Αίγυπτος σχεδιάζει εδώ και αρκετά χρόνια να εμπλουτίσει το ενεργειακό της μείγμα προσθέτοντας και την **πυρηνική ενέργεια**. Το Μάιο 2016, η αιγυπτιακή κυβέρνηση επισημοποίησε συμφωνία λήψης δανείου με ευνοϊκούς όρους

αποπληρωμής, ύψους \$25 δισ., από την Ρωσία για τη χρηματοδότηση της κατασκευής μονάδας πυρηνικής ενέργειας από το ρωσικό κρατικό όμιλο **Rosatom**, στην **περιοχή Dabaa** της βορειοδυτικής Αιγύπτου, δυναμικότητας 4.800 MW. Σύμφωνα με ρωσικές εκτιμήσεις, η έναρξη της κατασκευής της εν λόγω μονάδας τοποθετείται χρονικά εντός του 2020 και η ολοκλήρωσή της έως το 2028-2029. Ποσοστό 85% του συνολικού κόστους κατασκευής και εξοπλισμού της μονάδας πρόκειται να καλυφθεί μέσω του ως άνω διμερούς δανείου της Ρωσίας προς την Αίγυπτο. Στην παρούσα φάση, η National Localization Committee της Αιγύπτου έχει εκπονήσει κατάλογο 150 αιγυπτιακών ομίλων, προκειμένου αυτοί να μπορέσουν, ως εξουσιοδοτημένοι, να εργαστούν υπεργολαβικά στην υπό δημιουργία πυρηνική μονάδα, αναλαμβάνοντας μικρότερα υποέργα ή προμήθειες από τη θυγατρική της Rosatom, Atomstroyexport.

Ε. Μεταφορές

Η Αίγυπτος ιστορικά υπήρξε σημαντικός διεθνής κόμβος μεταφορών. Κατέχει κομβικό σημείο στις εμπορικές οδούς μεταξύ της Ασίας, Αφρικής και Ευρώπης ενώ μέσω της Διώρυγας του Σουέζ διακινείται το 10% του συνολικού όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Η Κυβέρνηση με σειρά έργων, δεσπόζοντας του “φαραωνικού” έργου διάνοιξης νέου παράλληλου προς τον υφιστάμενο διαδρόμου στην Διώρυγα του Σουέζ, έχει δημιουργήσει μια νέα δυναμική στον τομέα των μεταφορών. Όραμα της αιγυπτιακής ηγεσίας είναι να καταστεί η χώρα κόμβος στις θαλάσσιες και εναέριας μεταφορές.

Ο κλάδος μεταφορών και logistics αντιπροσώπευσε το 4,65% του αιγυπτιακού ΑΕΠ το οικονομικό έτος 2017/18. Η Διώρυγα Σουέζ αποτελεί σαφώς τη σημαντικότερη από πλευράς γεωστρατηγικής μεταφορική υποδομή της χώρας, ενώ η Αίγυπτος διαθέτει επίσης 108,8 χιλ. χλμ. ασφαλτοστρωμένων δρόμων, 9.570 χλμ. σιδηροδρομικών γραμμών, 20 αεροδρόμια, 15 θαλάσσιους λιμένες και ένα δίκτυο ποτάμιων λιμένων.

Το αιγυπτιακό σιδηροδρομικό δίκτυο μεταφέρει σε ετήσια βάση περίπου 500 εκατ. επιβάτες και 6 εκατ. τόνους αγαθών. Φορέας διαχείρισης του σιδηροδρομικού δικτύου είναι η Egyptian National Railways (ENR), με την οποία συνεργάζεται στενά τα τελευταία χρόνια η Παγκόσμια Τράπεζα, με σκοπό την αναδιοργάνωση των σιδηροδρομικών μεταφορών, τη βελτίωση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σημαντικές επενδύσεις πραγματοποιούνται για την επισκευή και αποκατάσταση του συστήματος σηματοδότησης, το 85% του οποίου είναι σήμερα μηχανοκίνητο. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση σχεδιάζει σε μακροπρόθεσμη βάση, την **υλοποίηση μεγάλου έργου δημιουργίας σιδηροδρομικού άξονα υψηλής ταχύτητας**, μήκους 1.087 χλμ., που θα συνδέει την Αλεξάνδρεια με το Ασουάν, μέσω Καΐρου, με εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος \$10 δισ. Πλέον προωθημένο υπό υλοποίηση επενδυτικό σχέδιο αποτελεί η **κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας που θα συνδέει το λιμένα Ain Sokhna στον Κόλπο Σουέζ με την περιοχή της νέας πόλης του Ελ Αλαμίν**, στις βορειοδυτικές ακτές της Αιγύπτου. Στην παρούσα φάση, δύο κοινοπραξίες, των οποίων ηγούνται κινεζικοί κατασκευαστικοί όμιλοι (οι China Civil Engineering Construction Corporation-CCECC και China Railway Construction Corporation Limited-CRCC στην πρώτη και China Railway Engineering Corporation-

CREC και China State Construction Engineering στη δεύτερη), έχουν υποβάλει τις τελικές τεχνικές και οικονομικές προσφορές τους και είναι υποψήφιοι στο τελικό στάδιο του σχετικού αιγυπτιακού δημόσιου διαγωνισμού.

Τον Αύγουστο 2017 υπεγράφη συμφωνία μεταξύ της αιγυπτιακής Εθνικής Αρχής Σηράγγων (NAT) και των κινεζικών ομίλων AVIC International και China Railway Group, αξίας \$1,24 δισ., για την **κατασκευή δικτύου ελαφρού προαστιακού σιδηροδρόμου υψηλής ταχύτητας**, μήκους 67,8 χλμ., με 11 σταθμούς, που θα συνδέει τα ανατολικά περίχωρα του Καΐρου (Al Salam, 10th of Ramadan, Shorouk και Badr) με τη νέα διοικητική πρωτεύουσα. Για την υλοποίηση του έργου η κρατική Exim Bank of China θα παράσχει χαμηλότοκη δανειακή διευκόλυνση, συνολικού ύψους \$1,2 δισ. Το Μάιο 2019 το αιγυπτιακό κράτος επέλεξε ως «προτιμώμενο» μειοδότη την κοινοπραξία του καναδικού ομίλου Bombardier με τους αιγυπτιακούς κατασκευαστικούς ομίλους Orascom Construction και Arab Contractors, προκειμένου να εκτελέσει το **μεγάλο έργο σχεδιασμού, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης των δύο σιδηροδρομικών γραμμών «μονής τροχιάς» που θα συνδέουν τα ανατολικά περίχωρα του Καΐρου με τη νέα διοικητική πρωτεύουσα, καθώς και τα δυτικά περίχωρα του Καΐρου μεταξύ τους, μήκους 52 χλμ. και 35 χλμ., αντίστοιχα, δημιουργώντας σιδηροδρομικό άξονα από την περιοχή 6th of October City έως τη νέα πρωτεύουσα**. Η συνολική συμβατική αξία ολόκληρου του έργου εκτιμάται σε €3 δισ., για σχεδιασμό, δημοπράτηση, κατασκευή και 15ετή λειτουργία και συντήρηση των γραμμών.

Βασική μέριμνα της Αιγύπτου αποτελεί εξάλλου η επέκταση του δικτύου μετρό Καΐρου. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αρμόδιας Εθνικής Αρχής Σηράγγων της χώρας (National Authority for Tunnels), άνω των 3,5 εκατ. κατοίκων του μείζονος Καΐρου βασίζονται στο μετρό για τις καθημερινές μετακινήσεις, εν μέρει λόγω του ακόμη σχετικά χαμηλού κόστους τους, παρά τις αυξήσεις των κομίστρων, το Μάιο 2018, οι οποίες ξεσήκωσαν «θύελλα» αντιδράσεων. Το μετρό του Καΐρου εγκαινιάστηκε το 1987 και στα μέσα του 2016, λειτουργούσαν πλήρως **2 γραμμές (1 & 2)** συνολικού μήκους 78 χλμ. Μία πρόσθετη **3^η γραμμή** λειτουργεί μερικώς από το 2012 και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή και επέκταση από γαλλικές, αιγυπτιακές και εμιρατινές κατασκευαστικές εταιρείες, με σκοπό να συνδέσει την περιοχή Imbaba του Καΐρου με το αεροδρόμιο. Το συνολικό κόστος κατασκευής της **3^{ης} γραμμής** υπολογίζεται σε \$6,5 δισ. και η ολοκλήρωσή της θα αυξήσει την δυνατότητα εξυπηρέτησης σε περίπου 3 εκατ. επιβάτες, ημερησίως. Επίσης, υπάρχουν **3 γραμμές που βρίσκονται ακόμη σε φάση σχεδιασμού (4, 5 & 6)**, οι οποίες αναμένεται να προσθέσουν δυναμικότητα 5 εκατ. επιβατών ημερησίως όταν ολοκληρωθούν. Πλέον προωθημένα μεταξύ αυτών είναι η κατασκευή της **γραμμής 4**, η οποία πρόκειται έχει συνολικό κατασκευαστικό κόστος \$3,6 δισ. και θα συνδέσει την περιοχή 6th of October δυτικά του Καΐρου με την περιοχή New Cairo, ανατολικά του Καΐρου, με βασικό χρηματοδότη την ιαπωνική υπηρεσία αναπτυξιακής συνεργασίας (JICA), με κονδύλια \$1,2 δισ. για την 1^η φάση της γραμμής. Το έργο θα υλοποιηθεί πιθανότατα από κοινοπραξία του ιαπωνικού ομίλου Taisei Corporation με τον αιγυπτιακό όμιλο Orascom. Η σχεδιαζόμενη **5^η γραμμή**, εκτιμώμενου προϋπολογισμού \$4 δισ., θα συνδέει την περιοχή Maadi στα νότια του Καΐρου με την 1^η γραμμή και το ανατολικό προάστιο New Cairo. Τα σχετικά κατασκευαστικά έργα διεκδικούν τρεις κοινοπραξίες υπό ιταλικές,

κορεατικές και κινεζικές εταιρείες, αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2017 η Αίγυπτος υπέγραψε συμφωνία με την καναδική εταιρεία Bombardier για τη χρηματοδότηση και κατασκευή της γραμμής 6 του μετρό του Μείζονος Καΐρου, αρχικά εκτιμώμενου προϋπολογισμού \$4 δισ., η οποία θα ακολουθεί διαδρομή παράλληλη με το Νείλο, συνδέοντας την περιοχή Shubra του Καΐρου με τα νότια προάστια Maadi και Helwan. Σημαντικές πηγές χρηματοδότησης για την επέκταση του μετρό Καΐρου και για αναβαθμίσεις υφιστάμενων γραμμών αποτελούν οι EBRD, ΕΤΕπ και Agence Française de Développement.

Σημαντική θέση στις προτεραιότητες της αιγυπτιακής κυβέρνησης κατέχουν επίσης τα έργα αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των περιφερειακών αεροδρομίων, αλλά και κατασκευής νέων, όπως το Sphinx International Airport στη Γκίζα, το οποίο εξυπηρετεί τις δυτικές περιοχές της πρωτεύουσας και έχει ξεκινήσει τη δοκιμαστική λειτουργία του από τις αρχές του 2019, αλλά και το Katameya International Airport, στα περίχωρα του Καΐρου (πλησίον της περιοχής New Cairo), το οποίο θα εξυπηρετεί τη νέα διοικητική πρωτεύουσα και τις ανατολικές περιοχές του Καΐρου, δρώντας συμπληρωματικά και αποσυμφορητικά για το διεθνές αεροδρόμιο της πρωτεύουσας.

ΣΤ. Κατασκευές

Ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός κλάδος διανύει περίοδο άνθησης, με βασική κινητήρια δύναμη τα μεγάλα έργα που υλοποιούνται ανά την χώρα, μεταξύ των οποίων η κατασκευή της νέας διοικητικής πρωτεύουσας και άλλων νέων πόλεων, οι επεκτάσεις στο μετρό του Καΐρου, τα μεγάλα έργα του ενεργειακού κλάδου και τα έργα διαχείρισης υδάτων στην Άνω Αίγυπτο. Στον αιγυπτιακό κλάδο κατασκευών δραστηριοποιούνται αρκετοί διεθνείς παίκτες, κυρίως από τις χώρες του Κόλπου, την Κίνα και την Ε.Ε. Η συμμετοχή των κατασκευών στο αιγυπτιακό ΑΕΠ αυξήθηκε από το επίπεδο του 4,5% το οικονομικό έτος 2012/13 σε 5,72% του ΑΕΠ το έτος 2016/17 και σε 5,92% του ΑΕΠ το έτος 2017/18. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ του κλάδου ανήλθε το 2016/17 σε 9,5% και το έτος 2017/18 σε 10%. Κατά το οικονομικό έτος 2017/18, ο κατασκευαστικός κλάδος, σε συνδυασμό με τον κλάδο ακινήτων, κατείχαν μερίδιο 12,9% επί των συνολικά πραγματοποιηθεισών επενδύσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, συγκεντρώνοντας επενδυθέντα κεφάλαια ύψους EGP93,04 δισ., επί συνόλου επενδυθέντων κεφαλαίων ύψους EGP721,13 δισ. Επιπλέον, ο κατασκευαστικός αποτελεί στρατηγικό κλάδο για την αιγυπτιακή οικονομία και τη χάραξη πολιτικής γενικότερα, καθώς απασχολεί, πέραν του ποσοστού πλησίον του 11% του επίσημου εργατικού δυναμικού, περίπου το 40% του ανεπίσημου εργατικού δυναμικού της χώρας. Κλαδικές εκτιμήσεις αναφέρουν ότι ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός κλάδος αναμένεται να μεγεθύνεται κατά 8,03% ετησίως μεταξύ του 2017 και του 2021.

Κορυφαία προβλήματα που αντιμετώπισε ο κλάδος τη διετία 2016-2017 ήταν οι ελλείψεις σε ξένο συνάλλαγμα και η υποτίμηση της λίρας, που οδήγησαν σε εκτόξευση του κατασκευαστικού κόστους και αδυναμία προμήθειας εισαγόμενων δομικών υλικών. Με την υπέρβαση της συναλλαγματικής κρίσης του 2016, η κατάσταση στον κλάδο κατασκευών δείχνει να έχει βελτιωθεί, ενώ οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του φαίνονται εξαιρετικά ευοίωνες, κυρίως λόγω του μεγάλου αναπτυξιακού προγράμματος της κυβέρνησης, αλλά και της

πραγματικής ανάγκης γεφύρωσης του χάσματος του μεγάλου στεγαστικού ελλείμματος της χώρας.

Z. Τηλεπικοινωνίες

Ο τηλεπικοινωνιακός κλάδος της Αιγύπτου, με περίπου 94 εκατ. συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας στο τέλος του 2018 και 4 μεγάλους παρόχους υπηρεσιών, την Vodafone Egypt, την Orange Egypt, την Etisalat Misr και την κρατική WE, παρ' ότι εκ πρώτης όψευς κορεσμένος, παρουσιάζει αξιόλογες προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης, καθώς πραγματοποιούνται σημαντικότερες επενδύσεις σε επεκτάσεις δικτύων, νέες τεχνολογίες και βελτίωση / αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Από τα μέσα του 2016, το αρμόδιο Υπουργείο Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής έχει εκκινήσει την υλοποίηση στρατηγικού προγράμματος αναβάθμισης και επέκτασης των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, αλλά και εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες.

Η ιδιοκτησία όλων των σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών στην Αίγυπτο ανήκει στο μεγάλο κρατικό πάροχο Telecom Egypt (TE). Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο 2016, η κρατική ρυθμιστική τηλεπικοινωνιακή Αρχή (NTRA) εξέδωσε άδειες παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και στους 3 ιδιώτες παρόχους κινητής τηλεφωνίας. Η Telecom Egypt ασκεί μονοπώλιο στην παροχή υπηρεσιών διαδικτύου, εκμισθώνοντας χωρητικότητα σε μικρότερους ιδιωτικούς παρόχους. Επίσης, τον Οκτώβριο 2016, η NTRA χορήγησε στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας της Αιγύπτου άδειες παροχής υπηρεσιών 4G.

H. Τεχνολογίες πληροφορικής

Κατά την περίοδο 2016-2018, ο αιγυπτιακός κλάδος ICT μεγεθύνθηκε με ρυθμό 9,4%, συνεισφέροντας ειδικότερα το έτος 2017/18 κατά 2,1% στη διαμόρφωση του ΑΕΠ. Μεγάλο μέρος της μεγέθυνσης των κλάδων τηλεπικοινωνιών & τεχνολογίας πληροφορικής (ICT) τα τελευταία χρόνια μπορεί να αποδοθεί στην υλοποίηση προγραμμάτων με την πρωτοβουλία κυρίως του δημόσιου τομέα, και πιο συγκεκριμένα του αρμόδιου Υπουργείου, του φορέα Information Technology Industry Development Agency (ITIDA) και του κρατικού παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου (TE Data). Η στρατηγική ανάπτυξης των εν λόγω κλάδων έγκειται στη δημιουργία νέων υποδομών και τεχνολογικών πάρκων, με σκοπό την περαιτέρω εδραίωση της χώρας ως τηλεπικοινωνιακού «κόμβου» στην περιοχή Μ. Ανατολής και Β. Αφρικής. Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές της Αιγύπτου, συμπεριλαμβανομένων οπτικών ινών, ασύρματων δικτύων κλπ., δεν είναι επαρκώς αναπτυγμένες, τόσο από πλευράς γεωγραφικής κάλυψης όσο και από πλευράς ποιότητας και λειτουργικότητας. Αξιόλογες προοπτικές ανάπτυξης συνεργασιών παρουσιάζει η τριμερής συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (συνεργατικό πρόγραμμα COIN).

Θ. Τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προωθεί επενδύσεις με στόχο την ενίσχυση της τοπικής ζήτησης και την αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας μέσω υλοποίησης μεγαλόπνοων έργων τα οποία συνιστούν ακρογωνιαίο λίθο στην αναπτυξιακή στρατηγική της. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον Αναπτυξιακό

Διάδρομο Διώρυγας Σουέζ, τη Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα, το «Χρυσό Τρίγωνο» στην Άνω Αίγυπτο καθώς και σειρά έργων ηλεκτροπαραγωγής, κατασκευής οδικών αξόνων και ανάκτησης γεωργικής γης. Κατωτέρω συνοψίζουμε τα κυριότερα εξ αυτών:

1. Νέα Διώρυγα Σουέζ – Αναπτυξιακός Διάδρομος – Οικονομική Ζώνη Διώρυγας Σουέζ:

Η Ζώνη ιδρύθηκε τον Αύγουστο 2015, αμέσως μετά την εγκαινίαση της Νέας Διώρυγας, και έχει στόχο να κεφαλαιοποιήσει και αξιοποιήσει τις νέες υποδομές της Διώρυγας, προσφέροντας κίνητρα και προσελκύοντας επενδύσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικών κλάδων, εμπορίου και logistics. Το μεγάλο έργο του «Αναπτυξιακού Διαδρόμου του Σουέζ» περιλαμβάνει επεκτάσεις λιμένων και δημιουργία ναυπηγείων σε συνεργασία κυρίως με το Στρατό, καθώς και βιομηχανικών ζωνών που εκτιμάται πως θα προσελκύσουν ξένες επενδύσεις. Η Οικονομική Ζώνη Σουέζ προσφέρει στους επενδυτές υποδομές και δυνατότητες εγκατάστασης και καθετοποίησης των παραγωγικών ή εφοδιαστικών τους γραμμών, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε οικονομίες κλίμακας αλλά κυρίως σε περισσότερο ευέλικτες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Η Ζώνη εκτείνεται σε 461 τετρ. χλμ. από τις δύο πλευρές της Διώρυγας, θα περιλαμβάνει δε 4 ελεύθερες ζώνες και 6 λιμένες, οι οποίοι βρίσκονται σε διαδικασία αναβάθμισης. Στόχος είναι η δημιουργία μεγάλου διαμετακομιστικού κόμβου πλησίον της Διώρυγας, με πρόσβαση στις αγορές της Ασίας, της Ευρώπης, της Αφρικής και της Μ. Ανατολής.

Η Ζώνη έχει προχωρήσει στο διάστημα της τελευταίας τριετίας σε παροχή εκπτώσεων σε ναυτιλιακές γραμμές τα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων των οποίων διέρχονται από τους λιμένες της Οικονομικής Ζώνης, με στόχο την προσέλκυση πρόσθετης διερχόμενης διεθνούς εμπορευματικής κίνησης κατά μήκος της Διώρυγας, πρωτίστως στους λιμένες του Ανατολικού Port Said και της Ain Sokhna. Η διοίκηση της Οικονομικής Ζώνης έχει από τις αρχές του 2016 υπογράψει σειρά μνημονίων συνεργασίας με ξένες χώρες με σκοπό την εγκατάσταση επιχειρήσεων τους εντός αυτής. Προς το παρόν, μόνο η Κίνα έχει εγκατασταθεί στην Οικονομική Ζώνη του Σουέζ, μέσω της βιομηχανικής-τεχνολογικής ζώνης TEDA (Tianjin Economic Technological Development Area), με 32 επιχειρήσεις.

Το Μάιο 2018, οι κυβερνήσεις Αιγύπτου και Ρωσίας υπέγραψαν διμερή συμφωνία για τη δημιουργία ρωσικής βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ, εντός της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ, συνολικής επενδυτικής αξίας \$7 δισ. Η ρωσική βιομηχανική ζώνη αναμένεται να κατασκευαστεί σε έκταση 5,25 εκατ. τετρ. μέτρων. Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από το ρωσικό κρατικό επενδυτικό ταμείο Russian Direct Investment Fund (RDIF), καθώς και από αιγυπτιακούς τραπεζικούς ομίλους. Η κατασκευή της βιομηχανικής ζώνης θα λάβει χώρα σε τρεις φάσεις που αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2031, οπότε και θα ξεκινήσει η λειτουργία των ρωσικών επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν εκεί. Στο πλαίσιο επίσκεψης του επικεφαλής της Αρχής Διώρυγας Σουέζ στη Ρωσία στις αρχές του 2019 συμφωνήθηκε η δημιουργία ρωσο-αιγυπτιακής κοινοπρακτικής εταιρείας, με αντικείμενο τη διαχείριση του μεγάλου έργου της ρωσικής βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ. Σύμφωνα με επίσημες ρωσικές πηγές, περίπου 20 ρωσικοί επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν ήδη

εκφράσει το ενδιαφέρον τους να εγκατασταθούν στην υπό δημιουργία ρωσική βιομηχανική ζώνη, ενώ σύμφωνα με την Αρχή της Οικονομικής Ζώνης Σουέζ, οκτώ ρωσικοί επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν ήδη υπογράψει μνημόνια συνεργασίας με το Ρωσικό Κέντρο Εξαγωγών (Russian Export Center), με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων στην υπό δημιουργία βιομηχανική ζώνη.

- 2. Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποφάσισε στις αρχές του 2015 την κατασκευή νέας διοικητικής πρωτεύουσας σε απόσταση 45 χλμ. ανατολικά του Καΐρου, με σκοπό τη μεταφορά εκεί υπουργείων και διοικητικών υπηρεσιών και την αποσυμφόρηση της σημερινής πρωτεύουσας. Οι αρχικές εκτιμήσεις του επενδυτικού κόστους κατασκευής της νέας πρωτεύουσας το έφεραν σε \$45 δισ., ενώ ορισμένες τρέχουσες εκτιμήσεις το ανεβάζουν στο επίπεδο των \$85 δισ. Ο χρονικός ορίζοντας ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών έργων είναι τα 12 έτη. Το μέγεθός της υπολογίζεται σε περίπου 700 τετρ. χλμ., ενώ αναμένεται να στεγάσει 5 εκατ. κατοίκους. Η κατασκευή της νέας πόλης και των οδικών υποδομών της ξεκίνησε τον Απρίλιο 2016, δια της συνεργασίας του αιγυπτιακού Στρατού με αιγυπτιακούς και κινεζικούς κατασκευαστικούς και επενδυτικούς ομίλους. Στις αρχές του 2017 το κινεζικό επενδυτικό ενδιαφέρον αποσύρθηκε, ως αποτέλεσμα οικονομικών διαφωνιών με την αιγυπτιακή κυβέρνηση, μετατοπίζοντας το επενδυτικό και κατασκευαστικό βάρος υλοποίησης των έργων σχεδόν εξ ολοκλήρου σε αιγυπτιακούς ομίλους. Στη συνέχεια, προς το τέλος του 2017, ο κινεζικός κρατικός κατασκευαστικός όμιλος China State Construction Engineering Company (CSCEC), επανήλθε μεταξύ των βασικών κατασκευαστικών εταιρειών που μετέχουν στην υλοποίηση και χρηματοδότηση του έργου. Τον Οκτώβριο 2017 εγκαινιάστηκε επίσημα η νέα διοικητική πρωτεύουσα, με συνολικές κινεζικές επενδυτικές δεσμεύσεις κεφαλαίων της τάξεως των \$11,2 δισ., ενώ ορίστηκαν οι ημερομηνίες ολοκλήρωσης σειράς έργων, συμπεριλαμβανομένης της πρώτης φάσης, που θα περιλαμβάνει 36 κυβερνητικά κτίρια και αναμένεται να παραδοθεί εντός του 2020. Τον Αύγουστο 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση συμφώνησε με το κινεζικό κράτος την υλοποίηση κατασκευαστικών έργων συνολικής επενδυτικής αξίας EGP179 δισ. (περίπου \$10,7 δισ. σε τρέχουσες ισοτιμίες) στο πλαίσιο της δεύτερης φάσης ανάπτυξης της νέας διοικητικής πρωτεύουσας, με τη συνεργασία του ιδιωτικού τομέα. Ο κινεζικός όμιλος CSCEC έχει αναλάβει την κατασκευή της επιχειρηματικής συνοικίας στη νέα διοικητική πρωτεύουσα, που σχεδιάζεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020. Τον Απρίλιο 2019 υπογράφηκε συμφωνία δανειακής χρηματοδότησης ύψους \$3 δισ. από την Industrial & Commercial Bank of China (ICBC) με σκοπό το σχεδιασμό και την κατασκευή της επιχειρηματικής συνοικίας.

Τα κατασκευαστικά έργα της νέας διοικητικής πρωτεύουσας, η υλοποίηση των οποίων προχωρά με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, παρουσιάζουν αξιόλογες ευκαιρίες για Αιγύπτιους και ξένους κατασκευαστές, αλλά και παρόχους συμπληρωματικών, βοηθητικών υπηρεσιών, οι οποίοι θα κληθούν να αναλάβουν υπεργολαβικά μικρότερα έργα, μέσω δημόσιων διαγωνιστικών διαδικασιών. Βασικός φορέας υλοποίησης του μεγάλου έργου κατασκευής της νέας διοικητικής πρωτεύουσας είναι η τεχνική υπηρεσία του αιγυπτιακού Στρατού (Armed Forces Engineering Authority).

- 3. Κέντρο logistics Δαμιέττης:** Το έργο αφορά την κατασκευή διεθνούς κέντρου

logistics για αποθήκευση και διαχείριση σιτηρών και προϊόντων διατροφής και περιλαμβάνει κατασκευή σιλό χωρητικότητας 7,5 εκ. τόνων, κατασκευή 2 προβλητών, δημιουργία 5 βιομηχανικών ζωνών για σιτηρά και τρόφιμα σε έκταση 1,7 εκατ. τετρ. μέτρων.

4. **Χρυσό Τρίγωνο:** Το εν λόγω μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα στοχεύει στην δημιουργία μίας νέας, μεγάλης βιομηχανικής πρωτεύουσας στην Άνω Αίγυπτο, δια της κατασκευής επιμέρους εξορυκτικών, βιομηχανικών, αγροτικών, οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών κέντρων, καθώς και κέντρων υπηρεσιών. Το πρόγραμμα οροθετείται στην Άνω Αίγυπτο και θα καλύπτει μία συνολική έκταση περίπου 6 χιλ. τετρ. χλμ. που θα απλώνεται από την επαρχία της Qena στα δυτικά, έως την επαρχία της Ερυθράς Θάλασσας στα ανατολικά, και από την πόλη της Safaga στα βόρεια, έως την πόλη Al-Quseir στα νότια. Το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα κατασκευής εξορυκτικών, αγροτικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και μεγάλου διαμετακομιστικού κέντρου logistics και οικονομικών υπηρεσιών για τον κλάδο των εξορύξεων στη Safaga.
5. **Εθνικό Σχέδιο για την ανάπτυξη της Χερσονήσου Σινά:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί, με την ενίσχυση κυρίως της Σ. Αραβίας, αναπτυξιακά έργα για τη δημιουργία υποδομών στη Χερσόνησο Σινά. Στη διάρκεια του 2018, το αιγυπτιακό κράτος ανήγγειλε την εξασφάλιση κονδυλίων συνολικού ύψους EGP275 δισ. για την ανάπτυξη της χερσονήσου του Σινά, σε χρονικό ορίζοντα έως το έτος 2022. Σύμφωνα με το αιγυπτιακό Υπουργείο Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας, αραβικά αναπτυξιακά ταμεία, μεταξύ των οποίων το Saudi Fund for Development, το Kuwait Fund for Arab Economic Development και το εδρεύον στο Κουβέιτ Arab Fund for Economic and Social Development, αναμένεται να συνεισφέρουν χρηματοδοτικά κονδύλια της τάξεως των \$2,5 δισ. στο αναπτυξιακό πρόγραμμα του Σινά. Το Σεπτέμβριο 2018, η Υπουργός Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας κα Nasr είχε συνομιλίες με αντιπροσωπεία της Παγκόσμιας Τράπεζας με σκοπό την επίσπευση των διαδικασιών ώστε να προβεί η Παγκόσμια Τράπεζα στην εκταμίευση χρηματοδοτικών κονδυλίων ύψους \$1 δισ. προς υποστήριξη της προσπάθειας ανάπτυξης της χερσονήσου. Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός της αιγυπτιακής κυβέρνησης για το Σινά περιλαμβάνει τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου οδικού δικτύου, την υλοποίηση σειράς έργων οικιστικής, αγροτικής και βιομηχανικής ανάπτυξης, την κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης, νοσοκομείων και δικτύων αποχέτευσης.
6. **Εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας:** Το εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας δρομολογήθηκε τον Αύγουστο 2014 και περιλαμβάνει την κατασκευή ευρέως δικτύου νέων δρόμων και αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τη συντήρηση και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων οδών. Το πρόγραμμα κατασκευής νέων δρόμων υλοποιείται σε δύο φάσεις και καλύπτει συνολικό μήκος δρόμων 8.000 χλμ., με εκτιμώμενο συνολικό κόστος ύψους EGP164 δισ. (περίπου \$9,6 δισ.). Κατά την περίοδο 2014-2017, η Αίγυπτος επένδυσε κονδύλια EGP22,5 δισ. (περίπου \$1,48 δισ.) σε έργα βελτιώσεων του οδικού δικτύου και κατασκευής γεφυρών, ολοκληρώνοντας 10 νέους αυτοκινητόδρομους και διεξάγοντας εργασίες σε 2.000 χλμ. υφιστάμενων δρόμων. Στις αρχές του 2018, το αιγυπτιακό κράτος βρισκόταν σε διαδικασία αναβάθμισης οδικού δικτύου συνολικού μήκους

2.500 χλμ., συνολικού επενδυτικού κόστους EGP7 δισ. και κατασκευής 8 πρόσθετων διαμετακομιστικών αρτηριών (επενδυτικού κόστους EGP8,5 δισ.) και 10 γεφυρών (επενδυτικού κόστους EGP1,4 δισ.). Τον Ιούλιο 2018 ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση μεγάλου περιφερειακού δακτυλίου μήκους 400 χλμ., ο οποίος συνδέει 7 διοικητικές περιφέρειες της Αιγύπτου, ήτοι τις Ισμαηλία, Σουέζ, Sharqiya, Qalyubia, Menofia, Γκίζα και Fayoum, με αυτήν του Καΐρου.

Το Μάιο 2019, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος εγκαινίασε τέσσερις νέες υποθαλάσσιες σήραγγες της Διώρυγας Σουέζ στις περιφέρειες της Ισμαηλίας και του Πορτ Σαΐντ, καθώς επίσης νέες οδικές αρτηρίες και γέφυρες στις περιοχές Ισμαηλίας και Σουέζ. Επίσης το Μάιο 2019, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος εγκαινίασε τη λειτουργία του μεγάλου οδικού άξονα Rod El-Farag, συμπεριλαμβανομένης της μεγάλης κρεμαστής γέφυρας Tahya Misr που συνδέει τις δύο όχθες του Νείλου, στα βόρεια περίχωρα του Καΐρου, πλησίον του κέντρου της πόλης, που κατασκευάστηκε από το μεγάλο εγχώριο όμιλο Arab Contractors, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του αιγυπτιακού Στρατού. Ο οδικός άξονας Rod El-Farag αναμένεται να περικόψει κατά πολύ τους απαιτούμενους χρόνους μετάβασης από τις ανατολικές συνοικίες του Καΐρου (Nasr City, Heliopolis) στις δυτικές (6th of October City).

7. **Εθνικό σχέδιο για την ανάπτυξη της Άνω Αιγύπτου:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να υλοποιήσει πληθώρα αναπτυξιακών έργων στην περιοχή, με σκοπό την ανάπτυξη του υποβαθμισμένου οικονομικά νοτίου τμήματος της χώρας. Το Μάρτιο 2017 κηρύχθηκε επίσημα η έναρξη του αναπτυξιακού προγράμματος της Άνω Αιγύπτου, το οποίο χρηματοδοτείται με κονδύλια της Παγκόσμιας Τράπεζας, ύψους \$500 εκατ. Η χρηματοδοτική συμφωνία είχε υπογραφεί τον Οκτώβριο 2016 και εμπίπτει στο πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης της Παγκόσμιας Τράπεζας με την Αίγυπτο για την περίοδο 2015-2019 (η οποία πρόσφατα αποφασίστηκε να παραταθεί για δύο ακόμη χρόνια, ως το 2021).
8. **Δημιουργία νέων πόλεων:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει ανακοινώσει και ξεκινήσει την υλοποίηση μακρόπνοου προγράμματος δημιουργίας νέων πόλεων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες που δημιουργεί ο ραγδαία αυξανόμενος πληθυσμός της χώρας, και να αποσυμφορηθούν οι πλέον πυκνοκατοικημένες σήμερα οικιστικές ζώνες. Η κυβέρνηση – πέραν της Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας- υλοποιεί έργα κατασκευής νέων πόλεων στο Ανατολικό Port Said, στην Ισμαηλία, στο Ελ Αλαμείν, στην Galala και στη Mansoura.
9. **Το επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου Al-Galala:** Το μεγάλο επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου της Al-Galala απαρτίζεται από 3 μέρη: τον κεντρικό οδικό άξονα, τη νέα πόλη, καθώς επίσης και ένα πλήρες τουριστικό συγκρότημα στην περιοχή Ras Abu Al-Darag.
10. **Το πρόγραμμα επέκτασης του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου:** Το πρόγραμμα του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου στοχεύει στο διπλασιασμό της ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας της Αιγύπτου. Περιλαμβάνει την κατασκευή 20 νέων ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων με συνολικό επενδυτικό κόστος EGP400 δισ. Ο γερμανικός όμιλος Siemens έχει ολοκληρώσει ήδη στη διάρκεια του 2018 την κατασκευή 3 σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις περιοχές Beni Suef, Burullus και Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας,

συνολικής δυναμικότητας 14,4 GW. Η σύμβαση του αιγυπτιακού κράτους με τη Siemens προβλέπει επίσης την κατασκευή 12 αιολικών πάρκων συνολικής δυναμικότητας 2 GW και εκτιμάται ότι θα αυξήσει την ηλεκτροπαραγωγική δυναμικότητα της Αιγύπτου κατά 50%.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου

Οικονομικό έτος: Ιούλιος/Ιούνιος	2014/15	2015/16	2016/17*	2017/18*	2018/19 (εξάμηνο)
ΑΕΠ (EGP τρισ. – τρέχουσες τιμές αγοράς)	2,444	2,709	3,470	4,437	2,787
ΑΕΠ (EGP τρισ. – σταθερές τιμές 2011/12 & 2016/17)*	1,838	1,918	1,998	3,654	1,875
Πραγματικό ΑΕΠ μεταβολή (%)	4,4 %	4,3%	4,2%	5,3%	5,4%
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (\$)	3.731	3.686	2.704	2.573	
Πληθωρισμός (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	11,39%	13,97%	29,76%	14,38%	11,97%
Ανεργία (%)	12,8%	12,5%	12,0%	11,3%	8,9%
Εξαγωγές (\$ δισ.)	22,24	18,70	21,73	25,83	14,27
Εισαγωγές (\$ δισ.)	61,30	57,39	59,00	63,10	33,52
Όγκος εμπορίου (\$ δισ.)	83,55	76,09	80,73	88,93	47,80
Εμπορικό ισοζύγιο (\$ δισ.)	-39,06	-38,68	-37,27	-37,28	-19,25
Εμπορικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-11,7%	-11,5%	-15,9%	-14,9%	-7,1%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (\$ δισ.)	-12,14	-19,83	-14,39	-5,96	-3,85
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-3,6%	-5,9%	-6,1%	-2,4%	-1,4%
Συναλλαγματικά αποθέματα (\$ δισ.)	20,10	17,57	31,31	44,26	42,55
Δημοσιονομικό έλλειμμα (EGP δισ.)	279,43	339,49	379,59	432,70	186,7
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-11,5%	-12,5%	-10,9%	-9,8%	-3,6%
Πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)	-3,6%	-3,5%	-1,8%	0,1%	0,4%
Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις (\$ δισ.)	6,38	6,93	7,93	7,72	2,84
Επενδύσεις Αιγύπτου στο εξωτερικό (\$ εκατ.)	223,3	164,2	175,1	271,2	184,2
Μεταναστευτικά εμβάσματα (\$ δισ.)	19,33	17,08	21,82	26,39	12,05
Εξωτερικό χρέος (\$ δισ.)	48,06	55,76	79,03	92,64	96,61
Εξωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	14,4%	16,6%	33,6%	37,0%	35,1%
Εσωτερικό Χρέος (EGP τρισ.)	2,116	2,621	3,161	3,696	4,108
Εσωτερικό Χρέος (% ΑΕΠ)	86,6%	96,7%	91,1%	83,3%	78,2%
Βασικό επιτόκιο (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	9,25%	12,25%	17,25%	17,25%	17,25%
Ισοτιμίες με \$ (μεσοσταθμικές)	7,25	8,05	14,73	17,67	17,84
Ισοτιμίες με \$ (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	7,52	8,77	18,03	17,82	17,85

ΠΗΓΕΣ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ (CAPMAS), ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΝΤ

* Αρχής γενομένης από το δημοσιονομικό έτος 2017/18, χρησιμοποιούνται σταθερές τιμές οικονομικού έτους 2016/17.

** Για το εξάμηνο οικονομικού έτους 2018/19, στοιχεία τέλους Δεκεμβρίου 2018

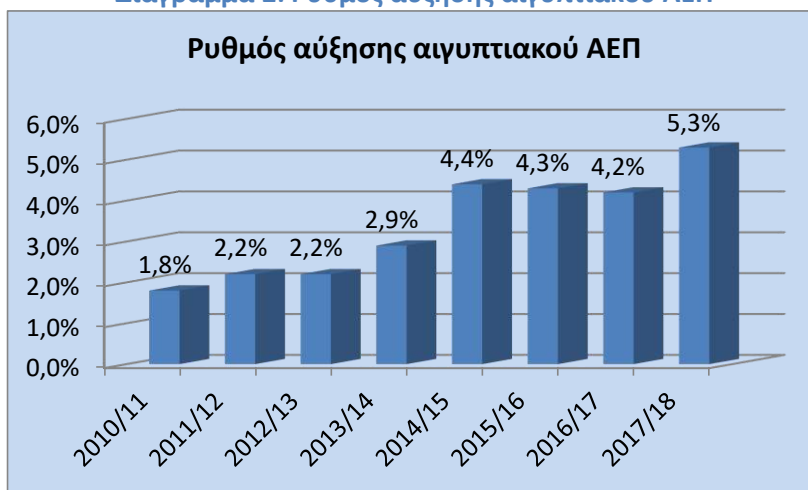
Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε γενικές γραμμές παρουσιάζει ανοδική τάση. Την περίοδο 2011-2014 κυμάνθηκε σε μεταξύ 2% και 3%. Το οικονομικό έτος 2014/15 καταγράφηκε αισθητά αυξημένος ρυθμός ανάπτυξης 4,4%, ενώ το 2015/16 εμφανίστηκε ελαφρότατα μειωμένος στο 4,3%, το 2016/17 περαιτέρω μειωμένος στο 4,2%, ενώ το 2017/18 εμφανίστηκε αυξημένος στο 5,3%. Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Προγραμματισμού, ο ρυθμός ανάπτυξης κατά το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/2019) αυξήθηκε σε 5,6% έναντι 5,5% και 5,3% κατά το δεύτερο και το πρώτο τρίμηνο του ίδιου έτους, αντίστοιχα,

και έναντι 5,4% κατά το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου οικονομικού έτους (2017/18).

Σε τομεακή βάση, κατά το οικονομικό έτος **2017/18** οι κλάδοι της αιγυπτιακής οικονομίας που παρουσίασαν τις ισχυρότερες αναπτυξιακές τάσεις υπήρξαν ο **τουρισμός** (+37,7%), οι **εξορύξεις φυσικού αερίου** (+17,9%), οι **τηλεπικοινωνίες** (+10,4%), οι **κατασκευές** (+10%, κυρίως εξαιτίας των μεγάλων αναπτυξιακών – κατασκευαστικών έργων που υλοποιεί η κυβέρνηση της χώρας), η **Διώρυγα Σουέζ** (+9,6%), η **μεταποίηση** (+4,8% συνολικά, +4,1% στον υποκλάδο διύλισης πετρελαίου και +5% στους λοιπούς βιομηχανικούς κλάδους) και η **ηλεκτρική ενέργεια** (+4,2%). Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία **πρώτου εξαμήνου του οικονομικού έτους 2018/19**, οι μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης σημειώθηκαν στο ΑΕΠ του **τουρισμού** (+27,2%), των **εξορύξεων φυσικού αερίου** (+23,9%), των **τηλεπικοινωνιών** (+17,4%), της **Διώρυγας Σουέζ** (+9,9%) και των **κατασκευών** (+7,7%).

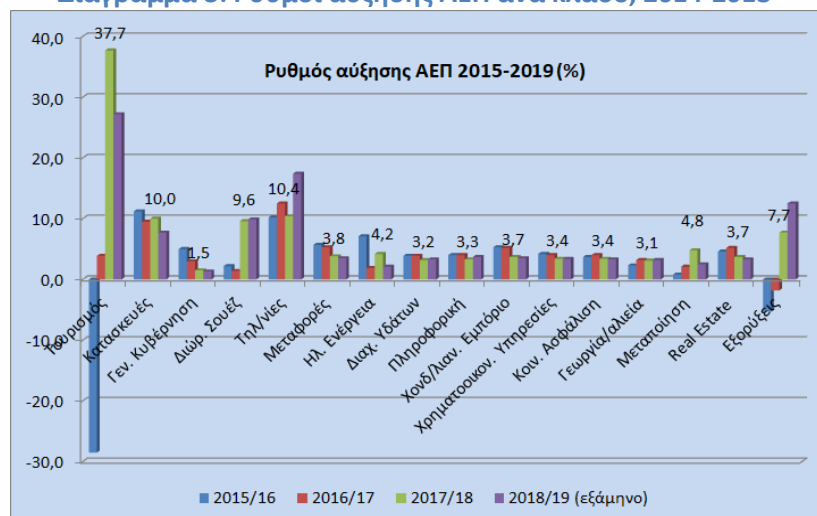
Τα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζουν την πορεία του ρυθμού ανάπτυξης συνολικά και κατά κλάδους της οικονομίας:

Διάγραμμα 2: Ρυθμός αύξησης αιγυπτιακού ΑΕΠ

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 3: Ρυθμοί αύξησης ΑΕΠ ανά κλάδο, 2014-2018

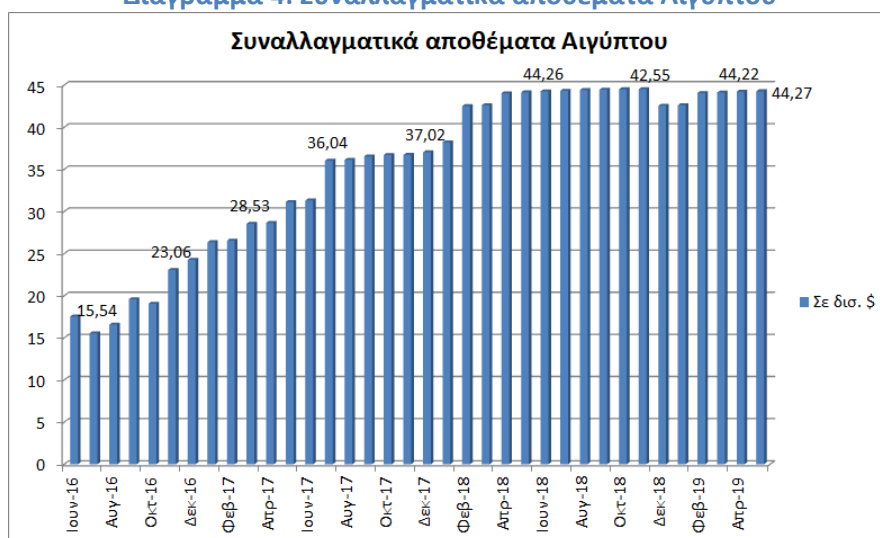

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Τα **συναλλαγματικά αποθέματα** που άρχισαν να μειώνονται σημαντικά από τον Ιανουάριο του 2011, λόγω της «κατακρήμνισης» των εσόδων από τον τουρισμό και της γενικότερης συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, βαίνουν τελικώς και μετά από συνεχιζόμενη πτώση αυξανόμενα. Κατά σειρά, το οικονομικό έτος 2015/16 η στενότητα των συναλλαγματικών διαθεσίμων επιδεινώθηκε δραματικά, υποχωρώντας σε \$16,5 δισ. τον Ιανουάριο και \$15,54 δισ. τον Ιούλιο 2016, αντίστοιχα, δημιουργώντας έντονα προβλήματα στη λειτουργία της αιγυπτιακής οικονομίας. Αντιδρώντας, η αιγυπτιακή κυβέρνηση προσπάθησε στη διάρκεια του 2016 να τιθασειύσει την εκροή συναλλάγματος από τη χώρα. Μέρος της προσπάθειας συγκράτησης των συναλλαγματικών αποθεμάτων επιχειρήθηκε μέσω υιοθέτησης πολιτικής περιορισμού των εισαγωγών, με την κυβέρνηση να επιβάλλει σειρά τεχνικών εμποδίων και περιορισμών στις μεταφορές κεφαλαίων στο εξωτερικό, δυσχεραίνοντας έτσι τις συναλλαγές των Αιγυπτίων εισαγωγέων.

Με τη σύναψη συμφωνίας με το ΔΝΤ –που οριστικοποιήθηκε το Νοέμβριο 2016- για την παροχή χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, ύψους \$12 δισ. και τη συνακόλουθη απελευθέρωση του καθεστώτος συναλλαγματικών ισοτιμιών της λίρας (επίσης το Νοέμβριο 2016), η πτωτική πορεία των συναλλαγματικών αποθεμάτων αναστρέφεται. Η εισροή αναπτυξιακών χρηματοδοτήσεων κυρίως από την Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά και η επιτυχής προσφυγή της Αιγύπτου στις διεθνείς αγορές ομολόγων για άντληση δανειακής χρηματοδότησης, ιδίως δε η αύξηση της ροής των μεταναστευτικών εμβασμάτων έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της εικόνας από το τέλος του 2016, σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017 και του 2018, αλλά και στη μέχρι τώρα διάρκεια του 2019, με τα συναλλαγματικά αποθέματα να ανέρχονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, υπερβαίνοντας σημαντικά τα επίπεδα των αρχών του 2011. Συγκεκριμένα, στο τέλος Δεκεμβρίου 2017 τα συναλλαγματικά αποθέματα ανέρχονταν σε \$37,02 δισ., στο τέλος Δεκεμβρίου 2018 είχαν αυξηθεί περαιτέρω στα \$42,55, ενώ στη διάρκεια του 2019 κυμάνθηκαν σε περίπου σταθερά επίπεδα –με ελαφρά κάμψη το δίμηνο Δεκεμβρίου 2018-Ιανουαρίου 2019, φθάνοντας στο τέλος Μαΐου τα \$44,27 δισ.

Διάγραμμα 4: Συναλλαγματικά αποθέματα Αιγύπτου

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εσωτερικό δημόσιο χρέος** βαίνει σταθερά αυξανόμενο κατά την τελευταία εξαετία, φθάνοντας τον Ιούνιο 2018 το επίπεδο των EGP3,696 τρισ. Η εν λόγω διόγκωση προκύπτει λόγω των αυξημένων κρατικών δαπανών (συγκρατημένες διαδοχικές αυξήσεις μισθών, αποπληρωμές τοκοχρεολυσίων, επιδοτήσεις βασικών αγαθών, καυσίμων και ενέργειας, καθώς και αυξημένες δημόσιες επενδύσεις, που οδηγούν σε διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος) σε συνδυασμό με την αρνητική επίδραση που είχαν οι πολιτικές συνθήκες της περιόδου μετά το 2011 επί των δημοσίων εσόδων. Το εσωτερικό δημόσιο χρέος τον Ιούνιο 2018 αντιπροσώπευε το 83,3% του αιγυπτιακού ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 91,1% ένα χρόνο νωρίτερα και ποσοστού 96,7% τον Ιούνιο 2016. Σημειωτέον ότι το 84,4% του εσωτερικού δημοσίου χρέους του Ιουνίου 2018 (ήτοι EGP3,121 τρισ.) αφορούσε χρέος της κεντρικής κυβέρνησης.

Με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών (Δεκεμβρίου 2018), το εσωτερικό δημόσιο χρέος της Αιγύπτου ανέρχεται στο επίπεδο των EGP4,108 τρισ., αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 78,2% του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 5: Εσωτερικό δημόσιο χρέος Αιγύπτου

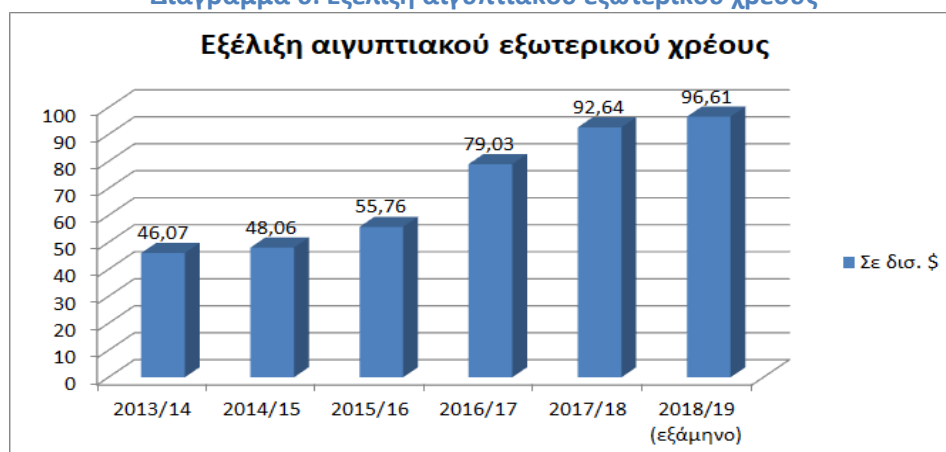
Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εξωτερικό χρέος της Αιγύπτου**, ύψους \$96,61 δισ. το Δεκέμβριο 2018, έναντι \$93,13 δισ. το Σεπτέμβριο 2018, \$92,64 δισ. τον Ιούνιο 2018 και \$82,88 δισ. το Δεκέμβριο 2017, απαρτίζεται κυρίως από ξένα κρατικά δάνεια, δανεισμό από περιφερειακά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ, καθώς και ομόλογα που διατέθηκαν στη διεθνή αγορά. Ακολουθεί διαρκή ανοδική πορεία από το έτος 2010, αντιπροσωπεύοντας το 35,1% του ΑΕΠ (στοιχεία Δεκεμβρίου 2018). Το μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος ανερχόταν στο τέλος Δεκεμβρίου 2018 σε \$86,3 δισ., αυξημένο κατά \$1,4 δισ. έναντι του Δεκεμβρίου 2017, αντιπροσωπεύοντας το 89,3% του συνολικού αιγυπτιακού εξωτερικού χρέους. Την ίδια περίοδο, το βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος ανερχόταν στο επίπεδο των \$10,34 δισ., έναντι \$11,13 δισ. ένα χρόνο νωρίτερα. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, το εξωτερικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 24,2% σε ετήσια βάση, ανερχόμενο στο τέλος Δεκεμβρίου 2018 σε \$48,07 δισ., έναντι \$38,7 δισ. ένα χρόνο νωρίτερα, αναλυόμενο περαιτέρω σε ξένες τοποθετήσεις σε αιγυπτιακά κρατικά ομόλογα ύψους \$13,97 δισ., καθώς και σε δάνεια από το εξωτερικό, ύψους \$34,1 δισ.

Από το τέλος του 2016 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εντατικοποίησε τις προσπάθειές της για λήψη ομολογιακού δανεισμού από τις διεθνείς αγορές, με αποτέλεσμα να έχει ως τώρα αντλήσει σημαντικότερα κεφάλαια. Το 2017 το αιγυπτιακό δημόσιο άντλησε συνολικά έσοδα \$7 δισ. από έκδοση και διάθεση στις διεθνείς αγορές ομολόγων σε ξένο νόμισμα. Το Φεβρουάριο 2018 εκδόθηκε με επιτυχία νέο ομολογιακό δάνειο 5ετούς, 10ετούς και 30ετούς διάρκειας, με αποτέλεσμα την άντληση \$4 δισ. από τις διεθνείς αγορές. Επιπλέον, τον Απρίλιο 2018 το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικονομικών διέθεσε κρατικά ομόλογα σε Ευρώ, 8ετούς και 12ετούς διάρκειας, συνολικής αξίας €2,46 δισ. Το Φεβρουάριο 2019, το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε και διέθεσε στις διεθνείς αγορές κρατικά ομόλογα σε δολλάρια, 5ετούς, 10ετούς και 30ετούς διάρκειας, συνολικής αξίας \$4 δισ. Σημειώνεται ότι ο αρχικός στόχος διεθνούς ομολογιακού δανεισμού της αιγυπτιακής κυβέρνησης για το οικονομικό έτος 2018/19 ανερχόταν σε \$5 δισ.

Σύμφωνα με τη νέα στρατηγική του αιγυπτιακού Υπουργείου Οικονομικών, η αιγυπτιακή κυβέρνηση στοχεύει να μειώσει σταδιακά το συνολικό δημόσιο χρέος από το τρέχον επίπεδο του 98% του ΑΕΠ, σε πλησίον του 80% έως το τέλος του οικονομικού έτους 2021/22. Στις γενικές παραμέτρους στρατηγικής της κυβέρνησης περιλαμβάνονται η διαφοροποίηση της σύνθεσης και της διάρκειας του δημοσίου χρέους, κυρίως δια της έκδοσης νέου τύπου χρεογράφων, όπως «πράσινων» ομολόγων και «ισλαμικών» ομολόγων (“sukuk”), αλλά και δια της έκδοσης ομολόγων σε ξένο νόμισμα, όχι μόνον σε δολλάριο και ευρώ όπως μέχρι τώρα, αλλά και σε γιεν και γιουάν. Η νέα στρατηγική της αιγυπτιακής κυβέρνησης προβλέπει την έκδοση και διάθεση στις διεθνείς αγορές κρατικών ομολόγων σε ξένα νομίσματα, συνολικής αξίας \$22 δισ. έως και το οικονομικό έτος 2021/22, εκ των οποίων ομόλογα αξίας \$12 δισ. σε δολλάρια, ενώ ομόλογα αξίας \$10 δισ. σε άλλα νομίσματα, πέραν του δολλαρίου. Η αναπροσαρμοσμένη στρατηγική προβλέπει επίσης την αύξηση του μεριδίου του μακροπρόθεσμου χρέους επί του συνολικού χρέους της χώρας.

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη αιγυπτιακού εξωτερικού χρέους

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **ισοζύγιο πληρωμών**, μετά από σειρά διακυμάνσεων καταγράφει, προσωρινά, θετικό πρόσημο κατά το οικονομικό έτος 2017/18. Κατά χρονική ακολουθία, έπειτα από την πρόσκαιρη βελτίωσή του κατά τη διετία 2013-2015, επανήλθε σε αρνητικά επίπεδα το οικονομικό έτος 2015/16, καταγράφοντας έλλειμμα \$2,81 δισ. το

2015/16. Το οικονομικό έτος 2016/17, το ισοζύγιο πληρωμών παρουσίασε αξιόλογο πλεόνασμα ύψους \$13,72 δισ., το μεγαλύτερο μέρος του οποίου, ύψους \$12,2 δισ., καταγράφηκε κατά την περίοδο που ακολούθησε την απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας, το Νοέμβριο 2016. Η εμφάνιση πλεονάσματος στο ισοζύγιο πληρωμών το 2016/17 οφείλεται πρωτίστως στο πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ύψους \$29,15 δισ.

Το ύψους \$12,79 δισ. καταγραφέν κατά το οικονομικό έτος 2017/18 **πλεόνασμα** του ισοζυγίου πληρωμών, αποδόθηκε από την Κεντρική Τράπεζα στην απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας από το τέλος του 2016 και στο υλοποιούμενο πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

Κατά το ίδιο οικονομικό έτος το εμπορικό έλλειμμα διατηρήθηκε σε σταθερά επίπεδα, στα \$37,27 δισ., έναντι \$37,28 δισ. το έτος 2016/17, με αύξηση τόσο των εξαγωγών στα \$25,83 δισ., όσο και των εισαγωγών στα \$63,1 δισ. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου παρουσίασαν καθαρές εισροές ύψους \$12,09 δισ., έναντι \$15,98 δισ. το 2016/17, κυρίως λόγω της μείωσης των ξένων επενδυτικών τοποθετήσεων σε αιγυπτιακά κρατικά χρεόγραφα. Οι εισπράξεις από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 124% στα επίπεδα των \$9,8 δισ., ενώ τα μεταναστευτικά εμβάσματα το έτος 2017/18 αυξήθηκαν σημαντικά στο επίπεδο των \$26,39 δισ., έναντι \$21,82 δισ. το έτος 2016/17. Ως συνέπεια των ανωτέρω, **το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2017/18 συρρικνώθηκε κατά 58,6% και περιορίστηκε στα \$5,96 δισ., έναντι \$14,39 δισ. το έτος 2016/17.**

Ωστόσο, κατά το **1^ο εξάμηνο οικονομικού έτους 2018/19** παρατηρούνται ορισμένες ανακατατάξεις. Συγκεκριμένα, το **ισοζύγιο πληρωμών** της Αιγύπτου παρουσίασε **έλλειμμα** ύψους \$1,774 δισ., έναντι πλεονάσματος ύψους \$5,593 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2017/18, εξέλιξη η οποία αποδίδεται, τουλάχιστον εν μέρει, στις σημειωθείσες οικονομικές αναταράξεις στις αναδυόμενες αγορές και τη σχετική στασιμότητα των οικονομιών των αναπτυσσόμενων χωρών, που οδήγησαν κατά τους πρόσφατους μήνες σε επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών σε διεθνές επίπεδο. **Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών** επιδεινώθηκε κατά 8,9% σε ετήσια βάση, ανερχόμενο σε \$3,854 δισ., έναντι \$3,539 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου οικονομικού έτους (2017/18), κυρίως ως αποτέλεσμα της εμφάνισης καθαρών εκροών επενδύσεων χαρτοφυλακίου της τάξεως των \$5,89 δισ., έναντι καθαρών εισροών ύψους \$8,02 δισ. ένα χρόνο νωρίτερα. Σημαντικό στοιχείο, επίσης, είναι ότι το 1^ο εξάμηνο του 2018/19, τα μεταναστευτικά εμβάσματα μειώθηκαν κατά 6,8%, στα \$12,046 δισ. έναντι \$12,923 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του έτους 2017/18.

Ο ρυθμός πληθωρισμού μετά από συνεχώς ανοδική πορεία φαίνεται ότι τιθασεύεται προς το τέλος του 2018. Ιστορικά, στο τέλος του οικονομικού έτους 2015/16 διαμορφώθηκε σε 13,97% έναντι 11,39% το 2014/15 και 8,2% το 2013/14 ενώ στο τέλος του οικονομικού έτους 2016/17 εκτοξεύτηκε στο 29,76%. Κύριες αιτίες των τιμαριθμικών αυξήσεων κατά την περίοδο 2014-2016 υπήρξαν οι αλληπάλληλες περικοπές των επιδοτήσεων καυσίμων, ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και βασικών αγαθών διατροφής, καθώς και η επιβολή νέων φόρων, κυρίως δε η καθιέρωση ΦΠΑ από το Σεπτέμβριο 2016 με συντελεστή 13%, ο οποίος από τις αρχές του οικονομικού έτους 2017/18 (τον Ιούλιο 2017) αυξήθηκε σε 14%.

Η απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας το Νοέμβριο 2016, την οποία ακολούθησε η σοβαρότατη υποτίμησή της από τα επίπεδα των 8,77 λιρών ανά δολλάριο σε λίγο κάτω των 18 λιρών ανά δολλάριο (τον Αύγουστο 2017), συνετέλεσαν στην άσκηση έντονων πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία, με το δείκτη πληθωρισμού να υπερβαίνει το 30%. Ο εν λόγω δείκτης κατά το πρώτο επτάμηνο του 2017 κατέγραψε διαρκή έντονη ανοδική πορεία, φθάνοντας το 32,95% σε ετήσια βάση τον Ιούλιο 2017. Επρόκειτο για τα υψηλότερα επίπεδα πληθωρισμού από τον Ιούνιο 1986.

Έκτοτε, κυρίως λόγω των καίριων παρεμβάσεων της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία προέβη από το Νοέμβριο 2016 ως τον Ιούλιο του 2017 σε διαδοχικές αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς κατά 700 μονάδες βάσης συνολικά, ενώ εν συνεχεία, κατά τη διάρκεια του 2018 και του 2019 προχώρησε σε μειώσεις κατά 300 μονάδες βάσης συνολικά, η πορεία του πληθωρισμού έχει «τιθασευτεί», ακολουθώντας συνολικά πτωτική πορεία, με αρκετές ωστόσο διακυμάνσεις. Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός κυμάνθηκε το Μάιο 2019 στο επίπεδο του 14,09%, έναντι 13,01% τον Απρίλιο, 14,16% το Μάρτιο, 14,35% το Φεβρουάριο και 12,71% τον Ιανουάριο 2019, αντίστοιχα, και σε αυξημένα επίπεδα σε σύγκριση με το Μάιο 2018 (στο 11,45%). Ο δομικός πληθωρισμός ανήλθε το Μάιο 2019 σε 7,83% σε ετήσια βάση, έναντι 11,09% το Μάιο 2018.

Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, στην πλέον πρόσφατη συνεδρίασή της, που έλαβε χώρα στις 23/5/2019, διατήρησε αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια αναφοράς, συγκεκριμένα το επιτόκιο καταθέσεων σε 15,75%, το επιτόκιο δανεισμού σε 16,75% και το βασικό / προεξοφλητικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας σε 16,25%.

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), το 2018 το **εργατικό δυναμικό** της Αιγύπτου ανερχόταν σε 28,865 εκατ. άτομα. Το ποσοστό των απασχολούμενων επί του συνολικού εργατικού δυναμικού ανήλθε το 2018 σε 90,1%, φέρνοντας το δείκτη ανεργίας σε 9,9%, ήτοι περίπου 2,9 εκατ. άτομα. Η στατιστική υπηρεσία ανέφερε επίσης ότι το 2018 το εργατικό δυναμικό σε αστικές περιοχές αριθμούσε 12,182 εκατ., ενώ εκείνο σε αγροτικές περιοχές αριθμούσε 16,683 εκατ. άτομα, αντίστοιχα. Σύμφωνα με στοιχεία της CAPMAS (έτους 2017), το 25% του αιγυπτιακού εργατικού δυναμικού απασχολείται στη γεωργία και την αλιεία, το 12,9% στις κατασκευές, το 12,6% στο εμπόριο και το 12% στη βιομηχανία.

Το **ποσοστό ανεργίας** κατά την τελευταία εξαετία μειώνεται με σταθερά βήματα, άλλοτε μικρότερα και άλλοτε μεγαλύτερα, από 13,2% το 2013, σε 13% το 2014, σε 12,8% το 2015, σε 12,5% το 2016 και σε 11,8% το 2017, ενώ σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες κυβερνητικές εκτιμήσεις, ο δείκτης ανεργίας για το 2018 παρουσίασε αξιόλογη περαιτέρω πτώση, στο 9,9%. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποδίδει την επιτάχυνση της πτώσης της ανεργίας, ιδιαίτερα την τελευταία διετία, στη βελτίωση του πολιτικού, οικονομικού και επιχειρηματικού κλίματος και στα μεγάλα αναπτυξιακά κατασκευαστικά έργα υποδομών που υλοποιούνται ανά τη χώρα. Το 2018, το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των αρρένων ατόμων του αιγυπτιακού πληθυσμού ανήλθε σε 6,8%, ενώ εκείνο μεταξύ των θηλέων σε 21,3%.

Σύμφωνα με στοιχεία της CAPMAS μηνός Μαΐου 2019, ο δείκτης ανεργίας στη

διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2019 μειώθηκε στο 8,1%, έναντι 8,9% κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2018, 10% κατά το τρίτο τρίμηνο του ίδιου έτους, και 10,6% κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018.

Το **δημοσιονομικό έλλειμμα** της Αιγύπτου για το **οικονομικό έτος 2017/18 έπεσε κάτω από το επίπεδο του 10% του ΑΕΠ για πρώτη φορά έπειτα από το 2011** και ανήλθε σε 9,8% του ΑΕΠ, έναντι 10,9% του ΑΕΠ το έτος 2016/17 και 12,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16. Το έτος **2017/18 σημειώθηκε εξάλλου, για πρώτη φορά στη διάρκεια της τελευταίας δεκαπενταετίας πρωτογενές πλεόνασμα** της τάξεως του 0,1% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενών ελλειμμάτων 1,8% του ΑΕΠ το έτος 2016/17 και 3,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16. Οι **δημόσιες δαπάνες** αυξήθηκαν το έτος 2017/18 κατά 19,1%, φθάνοντας το επίπεδο των EGP1,229 τρισ., ενώ τα **κρατικά έσοδα** ανήλθαν σε EGP805,74 δισ., αυξημένα κατά 22,2% έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους. Οι δημόσιες δαπάνες το έτος 2017/18 αντιπροσώπευαν το 27,9% του αιγυπτιακού ΑΕΠ, ενώ τα έσοδα το 18,3% του ΑΕΠ, αντιστοίχως. Τα φορολογικά έσοδα το έτος 2017/18 εμφανίστηκαν αυξημένα κατά 35,9% έναντι του έτους 2016/17, ανερχόμενα σε EGP628,08 δισ., προερχόμενα κυρίως από τη φορολογία προϊόντων & υπηρεσιών (ΦΠΑ) (έσοδα EGP293,81 δισ., ετήσια αύξηση 40,8%) και τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (έσοδα EGP206,92 δισ., ετήσια αύξηση 24%). Από πλευράς δαπανών, οι πληρωμές τοκοχρεολυσίων εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 38,1%, ανερχόμενες σε EGP437,36 δισ., οι δαπάνες μισθοδοσίας ήταν αυξημένες κατά 5,05%, ανερχόμενες σε EGP236,92 δισ., ενώ οι συνολικές δαπάνες κρατικών επιδοτήσεων & επιδομάτων εμφάνισαν επίσης άνοδο της τάξεως του 18,9%, ανερχόμενες σε EGP329,08 δισ.

Για το **τρέχον οικονομικό έτος (2018/19)**, οι **εκτιμήσεις** προβλέπουν **δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξεως του 8,4% του ΑΕΠ**, καθώς και **πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 2% του ΑΕΠ**. Ο προϋπολογισμός του έτους 2018/19 προβλέπει δαπάνες ύψους EGP1,424 τρισ. και έσοδα ύψους EGP989,19 δισ. Σύμφωνα με πολύ πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα στη διάρκεια του εννεαμήνου του οικονομικού έτους 2018/19 αντιπροσώπευσε ποσοστό 5,3% του ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 6,3% του ΑΕΠ κατά την αντίστοιχη περίοδο του έτους 2017/18, ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε σε EGP35,5 δισ., αντιπροσωπεύοντας 0,7% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος της τάξεως του 0,3% του ΑΕΠ το εννεάμηνο του έτους 2017/18. Στη διάρκεια του εν λόγω εννεαμήνου, τα συνολικά κρατικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 20,3% σε ετήσια βάση, ανερχόμενα σε EGP598,68 δισ., ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 13,9% σε ετήσια βάση, φθάνοντας το επίπεδο των EGP879,05 δισ. Τα συνολικά φορολογικά έσοδα, επίσης, κατέγραψαν ετήσια άνοδο της τάξεως του 16,2% , ανερχόμενα σε EGP468,41 δισ. Από πλευράς δαπανών, οι πληρωμές τοκοχρεολυσίων εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 17,9%, ανερχόμενες σε EGP316,98 δισ., οι δαπάνες μισθοδοσίας ήταν επίσης αυξημένες κατά 14,2%, ανερχόμενες σε EGP196,05 δισ., ενώ αντιθέτως οι συνολικές δαπάνες κρατικών επιδοτήσεων & επιδομάτων εμφάνισαν μείωση κατά 9,2%, ανερχόμενες σε EGP174,57 δισ., αντίστοιχα.

Αναφορικά με την προοπτική που διαμορφώνεται για το **προσεχές οικονομικό έτος (2019/20)**, σημειώνεται ότι στο τέλος Μαρτίου 2019 το υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού, που περιλαμβάνει

κυβερνητικούς στόχους για ρυθμό ανάπτυξης 6% και μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ στο επίπεδο του 7,2%. Ο προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2019/20, ο οποίος βρίσκεται υπό συζήτηση στο κοινοβούλιο, στοχεύει επίσης σε πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 2% του ΑΕΠ, σε μείωση του συνολικού δημοσίου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ στο επίπεδο του 89%, σε περαιτέρω μείωση του ετήσιου δείκτη ανεργίας και σε επιβράδυνση του ρυθμού μεγέθυνσης του πληθυσμού στο 2,3%. Όπως ανέφεραν κυβερνητικές πηγές, ο νέος προϋπολογισμός στοχεύει επίσης σε περαιτέρω μείωση των κρατικών επιδοτήσεων στα καύσιμα κατά 42%, στο επίπεδο των EGP52 δισ. Το σχέδιο προϋπολογισμού του προσεχούς οικονομικού έτους προβλέπει ύψος κρατικών δαπανών στο επίπεδο των EGP1,574 τρισ., με τις δαπάνες μισθοδοσίας και συντάξεων του δημοσίου να εκτιμώνται σε EGP301 δισ., τις συνολικές δαπάνες κρατικών επιδοτήσεων και κοινωνικών επιδομάτων σε EGP327,7 δισ., τις δαπάνες πληρωμών τόκων επί του δημοσίου χρέους σε EGP569 δισ. και τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεων σε EGP211,2 δισ. (αυξημένες κατά 42,2% έναντι του 2018/19). Τα δημόσια έσοδα στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του προσεχούς οικονομικού έτους (2019/20) εκτιμώνται σε EGP1,1 τρισ., με αυξημένα φορολογικά έσοδα που εκτιμάται πως θα ανέλθουν σε EGP863 δισ. Η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μέση τιμή του βαρελιού πετρελαίου στο πλαίσιο κατάρτισης του προϋπολογισμού για το έτος 2019/20 ανέρχεται στα \$68.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Το **εμπορικό ισοζύγιο** της Αιγύπτου είναι σταθερά ελλειμματικό. Το οικονομικό έτος 2017/18, το **εμπορικό έλλειμμα** παρέμεινε σε σταθερά επίπεδα, ανερχόμενο σε \$37,28 δισ., έναντι \$37,27 δισ. το 2016/17. Το 2017/18, οι αιγυπτιακές **εξαγωγές** αυξήθηκαν κατά 18,86% ενώ οι **εισαγωγές** κατέγραψαν αύξηση κατά 6,95%, με το συνολικό **όγκο εμπορίου** να αυξάνεται κατά 10,16% σε \$88,93 δισ. Το **ποσοστό κάλυψης** των εισαγωγών από τις εξαγωγές βελτιώθηκε ανεβαίνοντας στο 40,9%, έναντι 36,8% το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου (σε \$ δισ.)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Μεταβολή 2018/17
Εξαγωγές αγαθών	26,02	22,24	18,70	21,73	25,83	+18,86%
Εισαγωγές αγαθών	60,18	61,30	57,39	59,00	63,10	+6,95%
Εμπορικό ισοζύγιο	-34,16	-39,06	-38,68	-37,27	-37,28	+0,003%
Όγκος εμπορίου	86,20	83,55	76,09	80,73	88,93	+10,16%
Κάλυψη εξ/εισ.	43,2%	36,3%	32,6%	36,8%	40,9%	+11,14%
Εξαγωγές υπηρεσιών	17,44	21,81	16,08	15,40	21,49	+39,52%
Εισαγωγές υπηρεσιών	9,16	11,07	9,55	9,79	10,36	+5,91%
Ισοζύγιο υπηρεσιών	8,27	10,74	6,53	5,61	11,12	+98,11%

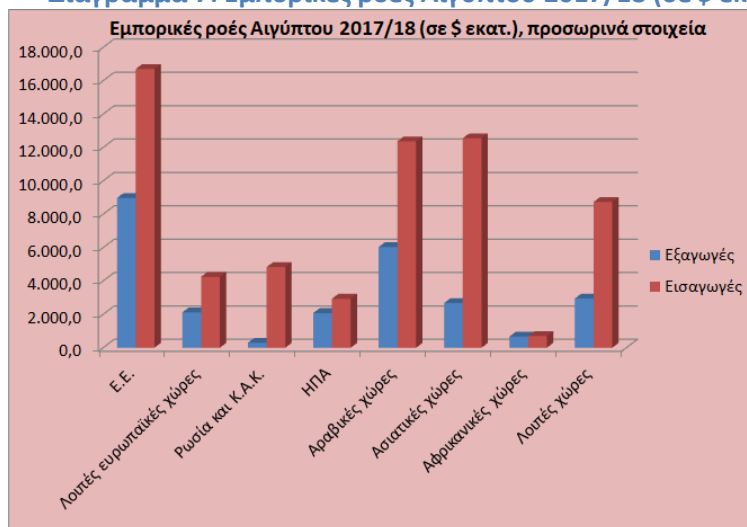
Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το έτος 2017/18, η αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών στα επίπεδα των \$25,83 δισ. (έναντι \$21,73 δισ. το 2016/17) αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εισαγωγών στα επίπεδα των \$63,1 δισ. (έναντι \$59 δισ. το 2016/17). Η αναλογία του εμπορικού ελλείμματος προς το ΑΕΠ το 2017/18 βελτιώθηκε μειωθέν σε 14,9%, έναντι 15,9% το 2016/17. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, οι μη πετρελαϊκές εξαγωγές της Αιγύπτου παρουσίασαν το 2017/18 άνοδο της

τάξεως του 12,6% ανερχόμενες σε \$17,05 δισ., ενώ οι πετρελαϊκές της εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 33,1% φθάνοντας στα \$8,77 δισ., αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά το σκέλος των εισαγωγών, οι μη πετρελαϊκές εισαγωγές της Αιγύπτου σημείωσαν αύξηση κατά 7,7% ανερχόμενες σε \$50,61 δισ., ενώ οι εισαγωγές πετρελαϊκών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 3,9% φθάνοντας σε \$12,49 δισ.

Σε όρους μείζονος γεωγραφικής περιφέρειας, **ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος** της Αιγύπτου **είναι η Ε.Ε.**, η οποία κάλυψε το 34,8% των αιγυπτιακών εξαγωγών και το 26,5% των αιγυπτιακών εισαγωγών το 2017/18, ενώ οι Αραβικές χώρες ακολούθησαν με ποσοστά 23,4% και το 19,6%, αντίστοιχα. Έπονται οι ασιατικές χώρες, με ποσοστά κάλυψης 10,4% των αιγυπτιακών εξαγωγών και 19,9% των αιγυπτιακών εισαγωγών το 2017/18.

Διάγραμμα 7: Εμπορικές ροές Αιγύπτου 2017/18 (σε \$ εκατ.)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Με βάση τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), τα οποία αναφέρονται σε ημερολογιακά και όχι σε οικονομικά έτη, σε ό,τι αφορά μεν τις **εξαγωγές** της Αιγύπτου **κατά χώρα**, κυριότεροι πελάτες της Αιγύπτου το 2018 ήταν η Ιταλία, η Τουρκία, τα ΗΑΕ, οι ΗΠΑ, η Σαουδική Αραβία και η Βρετανία. Αντίστοιχα, αναφορικά με τις **εισαγωγές κατά χώρα**, κυριότεροι προμηθευτές της Αιγύπτου το 2018 ήταν η Κίνα, η Σ. Αραβία, οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Γερμανία και η Ιταλία.

Τα **κυριότερα εξαγώγιμα αιγυπτιακά προϊόντα το 2018** ήταν: ορυκτά καύσιμα, πλαστικές ύλες, ηλεκτρικός εξοπλισμός, πολύτιμοι λίθοι, φρούτα & λαχανικά, λιπάσματα, ενδύματα, σίδηρος & χάλυβας, προϊόντα αλουμινίου (βλ. κατωτέρω Πίνακα 3).

Αντίστοιχα, τα **σπουδαιότερα εισαγόμενα προϊόντα** είναι: ορυκτά καύσιμα, μηχανολογικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, εξοπλισμός μεταφορών, σιτηρά, σίδηρος & χάλυβας και προϊόντα αυτών, πλαστικές ύλες, φαρμακευτικά προϊόντα, ελαιώδεις σπόροι & καρποί (βλ. κατωτέρω Πίνακα 4).

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών
Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2017	% στο σύνολο	2018	% στο σύνολο	Μεταβολή 2018/2017
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	5.116.083	19,79	7.157.671	24,94	+39,9%
39	Πλαστικές ύλες	1.543.447	5,97	1.790.633	6,24	+16,0%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	1.756.504	6,80	1.553.432	5,41	-11,6%
71	Πολύτιμοι λίθοι	2.113.581	8,18	1.450.609	5,05	-31,4%
08	Φρούτα & καρποί	1.279.994	4,95	1.391.143	4,85	+8,7%
31	Λιπάσματα	1.097.628	4,25	1.379.615	4,81	+25,7%
62	Ενδύματα μη πλεκτά	988.277	3,82	1.057.108	3,68	+7,0%
72	Σίδηρος & χάλυβας	870.612	3,37	1.043.866	3,64	+19,9%
07	Λαχανικά, ρίζες, κόνδυλοι	1.068.641	4,13	906.188	3,16	-15,2%
76	Προϊόντα αλουμινίου	484.373	1,87	669.762	2,33	+38,3%
33	Αιθέρια έλαια, καλλυντικά	545.122	2,11	555.931	1,94	+2,0%
61	Ενδύματα πλεκτά	471.270	1,82	541.967	1,89	+15,0%
28	Ανόργανα χημικά	376.916	1,46	532.592	1,86	+41,3%
52	Βαμβάκι	472.363	1,83	479.379	1,67	+1,5%
70	Προϊόντα γυαλιού	433.009	1,68	460.903	1,61	+6,4%
25	Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα	389.338	1,51	436.987	1,52	+12,2%
20	Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	403.436	1,56	422.717	1,47	+4,8%
29	Οργανικά χημικά	296.321	1,15	421.345	1,47	+42,2%
48	Χαρτί & είδη από χαρτί	301.170	1,17	373.553	1,30	+24,0%
04	Γαλακτοκομικά, αυγά, μέλι	310.862	1,20	318.940	1,11	+2,6%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2017	% στο σύνολο	2018	% στο σύνολο	Μεταβολή 2018/2017
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	11.679.183	17,99	14.019.319	17,95	+20,0%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	4.850.156	7,47	6.706.229	8,59	+38,3%
84	Μηχανολογικός εξοπλισμός	5.744.016	8,85	6.419.926	8,22	+11,8%
87	Εξοπλισμός μεταφορών	3.140.279	4,84	4.750.831	6,08	+51,3%
10	Σιτηρά	4.425.781	6,82	4.529.410	5,80	+2,3%
72	Σίδηρος & χάλυβας	3.243.193	5,00	4.419.765	5,66	+36,3%
39	Πλαστικές ύλες	3.203.269	4,93	3.870.844	4,96	+20,8%
73	Προϊόντα σιδήρου & χάλυβα	2.744.002	4,23	3.278.831	4,20	+19,5%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	2.191.819	3,38	2.295.783	2,94	+4,7%
12	Ελαιώδεις σπόροι & καρποί	1.164.460	1,79	1.736.641	2,22	+49,1%
29	Οργανικά χημικά	1.427.867	2,20	1.723.515	2,21	+20,7%
02	Κρέας & προϊόντα κρέατος	1.558.705	2,40	1.665.888	2,13	+6,9%
44	Ξύλο & προϊόντα	1.315.925	2,03	1.564.744	2,00	+18,9%
48	Χαρτί & προϊόντα	1.156.768	1,78	1.391.284	1,78	+20,3%
15	Λίπη & έλαια	1.401.221	2,16	1.274.359	1,63	-9,1%
38	Διάφορα χημικά προϊόντα	1.050.089	1,62	1.267.655	1,62	+20,7%
54	Συνθετικές / τεχνητές ίνες	944.112	1,45	1.145.087	1,47	+21,3%
26	Μεταλλεύματα, σκουριές, τέφρες	872.105	1,34	1.049.319	1,34	+20,3%
90	Όργανα & συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, μετρήσεων	905.845	1,40	968.200	1,24	+6,9%
40	Καουτσούκ & τεχνουργήματα	781.435	1,20	940.808	1,20	+20,4%
74	Χαλκός & τεχνουργήματα	706.600	1,09	913.926	1,17	+29,3%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2018)

Κατάταξη	Χώρα	2018 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 18/17 (%)
	Ε.Ε. *	10.041.310	34,37	+4,7
1	Ιταλία	2.040.882	7,49	-7,5
2	Τουρκία	2.004.104	7,35	+3,8
3	ΗΑΕ	1.976.034	7,25	-28,3
4	ΗΠΑ	1.718.051	6,30	+25,2
5	Σ. Αραβία	1.430.200	5,25	-8,9
6	Βρετανία	1.338.293	4,91	+21,9
7	Ισπανία	1.280.020	4,70	+57,5
8	Ινδία	1.145.612	4,20	+27,6
9	Κίνα	1.034.388	3,79	+48,7
10	Αλγερία	979.017	3,59	+151,1
22	Ελλάδα	406.400	1,49	+41,9

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

* Το μέγεθος των εξαγωγών προς Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT (σε ευρώ), ελλείπει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2018)

Κατάταξη	Χώρα	2018 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 18/17 (%)
	Ε.Ε. *	22.695.961	28,18	-3,0
1	Κίνα	11.451.763	14,86	+41,4
2	Σ. Αραβία	5.639.002	7,32	+36,1
3	ΗΠΑ	5.406.119	7,02	+39,0
4	Ρωσία	4.833.359	6,27	+33,3
5	Γερμανία	4.121.888	5,35	-8,9
6	Ιταλία	3.490.943	4,53	-20,2
7	Τουρκία	3.298.441	4,28	+57,6
8	Βραζιλία	3.071.120	3,99	+13,4
9	Κουβέιτ	2.292.885	2,98	+64,2
10	Ινδία	2.286.267	2,97	-2,2
22	Ελλάδα	1.005.078	1,30	+96,8

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

* Το μέγεθος των εισαγωγών από Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT (σε ευρώ), ελλείπει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.

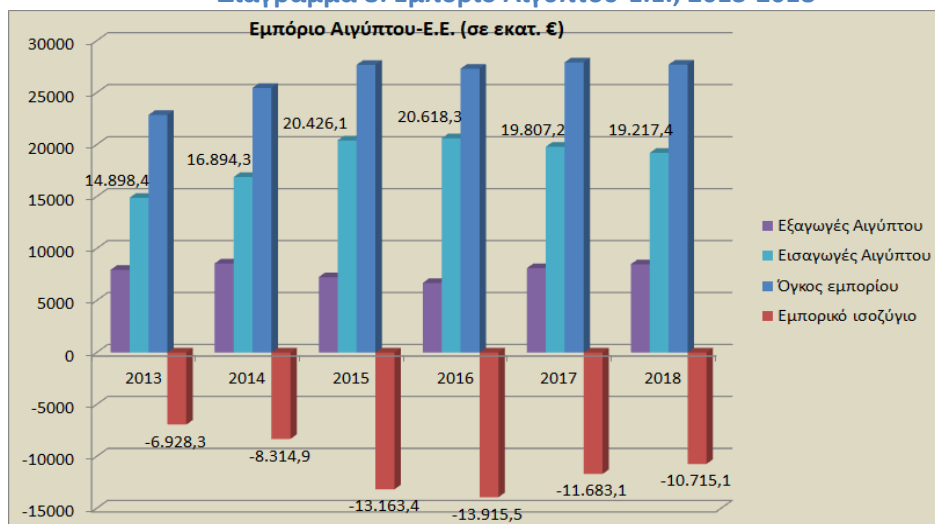
Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών της Αιγύπτου με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέγραψε ελαφρότατη μείωση το 2018 κατά 0,76%, φθάνοντας τα €27,72 δισ. Οι **ευρωπαϊκές εξαγωγές προς Αίγυπτο** μειώθηκαν κατά 2,98% και ανήλθαν σε €19,22 δισ. αφορούν δε κυρίως μηχανές-συσσκευές, χημικά και ορυκτά προϊόντα, μέταλλα και εξοπλισμό μεταφορών. Οι **ευρωπαϊκές εισαγωγές από Αίγυπτο** αυξήθηκαν κατά 4,66% και ανήλθαν σε €8,5 δισ., αφορούν δε κυρίως ορυκτά και χημικά προϊόντα, υφαντικές ύλες, μέταλλα, φρούτα & λαχανικά. Στο διάγραμμα και στους πίνακες που ακολουθούν απεικονίζονται αφ' ενός η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου Αιγύπτου Ε.Ε κατά την περίοδο 2013-2018 και αφ' ετέρου η εικόνα του διμερούς εμπορίου Ε.Ε.-Αιγύπτου του έτους 2018, κατά κύριες ευρείες κατηγορίες αγαθών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., σημαντικό μέρος των διαδοχικών πτώσεων των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς Αίγυπτο τη διετία 2017-2018 αποδίδεται στην εφαρμογή -από τα μέσα του 2016- συστήματος υποχρεωτικής επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο, προκειμένου αυτές να δύνανται να εξάγουν στην Αίγυπτο (registration).

Πίνακας 6α: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2013-2018 (σε εκατ. €)

Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε. (σε εκατ. €)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Μεταβολή 2018/17
Εξαγωγές Αιγύπτου	7.970,1	8.579,4	7.262,7	6.702,8	8.124,1	8.502,3	4,66%
Εισαγωγές Αιγύπτου	14.898,4	16.894,3	20.426,1	20.618,3	19.807,2	19.217,4	-2,98%
Όγκος εμπορίου	22.868,5	25.473,7	27.688,8	27.321,1	27.931,3	27.719,7	-0,76%
Εμπορικό ισοζύγιο	-6.928,3	-8.314,9	-13.163,4	-13.915,5	-11.683,1	-10.715,1	-8,29%

Πηγή : EUROSTAT

Διάγραμμα 8: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2013-2018

Πηγή : EUROSTAT

Πίνακας 6β: Διμερές Εμπόριο Ε.Ε.-Αιγύπτου (€ εκατ.)

ΚΥΡΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2018			ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2018		
Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο	Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο
ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.999,28	35,3%	ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	4.932,47	25,7%
ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	949,69	11,2%	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.428,12	12,6%
ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	878,82	10,3%	ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.306,08	12%
ΜΕΤΑΛΛΑ	831,58	9,8%	ΜΕΤΑΛΛΑ	1.870,52	9,7%
ΦΡΟΥΤΑ – ΛΑΧΑΝΙΚΑ	814,56	9,6%	ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.683,71	8,8%
ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	707,04	8,3%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	834,45	4,3%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	520,47	6,1%	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΧΑΡΤΙΟΥ	669,22	3,5%

Πηγή : EUROSTAT

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2016/17		2017/18		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
<i>Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6</i>					
Μεταφορές	7.911,2	51,4%	8.707,9	40,5%	+10,1%
Εκ των οποίων: Διώρυγα Σουέζ	4.945,3	32,1%	5.706,7	26,6%	+15,4%
Τουρισμός	4.379,7	28,4%	9.804,3	45,6%	+123,9%
Κρατικές εισπράξεις	776,4	5,0%	636,7	3,0%	-18,0%
Λοιπές εισπράξεις	2.332,8	15,2%	2.338	10,9%	+0,2%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2016/17		2017/18		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
<i>Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6</i>					
Μεταφορές	1.332,1	13,6%	1.480,2	14,3%	+11,1%
Τουρισμός	2.739,9	28,0%	2.451,5	23,6%	-10,5%
Κρατικές πληρωμές	1.124,1	11,5%	1.493,5	14,4%	+32,9%
Λοιπές πληρωμές	4.589,8	46,9%	4.939,3	47,7%	+7,6%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο

(\$ εκατ.)	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
ΑΞΕ (καθαρές εισροές ανά έτος αναφοράς)	4.178,2	6.379,8	6.932,6	7.932,8	7.719,5
ΑΞΕ (εισροές ανά έτος αναφοράς)	10.855,8	12.546,2	12.528,7	13.366,1	13.163,1
ΑΞΕ (εκροές αιγυπτιακών κεφαλαίων ανά έτος αναφοράς)	326,6	223,3	164,2	175,1	271,2

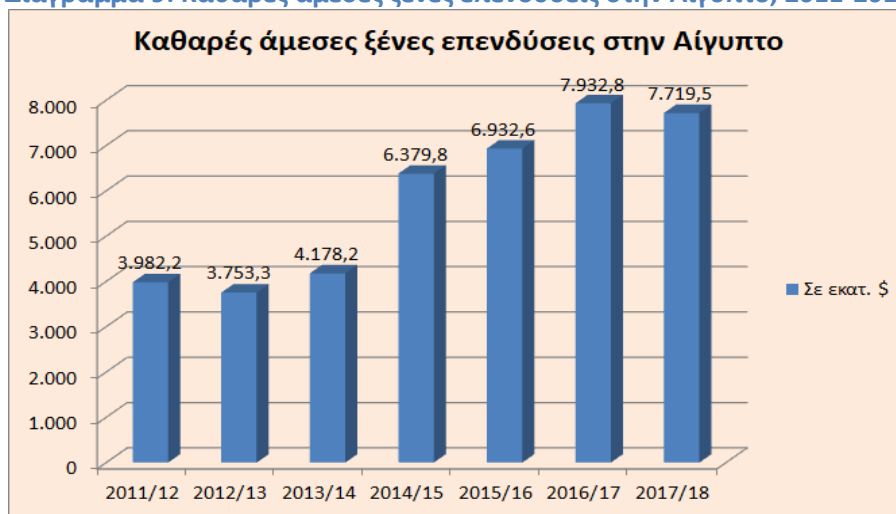
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Η μετά το 2011 και έως το 2013 επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος, σε συνδυασμό με το διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα και την εκτεταμένη

έκδοση κρατικών ομολόγων, είχαν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στην επενδυτική εμπιστοσύνη. Κατά τα επόμενα έτη, καταγράφηκε σταδιακή ανάκαμψη των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων, γεγονός που αντανάκλα τη σχετική βελτίωση του πολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος, με τις καθарές ΑΞΕ να ανέρχονται σε \$6,38 δις. το έτος 2014/15, σε \$6,93 δις. το έτος 2015/16, ενώ στη διάρκεια του έτους 2016/17, το ύψος των καθαρών ΑΞΕ αυξήθηκε ακόμη περισσότερο, φθάνοντας τα \$7,93 δις. Το οικονομικό έτος 2017/2018, οι καθарές άμεσες ξένες επενδύσεις μειώθηκαν ελαφρώς, ανερχόμενες σε \$7,72 εκατ., με το ύψος των συνολικών εισροών ξένων επενδύσεων να ανέρχεται σε \$13,16 δις., έναντι \$13,37 δις. το έτος 2016/17. Το μεγαλύτερο των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων προήλθε από τις χώρες της Ε.Ε. (\$7,95 δις.) και δη τη Βρετανία (\$4,55 δις.).

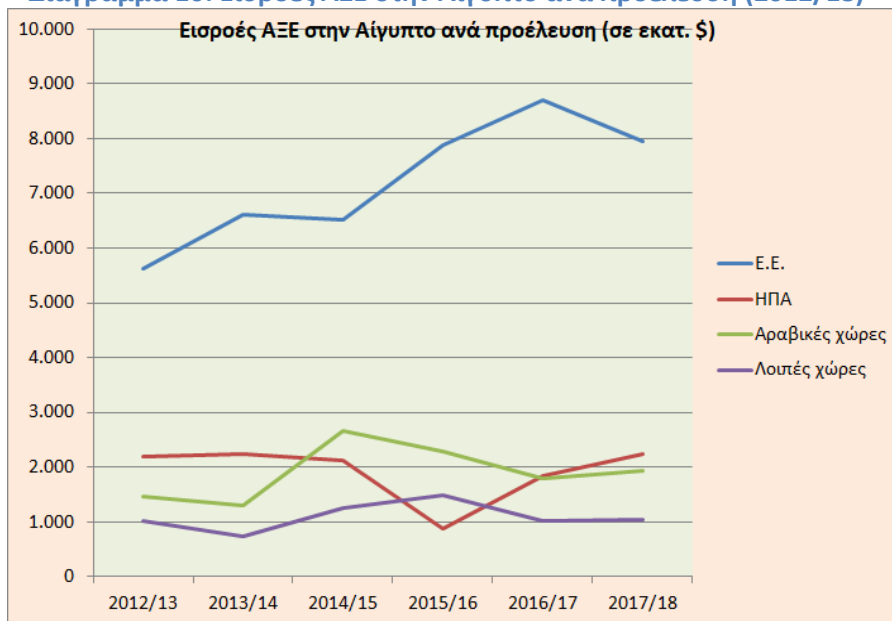
Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), οι καθарές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19) εμφανίστηκαν μειωμένες κατά 24,5% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του οικονομικού έτους 2017/18, ανερχόμενες σε \$2,84 δις., έναντι \$3,76 δις. Οι συνολικές εισροές ΑΞΕ εμφανίστηκαν ελαφρότατα αυξημένες το πρώτο εξάμηνο 2018/19, στο επίπεδο των \$6,6 δις. έναντι \$6,57 δις. το αντίστοιχο εξάμηνο του περασμένου οικονομικού έτους. Στην πρώτη θέση από πλευράς επενδυτικών εισροών στην Αίγυπτο στη διάρκεια του εξαμήνου 2018/19 βρέθηκε η Ε.Ε., με κεφάλαια \$4,06 δις., ενώ η Βρετανία αποτέλεσε το μεγαλύτερο ξένο επενδυτή στη χώρα, με κεφάλαια ύψους \$2,45 δις.

Διάγραμμα 9: Καθарές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Αίγυπτο, 2011-2018

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 10: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση (2012/18)

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Πίνακας 11α: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Σύνολο εισροών ΑΞΕ	10.273,6	10.855,8	12.546,2	12.528,7	13.366,1	13.163,1
Ε.Ε.	5.624,6	6.610,0	6.522,5	7.876,7	8.710,5	7.952,3
ΗΠΑ	2.182,9	2.230,3	2.115,8	883,0	1.832,9	2.244,4
Αραβικές χώρες	1.456,4	1.290,1	2.667,5	2.277,7	1.800,0	1.925,5
Λοιπές χώρες	1.009,7	725,4	1.240,4	1.491,3	1.022,7	1.040,9

ΠΗΓΗ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (CBE)

Επί συνολικών εισροών \$13,16 δισ. κορυφαίοι επενδυτές στην Αίγυπτο για το **2017/18** ήταν το **Ηνωμένο Βασίλειο** με \$4,55 δισ. (μερίδιο 34,6%, μείωση 17,5%), το **Βέλγιο** με \$2,29 δισ. (μερίδιο 17,4%, αύξηση 15,1%), οι **ΗΠΑ** με \$2,24 δισ. (μερίδιο 17%, αύξηση 22,4%), τα **ΗΑΕ** με \$1,07 δισ. (μερίδιο 8,2%, αύξηση 28,5%) και η **Ολλανδία** με \$349,1 εκατ. (μερίδιο 2,6%, αύξηση 59,3%). Ακολούθησαν οι Σ. Αραβία με \$296,7 εκατ. (μερίδιο 2,1%, μείωση 13,7%), Γαλλία με \$240,3 εκατ. (μερίδιο 1,8%, μείωση 55,1%), Ελβετία με \$185,6 εκατ. (μερίδιο 1,4%, αύξηση 25,1%), Κατάρ με \$165 εκατ. (μερίδιο 1,2%, μείωση 2,6%), Ιαπωνία με \$162,1 εκατ. (μερίδιο 1,2%, αύξηση 74,3%), Κίνα με \$135,8 εκατ. (μερίδιο 1%, μείωση 9,8%), Ιταλία με \$130 εκατ. (μερίδιο 1%, αύξηση 56,8%), Γερμανία με \$122,3 εκατ. (μερίδιο 0,9%, μείωση 17,1%) και Κουβέιτ με \$111,5 εκατ. (μερίδιο 0,8%, μείωση 25,6%). **Από την Ελλάδα, το 2017/18** καταγράφηκαν επενδυτικές εισροές μόλις \$1,8 εκατ., έναντι \$600 χιλ. το 2016/17, \$2 εκατ. το 2015/16, \$4,5 εκατ. το 2014/15, \$46,1 εκατ. το 2013/14 και \$18,4 εκατ. το 2012/13.

Επενδύσεις ανά κλάδο 2016/18

Οι επενδύσεις οικονομικών ετών 2016/17 και 2017/18 ανά κλάδο δραστηριότητας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα και το διάγραμμα, με τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της αγοράς ακινήτων, του φυσικού αερίου, των μεταφορών

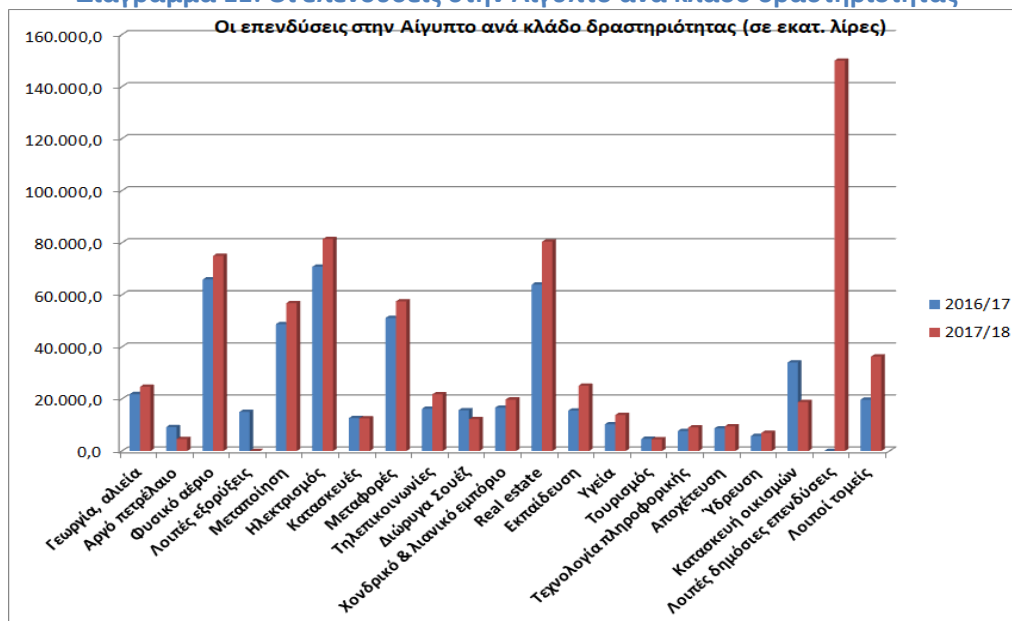
και της μεταποίησης να βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης.

Πίνακας 11β: Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2016-2018)

Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2016-2018)		
	2016/17	2017/18
Γεωργία, αλιεία	21.863,0	24.698,7
Αργό πετρέλαιο	9.196,6	4.624,6
Φυσικό αέριο	65.918,7	75.013,0
Λουπές εξορύξεις	15.014,9	0,0
Μεταποίηση	48.726,0	56.833,6
Ηλεκτρισμός	70.820,5	81.466,6
Κατασκευές	12.683,8	12.602,1
Μεταφορές	51.115,8	57.470,0
Τηλεπικοινωνίες	16.286,4	21.843,9
Διώρυγα Σουέζ	15.675,3	12.224,5
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	16.661,8	19.776,9
Real estate	63.954,8	80.440,0
Εκπαίδευση	15.538,1	25.111,5
Υγεία	10.252,1	13.860,4
Τουρισμός	4.707,4	4.531,8
Τεχνολογία πληροφορικής	7.705,3	9.044,6
Αποχέτευση	8.689,0	9.515,9
Υδρευση	5.781,3	6.975,4
Κατασκευή οικισμών	34.000,0	18.800,0
Λουπές δημόσιες επενδύσεις	0,0	150.000,0
Λοιποί τομείς	19.718,2	36.294,1
Σύνολο	514.309,0	721.127,6
Στοιχεία σε εκατ. λίρες		

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 11: Οι επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Κύριος φορέας υλοποίησης της επενδυτικής πολιτικής της Αιγύπτου είναι η Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), όπου λειτουργεί υπηρεσία “one-stop-shop” για τους επενδυτές. Σειρά κινήτρων (αλλά όχι επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις) ισχύουν για την προσέλκυση επενδυτών, ιδίως για τις ελεύθερες οικονομικές ζώνες και τις επενδυτικές ζώνες. Σε γενικές γραμμές, η Αίγυπτος προσφέρει ευνοϊκές συνθήκες για ξένες επενδύσεις και η νομοθεσία δε διαχωρίζει μεταξύ ξένων και Αιγυπτίων επενδυτών, με εξαίρεση ένα περιορισμένο αριθμό (ως επί το πλείστον τομεακών) περιορισμών, όπως π.χ. εξορύξεις και ανάπτυξη κοιτασμάτων όπου απαιτείται ο σχηματισμός κοινοπραξιών. Επιπλέον, σε ορισμένους τομείς η ξένη συμμετοχή

επιτρέπεται από το νόμο, αλλά στην πράξη η πρόσβαση στους τομείς αυτούς είναι δυσχερής.

Η επενδυτική νομοθεσία της Αιγύπτου εγγυάται τον επαναπατρισμό κεφαλαίων, το δικαίωμα κατοχής λογαριασμών ξένου συναλλάγματος και την ισότιμη μεταχείριση μεταξύ εγχώριων και αλλοδαπών επενδυτών. Εγγυάται επίσης στους επενδυτές τη μη απαλλοτρίωση και εθνικοποίηση των επενδύσεών τους από το κράτος, ενώ τους προστατεύει από ενδεχόμενες αυθαιρεσίες των κρατικών φορέων. Επίσης, είναι κατοχυρωμένη η μη ανάμειξη των κρατικών αρχών σε ζητήματα προσδιορισμού τιμών και περιθωρίων κέρδους.

Ο βασικός επενδυτικός νόμος της Αιγύπτου ήταν μέχρι το Μάιο 2017 ο Ν. 8/1997, ο οποίος ρύθμιζε το καθεστώς των επενδύσεων σε 16 τομείς, με τους επενδυτές να επωφελούνται ειδικών μεταχειρίσεων και κινήτρων σε κλάδους όπως η μεταποίηση και οι υποδομές. Ο κλασικός επενδυτικός νόμος του 1997 προέβλεπε επίσης δικαίωμα ιδιοκτησίας κτιρίων και γης, καθώς και επέκτασης της ακίνητης περιουσίας επενδυτικών εταιρειών, χωρίς διάκριση σχετική με την εθνικότητα ή τον τόπο διαμονής των εταίρων (με την εξαίρεση των ιδιοκτησιακών περιορισμών που υφίστανται για την Χερσόνησο του Σινά, καθώς και άλλες παραμεθόριες περιοχές). Ο επενδυτικός νόμος του 1997 είχε υποβληθεί έκτοτε σε αρκετές πρόσθετες τροποποιήσεις, ωστόσο οι ως άνω βασικές έννοιες και αρχές που εισήγαγε εξακολούθησαν να διέπουν την αιγυπτιακή νομοθεσία για τη διευκόλυνση και την προσέλκυση επενδύσεων.

Προς το τέλος του 2016, η αιγυπτιακή κυβέρνηση προώθησε με εντατικούς ρυθμούς νέο επενδυτικό νόμο με σκοπό την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, που θεωρούνται απαραίτητες για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης και την απομάκρυνση του κινδύνου νέας συναλλαγματικής κρίσης. Στο τέλος Μαΐου 2017 υιοθετήθηκε ο **ισχύων επενδυτικός νόμος (72/2017)**, ο οποίος πέραν των κινήτρων που προβλέπονταν στην παλαιά νομοθεσία του 1997, καθώς και σε επόμενη τροποποιητική νομοθεσία του 2015, εισήγαγε σειρά νέων κινήτρων –επαναφέροντας και τα φορολογικά κίνητρα- ανάλογα με τη γεωγραφική τοποθεσία και τον κλάδο των επενδυτικών σχεδίων. Αν και η αιγυπτιακή κυβέρνηση εκτιμούσε ότι ο επενδυτικός νόμος του 2017 επρόκειτο, ένεκα των σημαντικών κινήτρων του, να προσελκύσει τα εγχώρια και –κυρίως- ξένα επενδυτικά κεφάλαια που απαιτούνται ώστε η οικονομία της χώρας να περάσει σε ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης, κάτι τέτοιο δεν έχει προς το παρόν επαληθευθεί με βάση τα στατιστικά στοιχεία των επενδύσεων. Στις αρχές Μαρτίου 2019, το αιγυπτιακό υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε προτεινόμενες τροποποιήσεις στον επενδυτικό νόμο του 2017, οι οποίες σκοπεύουν να βελτιώσουν και επεκτείνουν τις αρμοδιότητες αυτού. Οι εν λόγω τροποποιήσεις στοχεύουν κυρίως να επεκτείνουν την παροχή επενδυτικών κινήτρων σε projects επέκτασης ή αναβάθμισης ήδη υφιστάμενων επενδύσεων, καθώς και να περιορίσουν τα διοικητικά τέλη και λοιπά κόστη για τους επενδυτές.

Στη διάρκεια του 2018 τέθηκε σε λειτουργία ηλεκτρονικός **Επενδυτικός Χάρτης της Αιγύπτου**, ο οποίος παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια και τις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν στην αιγυπτιακή επικράτεια, καθώς και τα προσφερόμενα επενδυτικά κίνητρα ανά γεωγραφική περιοχή της χώρας, τα διοικητικά και νομικά απαιτούμενα και τις διαδικασίες για αδειοδότηση και διάθεση κρατικής γης για επενδυτικά σχέδια ανά τη χώρα, τις

διαθέσιμες υποδομές κ.α. Η περιήγηση στον οικείο ιστότοπο, ο οποίος βρίσκεται υπό διαρκή ενημέρωση και είναι δεκτικός προσθηκών και βελτιώσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί στην πιο κάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.investinegypt.gov.eg/English/Pages/explore.aspx?map=true>.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων, την εταιρική και εργασιακή νομοθεσία, τον τραπεζικό τομέα κ.ο.κ. περιέχονται στον Επιχειρηματικό Οδηγό (“Doing Business”) του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου, αναρτημένου στη διεύθυνση: <http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/811>.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις έτους 2019/20

Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί τα προσεχή χρόνια, επί τη βάση του υλοποιούμενου επίπικου προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και των κυβερνητικών δεσμεύσεων για προώθηση των επενδύσεων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με κινητήριο μοχλό τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Το σοβαρό πρόβλημα που ταλάνισε την αιγυπτιακή οικονομία το 2016, ήτοι η έλλειψη ξένου συναλλάγματος, φαίνεται ότι έχει αποκατασταθεί πλήρως μετά την απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμιών της αιγυπτιακής λίρας το Νοέμβριο 2016.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα επιταχυνθεί το οικονομικό έτος 2019/20 σε 6%. Ο στόχος δημοσιονομικού ελλείμματος για το οικονομικό έτος 2019/20 ανέρχεται στο 7,2% του ΑΕΠ, ενώ ταυτόχρονα προβλέπεται η πραγματοποίηση πρωτογενούς πλεονάσματος, της τάξεως του 2% του ΑΕΠ. Ο δημοσιονομικός σχεδιασμός για το έτος 2019/20 προβλέπει επίσης σε περιορισμό του συνολικού δημοσίου χρέους σε 89% του ΑΕΠ, σε περαιτέρω μείωση του ετήσιου δείκτη ανεργίας, σε επιβράδυνση του ρυθμού μεγέθυνσης του πληθυσμού στο 2,3%, σε περαιτέρω μείωση των κρατικών επιδοτήσεων, ιδιαίτερα στα καύσιμα (κατά 42%), καθώς και σε αυξημένα φορολογικά έσοδα.

Κεντρικούς στόχους της αιγυπτιακής κυβέρνησης εξακολουθούν να αποτελούν επίσης τόσο ο περιορισμός και η υποκατάσταση των εισαγωγών, όσο και η τόνωση της εγχώριας βιομηχανίας -και κυρίως των εξαγωγικών της κλάδων- με σκοπό τη ραγδαία αύξηση των εξαγωγών εντός των προσεχών ετών. Εκ των βασικών στόχων της αιγυπτιακής κυβέρνησης είναι ακόμη η αύξηση των εισροών ξένων επενδύσεων με σκοπό την είσοδο χρηματοδοτικών πόρων και ξένου συναλλάγματος στη χώρα. Επισημαίνουμε πάντως ότι, παρά τις ποικίλες νομοθετικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει κατά την τελευταία διετία η αιγυπτιακή κυβέρνηση, δεν φαίνεται να έχει υπάρξει, τουλάχιστον ακόμη, ιδιαίτερα θετικός αντίκτυπος ούτε όσον αφορά τον περιορισμό των εισαγωγών και του εμπορικού ελλείμματος, αλλά ούτε και τις εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων.

Στις εκτιμήσεις της για την πορεία της αιγυπτιακής οικονομίας, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στη σχετική έκθεσή της για την ευρύτερη περιοχή Μ. Ανατολής & Β. Αφρικής τον Απρίλιο 2019, η Παγκόσμια Τράπεζα προβλέπει για την Αίγυπτο ρυθμό ανάπτυξης 5,8% το 2020 και 6% το 2021, επίπεδο δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ στο 7,5% το οικονομικό έτος 2019/20 και στο 7% το έτος 2020/21, μέσο ετήσιο πληθωρισμό 14,5% φέτος, 12,5% το 2020 και 10,7% το 2021, αντίστοιχα.

Στην έκθεσή του για την αιγυπτιακή οικονομία, στο πλαίσιο της τέταρτης αξιολόγησης της προόδου της τριετούς χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του προς την Αίγυπτο, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναφέρει ότι οι μακροοικονομικές προοπτικές της Αιγύπτου παραμένουν ευνοϊκές σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, με ρυθμούς ανάπτυξης 5,9% το έτος 2019/20 και 6% το 2020/21 και ετήσιο πληθωρισμό 10,7% στο τέλος του οικονομικού έτους 2019/20, στηριζόμενες από τη συνεπή εφαρμογή του κυβερνητικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι στο τέλος του οικονομικού έτους 2020/21 θα επιτευχθεί μονοψήφιος ρυθμός πληθωρισμού (7,7%), ενώ σε χρονικό ορίζοντα τέλους οικονομικού έτους 2022/23, τα συναλλαγματικά αποθέματα θα έχουν αυξηθεί σε \$50,8 δισ. και οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις σε \$16,9 δισ.

1.3 Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου

1.3.1 Αίγυπτος – ΠΟΕ

Η Αίγυπτος είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 1995.

1.3.2 Αίγυπτος – Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι διμερείς πολιτικές σχέσεις είναι πολύ καλές. Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ε.Ε. και Αιγύπτου διέπονται από τη **Συμφωνία Σύνδεσης**, η οποία υπεγράφη το 2001 και εφαρμόζεται από το 2004. Η συμφωνία προβλέπει την εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση των βιομηχανικών προϊόντων (σταδιακή κατάργηση δασμών έως το 2019). Από τον Ιούνιο 2010 ετέθη σε ισχύ η εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση για τη συντριπτική πλειονότητα των αγροτικών προϊόντων. Από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σύνδεσης, το διμερές εμπόριο Ε.Ε. – Αιγύπτου έχει υπερδιπλασιαστεί, περισσότερο προς όφελος των κρατών μελών της Ε.Ε. Σημειώνεται ότι οι περισσότερες κατηγορίες προϊόντων που εισάγονται από την Ε.Ε. έχουν μηδενική δασμολογική επιβάρυνση, στο πλαίσιο της αποκλιμάκωσης δασμών που προβλέπει η Συμφωνία Σύνδεσης.

Για περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω Συμφωνία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αίγυπτο (https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en), για δε τους δασμούς και τα εισαγωγικά καθεστώτα που ισχύουν στην Αίγυπτο, την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>).

Η Αίγυπτος είναι λήπτρια μεγάλης έκτασης ευρωπαϊκής αναπτυξιακής βοήθειας. Κατά την περίοδο 2007-2013, η χώρα έλαβε ευρωπαϊκή αναπτυξιακή βοήθεια ύψους €1 δισ., στο πλαίσιο του σχήματος “European Neighbourhood & Partnership Instrument”. Η τρέχουσα διμερής αναπτυξιακή βοήθεια από την Ε.Ε., που ανέρχεται συνολικά σε €1,3 δισ., αφορά επιχορηγήσεις διαφόρων δράσεων με έμφαση στην οικονομική, κοινωνική και ανθρώπινη ανάπτυξη. Στην περίοδο 2014-2016, η διμερής αναπτυξιακή βοήθεια της Ε.Ε. προς την Αίγυπτο ανήλθε σε €320 εκατ. μέσω του σχήματος “European Neighbourhood Instrument”, ενώ το 2017 η κοινοτική αναπτυξιακή βοήθεια ανήλθε σε €100 εκατ. Στη διάρκεια του 2017 εγκρίθηκε ο κοινός προγραμματισμός αναπτυξιακών δράσεων Ε.Ε. στην Αίγυπτο για την περίοδο 2017-2020 (“Single Support Framework”), που αναμένεται να παράσχει χρηματοδοτήσεις στην Αίγυπτο ύψους μεταξύ €432 εκατ. και €528 εκατ., με

έμφαση σε έργα υποδομών στους κλάδους ενέργειας, μεταφορών, ύδρευσης & αποχέτευσης, παιδείας, υγείας, καθώς επίσης στον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας, την κοινωνική ανάπτυξη και προστασία, την ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης και των δημοκρατικών θεσμών, την ανάπτυξη βιώσιμων ενεργειακών πηγών και την προστασία του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η Ε.Ε. παρέχει στην Αίγυπτο χρηματοδοτήσεις, από κοινού με δανειακές διευκολύνσεις από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά όργανα και συνεισφορές του αιγυπτιακού κράτους (“blending operations”), που κατευθύνονται σε μεγάλης κλίμακας επενδυτικά έργα στην χώρα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρ. Επιτροπής, το σύνολο των δεσμευμένων ευρωπαϊκών κονδυλίων αναπτυξιακής βοήθειας προς την Αίγυπτο υπό τη μορφή τόσο επιχορηγήσεων όσο και δανείων, είτε από κράτη μέλη ή από ευρωπαϊκά όργανα και χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ανέρχεται σε πλησίον των €11 δισ.

1.3.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΕΦΤΑ

Η Αίγυπτος διαθέτει από το 2007 σε ισχύ συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες ΕΦΤΑ (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ελβετία).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ MERCOSUR

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες MERCOSUR το 2010, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο 2017, κατόπιν της κύρωσής της από την Αργεντινή.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ AGADIR (ΙΟΡΔΑΝΙΑ, ΜΑΡΟΚΟ, ΤΥΝΗΣΙΑ)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2006). Η ολοκλήρωση της συμφωνίας συνδέεται με τη δημιουργία ευρω-μεσογειακής ζώνης ελευθέρου εμπορίου, καθώς εμπεριέχει ρυθμίσεις για διμερή και διαγώνια συσσώρευση (www.agadiragreement.org).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ GREATER ARAB FREE-TRADE AREA

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ των χωρών-μελών του Αραβικού Συνδέσμου (υπεγράφη το 1997, σε ισχύ από το 1998). Αρμόδιο για την εφαρμογή της συμφωνίας είναι το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Αραβικού Συνδέσμου (www.arableagueonline.org).

ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ (COMESA)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ 20 αφρικανικών κρατών η οποία προβλέπει την, μελλοντική, υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου (η Αίγυπτος έγινε μέλος το 1998, www.comesa.int).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (AfCFTA)

Συμφωνία δημιουργίας αφρικανικής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών της Αφρικανικής Ένωσης. Υπεγράφη το Μάρτιο 2018 στο Κιγκάλι της Ρουάντα. Μέχρι τώρα την έχουν υπογράψει συνολικά μέχρι τώρα 50 από τα 55 κράτη μέλη της Αφρικανικής Ένωσης, ενώ πολύ πρόσφατα την έχουν επικυρώσει συνολικά 22 κράτη (μεταξύ των οποίων και η Αίγυπτος). Έχει τεθεί προκαταρκτικά σε ισχύ στις 30/5/2019 (<https://au.int/en/cfta>).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ QIZ (QUALIFIED INDUSTRIAL ZONES)

Τριμερής συμφωνία ΗΠΑ-Αιγύπτου-Ισραήλ (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2005) βάσει της οποίας εταιρείες εγκατεστημένες σε Ειδικές Βιομηχανικές Ζώνες (Qualifying Industrial Zones) στην Αίγυπτο δύνανται να εξαγάγουν κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα στις ΗΠΑ άνευ δασμών και ποσοστώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά ενσωματώνουν εισροές ισραηλινής προέλευσης σε προκαθορισμένο ποσοστό (10,5%) (www.qizegypt.gov.eg).

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Με Λιβύη (1991), Συρία (1991), Τυνησία (1999), Μαρόκο (1999), Λίβανο (1999), Ιορδανία (1999), Ιράκ (2001), Τουρκία (2007).

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ-ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 59 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, καθώς και Διμερείς Συμφωνίες Προστασίας και Προώθησης Επενδύσεων με 100 χώρες.

1.3.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AU, BSEC, CAEU, CD, CICA, COMESA, D-8, EBRD, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, MINURSO, MINUSMA, MONUSCO, NAM, OAPEC, OAS, OIC, OIF, OSCE, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMISS, UNOCI, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Αιγύπτου

2.1 Διμερές εμπόριο

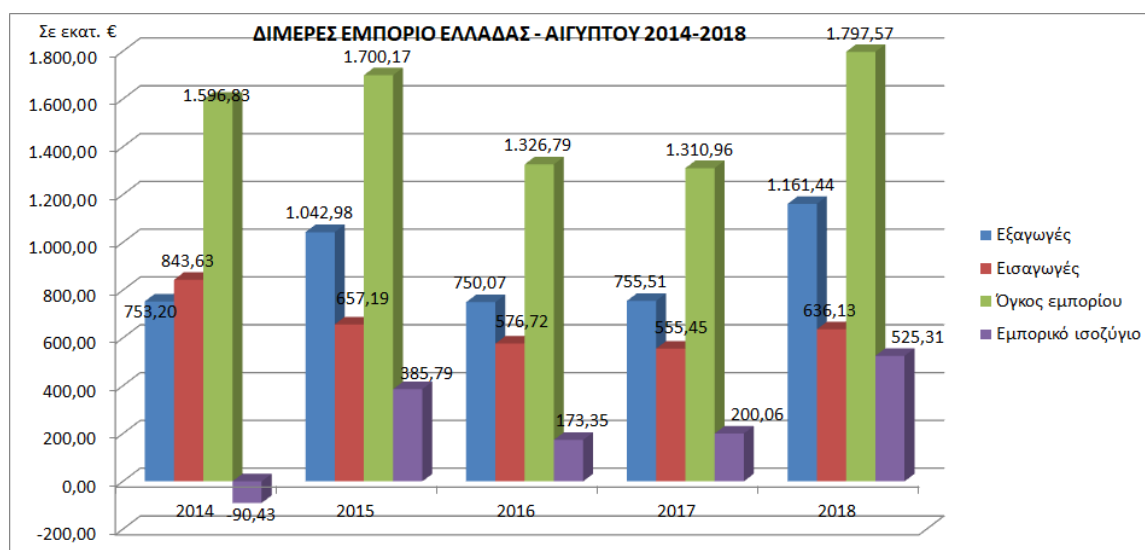
2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)

	2014	2015	2016	2017	2018	% 2018/17
Εξαγωγές αγαθών	753.198.240	1.042.983.583	750.067.857	755.513.685	1.161.441.958	+53,7%
Εισαγωγές αγαθών	843.633.466	657.191.494	576.719.374	555.449.884	636.129.637	+14,5%
Όγκος εμπορίου	1.596.831.706	1.700.175.077	1.326.787.231	1.310.963.569	1.797.571.595	+37,1%
Εμπορικό ισοζύγιο	-90.435.226	385.792.089	173.348.483	200.063.801	525.312.321	+162,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Διάγραμμα 12: Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Αιγύπτου 2014-2018

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Κατά την περίοδο 2008-2018 ο όγκος του διμερούς εμπορίου κατέγραψε πολύ σημαντική αύξηση (υπερτετραπλασιασμός, +320,7%) η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ελληνικών εξαγωγών (+926,8%) και δευτερευόντως στη θετική πορεία των αιγυπτιακών εξαγωγών (+102,5%). Παρατηρείται επίσης, ότι η μεγαλύτερη άνοδος του ελληνο-αιγυπτιακού εμπορίου σημειώθηκε από το 2011 και εντεύθεν, όταν η μεν Ελλάδα εισέρχεται σε οικονομική ύφεση, η δε Αίγυπτος σε περίοδο ανακοπής του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Το 2018 καταγράφεται, πάντως, ως έτος-ρεκόρ για το διμερή όγκο εμπορίου.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	585,92	77,6	969,43	83,5	+65,5%
Βαμβάκι (52)	63,94	8,5	66,19	5,7	+3,5%
Καρποί & φρούτα βρώσιμα (08)	13,52	1,8	20,99	1,8	+55,2%
Καπνά & υποκατάστατα (24)	7,93	1,1	15,76	1,4	+98,6%
Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες & μηχανές (84)	8,90	1,2	11,63	1,0	+30,7%
Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα (25)	4,22	0,6	10,30	0,9	+143,9%
Εξοπλισμός θαλάσσιας & ποτάμιας ναυσιπλοΐας (89)	0,02	0,0	9,45	0,8	+57.955,4%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	8,41	1,1	8,49	0,7	+0,9%
Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών (38)	6,70	0,9	6,51	0,6	-2,9%
Ηλεκτρικός εξοπλισμός (85)	4,36	0,6	5,10	0,4	+17,2%
Λοιπές κατηγορίες	51,58	6,8	37,59	3,2	-27,1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2710 (Λάδια από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	498.922.467	66,04%	806.826.757	69,47%	+61,71%
2713 (Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, ασφαλτος	28.409.735	3,76%	90.747.927	7,81%	+219,43%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	58.586.811	7,75%	71.852.019	6,19%	+22,64%
5201 (Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / ούτε χτενισμένο)	63.943.907	8,46%	66.191.024	5,70%	+3,51%
0808 (Μήλα, αχλάδια & κυδώνια, νωπά)	11.502.091	1,52%	15.866.375	1,37%	+37,94%
2402 (Πούρα, πουράκια & τσιγάρα)	6.626.321	0,88%	11.818.769	1,02%	+78,36%
2503 (Θείο κάθε είδους)	3.748.174	0,50%	9.598.922	0,83%	+156,10%
8901 (Πλοία για μεταφορά επιβατών & εμπορευμάτων)	0	0,0%	9.000.000	0,77%	∅
3924 (Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες)	4.160.110	0,55%	4.849.569	0,42%	+16,57%
2401 (Καπνά ακατέργαστα, απορρίμματα καπνού)	1.308.917	0,17%	3.942.531	0,34%	+201,21%
0809 (Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα)	1.122.618	0,15%	3.438.536	0,30%	+206,30%
8544 (Σύρματα & καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση)	278.570	0,04%	3.362.709	0,29%	+1.107,13%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	3.633.953	0,48%	3.298.408	0,28%	-9,23%
4810 (Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη)	3.984.646	0,53%	3.223.256	0,28%	-19,11%
2008 (Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα ή διατηρημένα)	3.664.328	0,49%	2.973.492	0,26%	-18,85%
3808 (Εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, παρασιτοκτόνα)	1.379.091	0,18%	2.399.842	0,21%	+74,02%
8409 (Μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης)	2.235.560	0,30%	2.056.803	0,18%	-8,00%
2106 (Παρασκευάσματα διατροφής, διάφορα)	1.138.640	0,15%	1.865.101	0,16%	+63,80%
8419 (Συσκευές & διατάξεις για θερμική επεξεργασία υλών)	1.308.923	0,17%	1.757.621	0,15%	+34,28%
3204 (Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές)	2.882.486	0,38%	1.742.977	0,15%	-39,53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	374,97	67,5	445,58	70,0	+18,8%
Λιπάσματα (31)	44,24	8,0	43,50	6,8	-1,7%
Οργανικά χημικά (29)	28,24	5,1	35,39	5,6	+25,3%
Λαχανικά, φυτά, ρίζες, κόνδυλοι, βρώσιμα (07)	32,35	5,8	20,52	3,2	-36,6%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	17,52	3,2	19,96	3,1	+13,9%
Προϊόντα χαρτιού (48)	2,72	0,5	7,36	1,2	+170,7%
Παρασκευάσματα λαχανικών & φρούτων (20)	5,28	1,0	6,74	1,1	+27,7%
Διάφορα χημικά προϊόντα (38)	2,63	0,5	6,42	1,0	+143,7%
Ανόργανα χημικά (28)	4,00	0,7	6,35	1,0	+58,6%
Χυτοσίδηρος, σίδηρος & χάλυβας (72)	7,47	1,3	5,40	0,8	-27,7%
Λοιπές κατηγορίες	36,02	6,5	38,92	6,1	+8,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2709 (Λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	336.306.579	60,55%	425.525.855	66,89%	+26,53%
3102 (Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα)	42.505.302	7,65%	41.537.170	6,53%	-2,28%
2905 (Αλκοόλες άκυκλες και τα παράγωγά τους)	28.239.692	5,08%	35.386.209	5,56%	+25,31%
0701 (Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη)	27.882.665	5,02%	17.466.896	2,75%	-37,36%
3901 (Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές)	11.705.555	2,11%	11.784.645	1,85%	+0,68%
2710 (Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά)	27.210.394	4,90%	11.477.807	1,80%	-57,82%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	10.631.160	1,91%	7.799.550	1,23%	-26,64%
3817 (Αλκυλοβενζόλια και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα)	2.419.227	0,44%	6.148.424	0,97%	+154,15%
2815 (Υδροξειδία & υπεροξειδία νατρίου, καλίου)	2.501.068	0,45%	5.986.702	0,94%	+139,37%
4803 (Χαρτί υγιεινής, καθαριότητας, για οικιακή χρήση)	1.191.141	0,21%	5.715.084	0,90%	+379,80%
2005 (Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι)	4.436.946	0,80%	4.193.479	0,66%	-5,49%
7601 (Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή)	988.054	0,18%	3.193.206	0,50%	+223,18%
3904 (Πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου σε αρχικές μορφές)	1.940.056	0,35%	3.182.779	0,50%	+64,06%
6302 (Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού κλπ. από ύφασμα)	3.505.016	0,63%	3.010.860	0,47%	-14,10%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	4.974.674	0,90%	2.818.756	0,44%	-43,34%
2501 (Αλάτι, επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι)	3.488.072	0,63%	2.322.521	0,37%	-33,42%
0710 (Λαχανικά κατεψυγμένα)	3.390.560	0,61%	2.180.389	0,34%	-35,69%
2303 (Κατάλοιπα αμυλοποιίας, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου)	1.901.017	0,34%	2.177.257	0,34%	+14,53%
2009 (Χυμοί φρούτων)	502.336	0,09%	1.912.349	0,30%	+280,69%
7801 (Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή)	1.449.184	0,26%	1.725.887	0,27%	+19,09%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2017 & 2018 είναι προσωρινά.

Αμέσως κατωτέρω προβαίνουμε σε ανάλυση του διμερούς εμπορίου, με έμφαση στις ελληνικές εξαγωγές προς Αίγυπτο, με βάση κατ' αρχάς τα ελληνικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, και κατά δεύτερο λόγο, τα αιγυπτιακά στοιχεία (CAPMAS). Επισημαίνεται ότι προβαίνουμε επίσης σε ανάλυση ανταγωνισμού για τις ελληνικές εξαγωγές κατά κυριότερες τετραψήφιες και δεκαψήφιες δασμολογικές κλάσεις, με βάση τα αιγυπτιακά στοιχεία εισαγωγών, έτους 2018.

A. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΕΛΣΤΑΤ):

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα ελληνικά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το έτος 2018 ανήλθε σε €1,161 δισ., αυξημένη κατά 53,7% σε σύγκριση με το 2017, όταν είχε ανέλθει σε €755,51 εκατ. Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο έφθασαν το 2018 τα €636,13 εκατ., αυξημένες κατά 14,5% έναντι του 2017, όταν είχαν ανέλθει σε €555,45 εκατ. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα προσωρινά στατιστικά στοιχεία έτους 2018, η Αίγυπτος κατατάσσεται 9^η μεταξύ των κυριότερων αποδεκτών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, απορροφώντας ποσοστό 3,5% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, ενώ από την άλλη πλευρά κατατάσσεται 21^η μεταξύ των προμηθευτριών χωρών της Ελλάδας, με μερίδιο 1,2% επί των συνολικών ελληνικών εισαγωγών.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατά το έτος 2018 που έφτασε τα €525,31 εκατ. παρουσίασε πλεόνασμα για την Ελλάδα, αυξημένο κατά 162,6% έναντι του 2017 (είχε ανέλθει σε €200,06 εκατ.). Κατά την ίδια ως άνω περίοδο, ο διμερής όγκος

συναλλαγών εμφανίστηκε αυξημένος κατά 37,1% (στα €1,798 δισ., έναντι €1,311 δισ. το 2017).

Τις ελληνικές εξαγωγές προς Αίγυπτο του έτους 2018 χαρακτήρισαν ορισμένες **ανακατατάξεις** στην ομάδα των κύριων τετραψήφιων κατηγοριών εξαγόμενων προϊόντων καθώς και σημαντικές αυξομειώσεις στις αξίες και τις ποσότητες κάποιων εκ των εξαχθέντων προϊόντων. Συγκεκριμένα, μεταξύ των κορυφαίων ελληνικών εξαγωγών **κατά το 2018 εμφανίστηκε μία κατηγορία που δεν υπήρχε το 2017**, και συγκεκριμένα η τετραψήφια δασμολογική κλάση 8901 (*επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια, φορτηγά*) με εξαγωγές €9 εκατ. Ταυτόχρονα, **στη διάρκεια του 2018 μειώθηκαν οι εξαγωγές μας σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων με αξιολογα επίπεδα αξιών το 2017**. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τις εξής περιπτώσεις: **(α)** Κ.Δ.2901 (*άκυκλοι υδρογονάνθρακες*) με μηδενικές εξαγωγές το 2018 έναντι εξαγωγών €2,98 εκατ. το 2017, **(β)** Κ.Δ. 7207 (*ημιτελή προϊόντα σιδήρου / χάλυβα*) με μηδενικές εξαγωγές το 2018 έναντι εξαγωγών €2,39 εκατ. το 2017, **(γ)** Κ.Δ. 8507 (*ηλεκτρικοί συσσωρευτές*) με εξαγωγές €47 χιλ. το 2018 έναντι εξαγωγών €2,33 εκατ. το 2017, **(δ)** Κ.Δ.8703 (*επιβατικά αυτοκίνητα*) με μηδενικές εξαγωγές το 2018 έναντι εξαγωγών €1,28 εκατ. το 2017, **(ε)** Κ.Δ.9403 (*έπιπλα & μέρη αυτών*) με εξαγωγές €305 χιλ. το 2018 έναντι €819,2 χιλ. το 2017, **(στ)** Κ.Δ.2306 (*πίτες & άλλα στερεά υπολείμματα από την εξαγωγή φυτικών λαδιών*) με μηδενικές εξαγωγές το 2018 έναντι €766,8 χιλ. το 2017 και **(ζ)** Κ.Δ.1207 (*σπέρματα & ελαιώδεις καρποί*) με μηδενικές εξαγωγές το 2018 έναντι €513,6 χιλ. το 2017. Αξίζει να σημειωθεί επίσης η σοβαρή μείωση των εξαγωγών *διατάξεων υγρών κρυστάλλων-λέιζερ* (Κ.Δ. 9013, με εξαγωγές €909,1 χιλ. το 2018, έναντι €7,87 εκατ. το 2017, μείωση 88,4%).

Με κριτήριο την **αξία** στις κυριότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων και με βάση την ταξινόμηση τετραψήφιων κωδικών δασμολογίου, **αξιολογες αυξήσεις το 2018** εμφάνισαν οι εξαγωγές μας σε **πετρελαιοειδή, κοκ από πετρέλαιο & αέριο** (λάδια από πετρέλαιο- Κ.Δ.2710 αύξηση 61,7%, κοκ από πετρέλαιο –Κ.Δ.2713 αύξηση 219,4%, αέρια πετρελαίου- Κ.Δ.2711 αύξηση 22,6%), σε **βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο** (Κ.Δ.5201-αύξηση 3,5%), σε **μήλα / αχλάδια / κυδώνια** (Κ.Δ.0808-αύξηση 37,9%), σε **τσιγάρα & πούρα** (Κ.Δ.2402-αύξηση 78,4%), σε **θείο** (Κ.Δ.2503-αύξηση 156,1%), σε **πιατικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες** (Κ.Δ.3924-αύξηση 16,6%), σε **ακατέργαστα καπνά & απορρίμματα καπνού** (Κ.Δ.2401-αύξηση 201,2%), σε **βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα** (Κ.Δ.0809-αύξηση 206,3%), σε **μονωμένα ηλεκτρικά σύρματα & καλώδια** (Κ.Δ.8544-αύξηση 1.107,1%), σε **εντομοκτόνα / ζιζανιοκτόνα** (Κ.Δ.3808-αύξηση 74%), σε **παρασκευάσματα διατροφής** (Κ.Δ.2106-αύξηση 63,8%), σε **συσσκευές για θερμική επεξεργασία υλών** (Κ.Δ.8419-αύξηση 34,3%), σε **μηχανές / συσκευές για πλύσιμο** (Κ.Δ.8451-αύξηση 349%) και σε **φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα** (Κ.Δ.0810-αύξηση 141,4%).

Αντιθέτως, **μειώσεις** σημείωσαν οι εξαγωγές μας *πλατέων προϊόντων έλασης από σίδηρο-χάλυβα* (Κ.Δ.7210-μείωση 9,2%), *χαρτιού / χαρτονιών επιχρισμένων με καολίνη* (Κ.Δ.4810-μείωση 19,1%), *παρασκευασμάτων φρούτων & λαχανικών* (Κ.Δ.2008-μείωση 18,8%), *μερών για κινητήρες εσωτερικής καύσης* (Κ.Δ.8409-μείωση 8%), *οργανικών χρωστικών υλών* (Κ.Δ.3204-μείωση 39,5%), *ειδών συσκευασίας από πλαστικές ύλες* (Κ.Δ.3923-μείωση 22,5%), *κολοφωνίων &*

ρητινικών οξέων (Κ.Δ.3806-μείωση 2,3%) και βιβλίων & εντύπων (Κ.Δ.4901-μείωση 24,1%), αντίστοιχα.

Από πλευράς **ποσοτήτων** στις κύριες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων, αξιολογες **αυξήσεις** σημειώθηκαν στα λάδια από πετρέλαιο (Κ.Δ.2710, +35,2%), στο κοκ από πετρέλαιο (Κ.Δ.2713, +151,9%), στα αέρια πετρελαίου (Κ.Δ.2711, +12,8%), στα μήλα / αχλάδια / κυδώνια (Κ.Δ.0808, +20,4%), στα τσιγάρα & πούρα (Κ.Δ.2402, +88,2%), στο θείο (Κ.Δ.2503, +71,9%), στα πλαστικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες (Κ.Δ.3924, +11,8%), στα ακατέργαστα καπνά & απορρίμματα καπνού (Κ.Δ.2401, +178,7%), στα βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα (Κ.Δ.0809, +158,7%) και στα μονωμένα ηλεκτρικά σύρματα & καλώδια (Κ.Δ.8544, +2.032,3%). **Μειώσεις** καταγράφηκαν, αντίστοιχα, στις ποσότητες εξαγωγών μας βάμβακος (Κ.Δ.5201, -0,3%), πλατέων προϊόντων έλασης από σίδηρο-χάλυβα (Κ.Δ.7210, -15%), χαρτιού / χαρτονιών επιχρισμένων με καολίνη (Κ.Δ.4810, -25,4%), παρασκευασμάτων φρούτων & λαχανικών (Κ.Δ.2008, -15,7%), μερών για κινητήρες εσωτερικής καύσης (Κ.Δ.8409, -22%) και οργανικών χρωστικών υλών (Κ.Δ.3204, -45,6%).

Όσον αφορά τις **αιγυπτιακές εξαγωγές προς Ελλάδα**, παρατηρούμε ότι, παρά τη συνολική αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών προς τη χώρα μας, σε ορισμένες από τις κορυφαίες τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις αυτών σημειώθηκε το 2018 μείωση των αξιών, όπως στα *αζωτούχα λιπάσματα* (Κ.Δ.3102-μείωση 2,3%), στις *πατάτες* (Κ.Δ.0701-μείωση 37,4%), στα *λάδια από πετρέλαιο & ασφαλτούχα ορυκτά* (Κ.Δ.2710-μείωση 57,8%) και στα *αέρια πετρελαίου* (Κ.Δ.2711-μείωση 26,6%).

B. ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (CAPMAS):

Σύμφωνα με τα αιγυπτιακά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (CAPMAS) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, **η αξία σε δολάρια των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το 2018 ανέρχεται σε \$1,005 δισ.** (έναντι \$510,77 εκατ. το 2017) **εμφανιζόμενη αυξημένη κατά 96,8% έναντι του 2017.** Αντίστοιχα, **η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Αίγυπτο σε τοπικό νόμισμα** (Αιγυπτιακές λίρες), το 2018 εμφανίζεται αυξημένη έναντι του 2017 κατά 97,5% (8,864 δισ. λίρες), φθάνοντας σε 17,959 δισ. λίρες από 9,095 δισ. λίρες το 2017. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία είναι προσωρινά και αναμένεται να αναθεωρηθούν κατά το επόμενο διάστημα. Σημειώνεται επίσης ότι το έτος 2018 δεν υπήρξε ουσιώδης μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας προς το δολλάριο και ως εκ τούτου δεν φαίνεται να επηρεάστηκε η δολλαριακή αξία των αιγυπτιακών εισαγωγών από την Ελλάδα, όπως είχε συμβεί το 2017. Συγκεκριμένα, η μέση ισοτιμία για το 2018 στις αιγυπτιακές στατιστικές εξωτερικού εμπορίου της CAPMAS ήταν 1 δολλάριο = 17,87 αιγυπτιακές λίρες, έναντι ισοτιμίας 1 δολλαρίου προς 17,81 αιγυπτιακές λίρες το 2017.

Όσον αφορά τις κύριες διψήφιες κατηγορίες των ελληνικών εξαγωγών, επισημαίνουμε τις **αυξήσεις το 2018 στις αξίες εξαγωγών μας ορυκτών καυσίμων** (κεφάλαιο 27, +163,1%), **βάμβακος** (κεφάλαιο 52, +9,6%), **φρούτων** (κεφάλαιο 08, +44%), **μηχανολογικού εξοπλισμού** (κεφάλαιο 84, +33,1%), **πλαστικών υλών & προϊόντων** (κεφάλαιο 39, +17,6%), **ορυκτών & τσιμέντων** (κεφάλαιο 25, +116,7%), **σιδήρου & χάλυβα** (κεφάλαιο 72, +32,9%), **φαρμακευτικών προϊόντων** (κεφάλαιο 30, +15,2%), **μεταφορικού εξοπλισμού & εξαρτημάτων** (κεφάλαιο 87, +88,1%),

παρασκευασμάτων λαχανικών & φρούτων (κεφάλαιο 20, +16,8%), *ηλεκτρολογικού εξοπλισμού & μερών* (κεφάλαιο 85, +33,6%), *προϊόντων χαρτιού* (κεφάλαιο 48, +1,8%), *παρασκευασμάτων δημητριακών* (κεφάλαιο 19, +80,6%) *προϊόντων εκδοτικών οίκων* (κεφάλαιο 49, +6%), *τεχνουργημάτων από σίδηρο & χάλυβα* (κεφάλαιο 73, +65,8%), *επίπλων & ειδών φωτισμού* (κεφάλαιο 94, +32,4%), *τεχνουργημάτων από κοινά μέταλλα* (κεφάλαιο 83, +294,8%), *προϊόντων χαλκού* (κεφάλαιο 74, +83,9%), *σαπουνιών, αλισίβων κλπ. ειδών καθαρισμού* (κεφάλαιο 34, +36,7%) και *προϊόντων αλουμινίου* (κεφάλαιο 76, +120,2%). Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνουμε **το 2018 μειώσεις στις αξίες των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο** σε μόλις τρεις κύριες κατηγορίες: *προϊόντων καπνού* (κεφάλαιο 24, -31,9%), *διαφόρων χημικών προϊόντων* (κεφάλαιο 38, -9,4%), *βαφών και δεψικών εκχυλισμάτων* (κεφάλαιο 32, -18,9%).

Σημειωτέον ότι τα αιγυπτιακά στοιχεία καταγράφουν σημαντικές **μειώσεις** των εξαγωγών μας ζωοτροφών (κεφάλαιο 23, -92,3%, από \$2,21 εκατ. το 2017 σε \$169,5 χιλ. το 2018), ψαριών και θαλασσινών (κεφάλαιο 03, -95,4%, από \$1,43 εκατ. το 2017 σε \$65 χιλ. το 2018), καθώς και *προϊόντων κεραμουργίας* (κεφάλαιο 69, -53,3%, από \$927,6 χιλ. το 2017 σε \$433,1 χιλ. το 2018).

Στο σημείο αυτό θεωρούμε απαραίτητο να υπογραμμίσουμε, όσον αφορά τα αιγυπτιακά στοιχεία, ότι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως επαρκώς αξιόπιστα και συνεπώς δεν είναι σκόπιμο να γίνουν αποδεκτά προς συγκρίσεις δεδομένου ότι παρουσιάζουν σημαντικές συστηματικές αποκλίσεις από τα ελληνικά σε ό,τι αφορά την αξία. Για τον παραπάνω λόγο δεν περιλάβαμε στην ανάλυσή μας στοιχεία αιγυπτιακών εξαγωγών προς την Ελλάδα, δεδομένου ότι αυτά εμφανίζουν ακραίες αποκλίσεις από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αναφέροντας συνολική αξία \$406,4 εκατ. για το 2018 (και \$286,43 εκατ. το 2017), έναντι αξίας ελληνικών εισαγωγών από Αίγυπτο ύψους €636,96 εκατ. το 2018 (και €555,45 εκατ. το 2017) σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αντίστοιχα. Η υποεκτίμηση των εξαγωγών αιγυπτιακού αργού πετρελαίου και γενικότερα ορυκτών καυσίμων προς τη χώρα μας (η CAPMAS αναφέρει αξία αιγυπτιακών εξαγωγών ορυκτών καυσίμων το 2017 ύψους \$107,98 εκατ. και \$196,74 εκατ. το 2018) φαίνεται να αποτελεί το βασικό λόγο της αδικαιολόγητα μεγάλης απόκλισης. Επιπλέον, τηρούμε γενικότερα σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την ακρίβεια και ορθότητα των αιγυπτιακών στοιχείων και από πλευράς καταγραφής των ποσοτήτων.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΤΟ 2018 ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Με βάση την ανάλυση των αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS, ως 15 κορυφαίες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων το 2018 –σε ταξινόμηση τετραψήφια κωδικών δασμολογίου- καταγράφονται οι ακόλουθες (σε παρένθεση η ποσοστιαία μεταβολή των αξιών τους):

1. **Λάδια από πετρέλαιο - 2710:** \$879 εκατ. (+147,9%)
2. **Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά - 2714:** \$109,29 εκατ. (+213,1%)
3. **Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / χτενισμένο - 5201:** \$87,62 εκατ. (+8,1%)
4. **Μήλα, αχλάδια, κυδώνια νωπά - 0808:** \$47,08 εκατ. (+17,3%)

5. **Αέρια πετρελαίου & άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες – 2711:** \$27,24 εκατ. (+2017,8%)
6. **Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα – 0809:** \$16,66 εκατ. (+182,7%)
7. **Θείο κάθε είδους – 2503:** \$11,46 εκατ. (+147,2%)
8. **Τσιγάρα & πούρα - 2402:** \$9,25 εκατ. (+3,8%)
9. **Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες - 3924:** \$8,36 εκατ. (+39,5%)
10. **Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση – 3004:** \$7,59 εκατ. (+15,1%)
11. **Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα & άλλοι καρποί – 0810:** \$6,01 εκατ. (+167,2%)
12. **Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες – 4810:** \$4,6 εκατ. (+3,1%)
13. **Παρασκευασμένα φρούτα – 2008:** \$4,11 εκατ. (+3,1%)
14. **Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, πλάτους >= 600mm – 7210:** \$3,93 εκατ. (-5,9%)
15. **Καπνά ακατέργαστα, μη βιομηχανοποιημένα - 2401:** \$3,87 εκατ. (-63,6%)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΟΥ 2018 ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ & ΔΕΚΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Κατόπιν ενδεδειγμένης ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, καταγράφουμε κατωτέρω τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 15 κύρια εξαχθέντα το 2018 ελληνικά προϊόντα -κατά τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου- στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς, με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) **Λάδια από πετρέλαιο (2710):** μερίδιο 8,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (33,6%), Ρωσία (8,4%), Τουρκία (7,6%)
- (β) **Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά (2714):** μερίδιο 46,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (43,6%), Αλβανία (4,3%), Σ. Αραβία (3,9%)
- (γ) **Βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο (5201):** μερίδιο 34,6%, κύριοι ανταγωνιστές: ΗΠΑ (21,1%), Σουδάν (17,2%), Μπενίν (15,8%)
- (δ) **Μήλα / αχλάδια / κυδώνια νωπά (0808):** μερίδιο 20,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Πολωνία (30,8%), Ιταλία (17,9%), Λίβανος (14,2%), Συρία (10,2%)
- (ε) **Αέρια πετρελαίου & άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες (2711):** μερίδιο 1,1%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Σ. Αραβία (38,5%), Κατάρ (19,2%), Νορβηγία (10%), Αλγερία (9,5%)
- (στ) **Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα (0809):** μερίδιο 41,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Λίβανος (23,1%), Συρία (22%), Ιταλία (11,3%)

- (ζ) **Θείο κάθε είδους (2503)**: μερίδιο 15,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (17,8%), Ρουμανία (17,4%), Σ. Αραβία (15%), Ρωσία (12,4%)
- (η) **Τσιγάρα & πούρα (2402)**: μερίδιο 15,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Σερβία (42,3%), Γερμανία (31,8%)
- (θ) **Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (3924)**: μερίδιο 32,3%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (19,3%), Τουρκία (12,5%), Ιταλία (6,5%)
- (ι) **Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση (3004)**: μερίδιο 0,4%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ελβετία (24,8%), Γερμανία (14,9%), Γαλλία (10,7%)
- (ια) **Φράουλες και άλλοι καρποί βρώσιμοι (0810)**: μερίδιο 32,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (51,3%), Τουρκία (5,1%)
- (ιβ) **Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες (4810)**: μερίδιο 1,6%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Φινλανδία (16,7%), Αυστρία (14,9%), Γερμανία (13%)
- (ιγ) **Παρασκευάσματα φρούτων (2008)**: μερίδιο 19%, κύριοι ανταγωνιστές: Ισπανία (26%), Ταϊλάνδη (17,8%), Τουρκία (12,2%), Ιταλία (11,2%)
- (ιδ) **Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, πλάτους $\geq 600\text{mm}$ (7210)**: μερίδιο 1,2%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Κίνα (29,9%), Ν. Κορέα (19,1%), Τουρκία (10,5%)
- (ιε) **Καπνά ακατέργαστα, μη βιομηχανοποιημένα (2401)**: μερίδιο 2,1%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ινδία (20%), Βραζιλία (19,8%), Μαλάουι (13,8%).

Επιπλέον, καταγράφουμε τις αξίες, καθώς και τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 20 κύρια εξαχθέντα το 2018 ελληνικά προϊόντα –κατά δεκαψήφια ανάλυση του αιγυπτιακού δασμολογίου- στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς, με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αντίστοιχων αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) **271011060**: Κατεργασμένα έλαια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$560,61 εκατ., μερίδιο: 13%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (44,5%), Κουβέιτ (11%), Ισπανία (7,4%)
- (β) **2714900010**: Φυσική άσφαλτος: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$109,29 εκατ., μερίδιο: 46,3%, ανταγωνιστές: Ιταλία (43,6%), Αλβανία (4,3%), Σ. Αραβία (3,9%)
- (γ) **5201000090**: Άλλο βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο, εκκοκκισμένο: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$86,24 εκατ., μερίδιο: 34,6%, κύριοι ανταγωνιστές: ΗΠΑ (21,5%), Σουδάν (16,5%), Μπενίν (16%)
- (δ) **0808100000**: Μήλα νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$46,91 εκατ., μερίδιο: 20,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Πολωνία (30,9%), Ιταλία (18%), Λίβανος (14,1%), Συρία (10,1%)
- (ε) **2711130010**: Υγροποιημένα βουτάνια, συσκευασμένα προς λιανική πώληση: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$27,24 εκατ., μερίδιο: 2,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (72,3%), Αλγερία (17,9%), Νορβηγία (2,6%)

(στ) **2710110035**: Βενζίνη 95 οκτανίων: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$23,12 εκατ., μερίδιο: 1,3%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Τουρκία (29,5%), Σ. Αραβία (24,6%), Ρουμανία (10,7%)

(ζ) **2503000090**: Θείο κάθε είδους, μη εξευγενισμένο: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$11,46 εκατ., μερίδιο: 15,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (17,8%), Ρουμανία (17,4%), Σ. Αραβία (15%), Ρωσία (12,4%)

(η) **2402200000**: Τσιγάρα: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$9,25 εκατ., μερίδιο: 15,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Σερβία (42,8%), Γερμανία (32%), Πολωνία (2,6%), Ελβετία (2,6%)

(θ) **3924100000**: Πιατικά & άλλα είδη για το σερβίρισμα στο τραπέζι ή την κουζίνα, από πλαστικές ύλες: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$8,36 εκατ., μερίδιο: 46,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (12,6%), Μαλαισία (8,8%), Τουρκία (6,9%), Πορτογαλία (6,8%)

(ι) **0809400000**: Δαμάσκηνα νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$7,43 εκατ., μερίδιο: 32%, κύριοι ανταγωνιστές: Συρία (27,6%), Λίβανος (22,8%), Ιταλία (17,1%)

(ια) **0809300000**: Ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται τα νεκταρίνια, νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$7,19 εκατ., μερίδιο: 62,6%, κύριοι ανταγωνιστές: Λίβανος (26,3%), Ισπανία (6,2%), Ιταλία (4,7%)

(ιβ) **3004901000**: Αντισυλληπτικά, αντικαρκινικά φάρμακα, φάρμακα μεταμοσχεύσεων, καρδιαγγειακά φάρμακα, φάρμακα για χρόνιες ασθένειες και άλλα φάρμακα: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$6,39 εκατ., μερίδιο: 0,5%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ελβετία (36,2%), Γερμανία (14,2%), ΗΠΑ (7,3%), Γαλλία (6,5%)

(ιγ) **0810500000**: Ακτινίδια νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$6 εκατ., μερίδιο: 37,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (60,2%), Χιλή (2,2%),

(ιδ) **4810920000**: Άλλα χαρτιά και χαρτόνια, πολλαπλών στρώσεων, έστω και επιφανειακώς χρωματισμένα, επιφανειακά διακοσμημένα ή τυπωμένα, σε κυλίνδρους ή ορθογώνια φύλλα, οποιουδήποτε μεγέθους: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$4,44 εκατ., μερίδιο: 3,1%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Φινλανδία (19%), Γερμανία (15,9%), Σουηδία (11,6%), Αυστρία (9,9%), Κίνα (8,1%)

(ιε) **2401100010**: Ακατέργαστα καπνά, χωρίς αφαίρεση του μίσχου: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$3,87 εκατ., μερίδιο: 2,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Ινδία (20,2%), Βραζιλία (19,4%), Μαλάουι (13,5%)

(ιστ) **2008700000**: Κονσερβοποιημένα ροδάκινα, περιλαμβανομένων νεκταρινιών: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$3,81 εκατ., μερίδιο: 70,2%, κύριος ανταγωνιστής: Ισπανία (29,8%)

(ιζ) **7205210000**: Κόκκοι από χαλυβοκράματα: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$3,47 εκατ., μερίδιο: 96,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (2,2%), Ινδία (1,1%)

(ιη) **7210120010**: Ηλεκτρικές πλάκες, μη επικαλυμμένες ή τυπωμένες, για την κατασκευή δοχείων συσκευασίας θρεπτικών υλικών, από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, επιχρισμένα ή επικαλυμμένα με κασσίτερο, πάχους $\geq 0,5$ mm: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$3,16 εκατ., μερίδιο: 5,2%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Κίνα (26,1%), Τουρκία (19,2%), Ολλανδία (11,2%), Γερμανία (10,4%)

(ιθ) **2710190090**: Άλλα επεξεργασμένα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$2,24 εκατ., μερίδιο: 0,3%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ρωσία (49,5%), Βρετανία (19,1%), Ιταλία (16,2%)

(κ) **1901909010**: Παρασκευάσματα διατροφής από δημητριακά, που περιέχουν λιπαρές ουσίες από γάλα: ελληνικές εξαγωγές 2018: \$1,92 εκατ., μερίδιο: 13,3%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιρλανδία (35,5%), Γαλλία (20,7%), Γερμανία (11,3%).

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών

Σε εκατ. €	2014	2015	2016	2017	2018
Εισπράξεις	31,6	356,8	325,5	347,9	473,2
Πληρωμές	200,1	80,2	70,8	81,8	117,9
Ισοζύγιο υπηρεσιών	-168,5	276,6	254,7	266,1	355,3

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Από το 2015 και μετά, τα έσοδα από θαλάσσιες μεταφορές υπολογίζονται πλέον με βάση το Υπόδειγμα Εκτίμησης της Ελληνικής Ναυτιλίας, βάσει του οποίου η γεωγραφική κατανομή των εσόδων γίνεται με βάση τον ελλιμενισμό των πλοίων και όχι απαραίτητα με βάση τον εμπορικό εταίρο.

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
<i>Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6</i>					
Ταξιδιωτικό	23,2	6,7%	15,9	3,4%	-31,5%
Μεταφορές	315,9	90,8%	445,2	94,1%	+40,9%
Λοιπές υπηρεσίες	8,8	2,5%	12,1	2,6%	+37,5%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Από το 2015 και μετά, τα έσοδα από θαλάσσιες μεταφορές υπολογίζονται πλέον με βάση το Υπόδειγμα Εκτίμησης της Ελληνικής Ναυτιλίας, βάσει του οποίου η γεωγραφική κατανομή των εσόδων γίνεται με βάση τον ελλιμενισμό των πλοίων και όχι απαραίτητα με βάση τον εμπορικό εταίρο.

Επισημαίνουμε το χαμηλό επίπεδο των εισπράξεων από ταξιδιωτικό συνάλλαγμα, το οποίο οφείλεται στο σχετικά χαμηλό επίπεδο των τουριστικών εισροών από Αίγυπτο. Όσον αφορά τις μεταφορές, σύμφωνα με το νέο τρόπο υπολογισμού από το 2015 και μετά, με βάση τον ελλιμενισμό των πλοίων, οι εισπράξεις από μεταφορές εμφανίζονται σχετικά αυξημένες, ωστόσο θεωρούμε ότι η ελληνική ναυτιλία διαθέτει ακόμη μεγαλύτερα περιθώρια ανάπτυξης και δραστηριοποίησης στην αιγυπτιακή αγορά εμπορευματικών φορτίων.

Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο

	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις από την Αίγυπτο στην Ελλάδα	9.064	26.077	31.564	25.253	32.632
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,04%	0,10%	0,11%	0,08%	0,10%
Μεταβολή	+124,5%	+187,7%	+21,0%	-20,0%	+29,2%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Ταξιδιωτικό	22,5	27,5%	32,1	27,2%	+42,7%
Μεταφορές	50,1	61,1%	75,3	63,9%	+50,3%
Λοιπές υπηρεσίες	9,1	11,1%	10,6	8,9%	+16,5%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές	8,89	0,42	0,31	0,31	0,49
Απόθεμα (stock)	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) ελληνικών επενδύσεων στην Αίγυπτο δε μας παρασχέθηκαν, χαρακτηριζόμενα ως εμπιστευτικά. (Μ/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

Το συνολικό ύψος των επενδυμένων ελληνικών κεφαλαίων (stock) στην Αίγυπτο, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύουν οι ελληνικές επιχειρήσεις και έχει επεξεργαστεί ο οργανισμός ENTERPRISE GREECE (ενημέρωση Ιούνιος 2017, στοιχεία 2015), εκτιμάται ότι ανέρχεται σε €779 εκατ. όσον αφορά τα στοιχεία ενεργητικού και σε €433 εκατ. όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια. Ωστόσο κατά τεκμήριο θεωρούμε ότι το πραγματικό επενδυμένο κεφάλαιο είναι υψηλότερο, δεδομένου ότι πολλές ελληνικές επενδύσεις πραγματοποιούνται μέσω τρίτων χωρών (π.χ. Κύπρου).

Οι ελληνικές επενδύσεις εντοπίζονται στους εξής τομείς: βιομηχανιών χάρτου, τσιμέντου, πετρελαίου, κατασκευών, τροφίμων, χρωμάτων και δομικών υλικών, συστημάτων άρδευσης και αλουμινίου, τραπεζών, θαλασσίων και αεροπορικών μεταφορών, υπηρεσιών εκπαίδευσης. Εκ των σημαντικότερων ελληνικών επενδύσεων είναι οι ακόλουθες: TITAN (τσιμέντα), Alumil (αλουμίνιο), Κεραμουργία Β. Ελλάδος (Κοθάλη, δομικά υλικά), Αρχιρόδον (τεχνικά έργα λιμένων), Orange Wave / Biofresh (χυμοί), Eurodrip (συστήματα υδρέυσεως και αρδεύσεως), Χαρτοποιία Θράκης (Pyramids Paper Mills S.A.E. – Flora, χαρτοβιομηχανία, υπό διαδικασία εξυγίανσης), Edita / Chipita (τρόφιμα), POLYECO / GAEA (διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα), Er-Lack (χρώματα), Εθνική Τράπεζα (υπό διαδικασία πώλησης των περιουσιακών της στοιχείων και του χαρτοφυλακίου της, εν όψει εξόδου από την αιγυπτιακή τραπεζική αγορά), IC Systems (βιομηχανικός αυτοματισμός), EPSI Egypt (ψυκτικός εξοπλισμός), Όμιλοι Χανδρή και Ευγενίδη (θαλάσσιες μεταφορές), CCC (κατασκευές), Emulcom (θυγατρική του ομίλου Γρηγοριάδη, ασφατικά γαλακτώματα), Aegean Airlines (αεροπορικές μεταφορές), AXON (εκπαίδευση), ENERGEAN (έρευνα & εξόρυξη πετρελαίου / φυσικού αερίου), BCI Egypt (θυγατρική της EUROCERT, πιστοποιήσεις), CARE DIRECT (προϊόντα και υπηρεσίες για νέες μητέρες), Calsta Workwear (φόρμες & ρουχισμός εργασίας).

Πλήρης κατάλογος των ελληνικών επιχειρήσεων οι οποίες έχουν επενδύσει στην Αίγυπτο παρατίθεται στο στατιστικό παράρτημα (βλ. πίνακα 3).

2.2.2 Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Σε εκατ. €	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές	0,97	0,80	1,77	6,48	7,41
Απόθεμα	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) αιγυπτιακών επενδύσεων στην Ελλάδα κατά την αναφερόμενη περίοδο είναι αμελητέα, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. (Μ/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου

Το διμερές θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας είναι εξαιρετικά εκτεταμένο, με την πρώτη εμπορική συμφωνία να χρονολογείται από το έτος 1895. Κατωτέρω παρατίθενται οι κύριες διμερείς συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου, από τα μέσα της δεκαετίας του 1960 και έπειτα, όπως έχουν καταγραφεί από την Ειδική Νομική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ.

- ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΗΡΤΗΜΕΝΩΝ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 26/09/1966, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 22, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/06/1967, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 98/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/06/1967
- ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΣ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 23/07/1968, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 113, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/03/1969, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/03/1969, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 10/06/1969
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 11/02/1976, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.518, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 11/01/1977, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 4/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 11/01/1977, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ 01/01/1976
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 06/03/1979, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1033, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/03/1980, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 58/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/03/1980, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 27/05/1980

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1453, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 16/06/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 88/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 16/06/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1441, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 21/05/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 71/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 21/05/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 21/07/1984
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ (ΔΙ΄ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ) ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 15/10/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.1595, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/05/1986, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 66/Α ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 19/05/1986, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 26/09/1986
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 24/02/1986, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1715, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/07/1987, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 117/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/07/1987, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 31/03/1989
- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 28/10/1987, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1984, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 10/12/1991, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 188/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 10/12/1991, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 20/01/1992
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 16/07/1993, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.2294, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/02/1995, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/02/1995, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 06/04/1995

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3484, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 07/08/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 170/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 07/08/2006, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 23/08/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3392, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 04/10/2005, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 241/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 04/10/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 19/10/2005
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 30/05/2005, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3435, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 30/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/02/2006
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/06/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 07/06/2005
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/05/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3478, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/07/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 151/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 19/07/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΤΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/06/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3641, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 23/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/02/2008
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/10/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.3664, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 02/06/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 100/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 02/06/2008

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 13/06/2013, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.4291, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/09/2014, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 202/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/09/2014

- **ΤΡΙΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 29/10/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν. 4421/2016, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/6/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: Α'179, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 29/6/2016, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 30/10/2017

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.4424, ΗΜΕΡΟΜ. ΚΥΡΩΣΗΣ : 27/09/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 183/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 27/09/2016

- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 08/12/2015

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/02/2016, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.4448, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 13/01/2017, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 1/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 13/01/2017

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/07/2017

- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/11/2017

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΙΓΥΠΤΟΥ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΥΤΗΣ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΡΗΤΗ, 10/10/2018 (στο περιθώριο της 6^{ης} Τριμερούς Συνόδου Κορυφής Ελλάδος-Κύπρου-Αιγύπτου). ΕΚΚΡΕΜΕΙ Η ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ.

Στο περιθώριο της ίδιας εν λόγω Συνόδου υπεγράφησαν στις 10/10/2018 τα παρακάτω μνημόνια τριμερούς συνεργασίας Ελλάδος- Κύπρου Αιγύπτου:

(α) Μνημόνιο Συνεργασίας για την Εκπαίδευση σε Θέματα Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης μεταξύ Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων Ελλάδος, Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και Υπουργείου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημονικής Έρευνας Αιγύπτου

β) Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας μεταξύ Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης Ελλάδος, Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού Κύπρου και Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας Αιγύπτου

γ) Μνημόνιο Συνεργασίας επί της τεχνικής συνεργασίας στον τελωνειακό τομέα μεταξύ Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Τμήματος Τελωνείων και Φόρων Κύπρου και Αιγυπτιακής Τελωνειακής Αρχής

δ) Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Φορέων Προώθησης Επενδύσεων (μεταξύ Enterprise Greece, Cyprus Investment Promotion Agency και Egyptian General Authority for Investments).

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018

- Πολυάριθμες και συνεχείς δράσεις και παρεμβάσεις Γραφείου Ο.Ε.Υ., οποτεδήποτε κρίθηκε σκόπιμο, πλειστάκις σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου και σε διαρκή συνεργασία με την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία Ε.Ε., προς τα αρμόδια Υπουργεία Εμπορίου & Βιομηχανίας, Μεταφορών, Γεωργίας, τα Τελωνεία και τις αρμόδιες Διευθύνσεις λοιπών αιγυπτιακών υπηρεσιών για επίλυση προβλημάτων και άρση τεχνικών εμποδίων στις εισαγωγές ελληνικών προϊόντων σε συνεργασία, αντιστοίχως, με Αιγύπτιους εισαγωγείς.

- Τακτικές επισκέψεις – παραστάσεις στα παραγωγικά υπουργεία (Εμπορίου & Βιομηχανίας, Γεωργίας, Πετρελαίου, Ενέργειας, Επενδύσεων & Διεθνούς

Συνεργασίας), στα Υπουργεία Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Μεταφορών, στις πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές και εν γένει στις Υπηρεσίες της χώρας (τελωνεία, λιμενικές Αρχές, διοικήσεις βιομηχανικών ζωνών, Κεντρική Τράπεζα, περιφέρειες κλπ.) για διευθέτηση – επίλυση επιμέρους προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις.

- Διαρκείς παρεμβάσεις προς το Υπουργείο Επενδύσεων, τη Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), την Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA), το Υπουργείο Μεταφορών, την κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC), καθώς και επισκέψεις σε περιφερειακές Διοικήσεις-Νομαρχίες, είτε για επίλυση σειράς προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ορισμένοι εκ των Ελλήνων επενδυτών, είτε προς υποβοήθηση ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Αίγυπτο για την υπέρβαση εμποδίων. Θέση προβλημάτων σε διμερείς συναντήσεις σε επίπεδο ΥΠΕΞ σε Ελλάδα και Αίγυπτο. Παρεμβάσεις σε επίπεδο εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε.

- Πληροφόρηση και παροχή συμβουλών σε πληθώρα ελληνικών επιχειρήσεων αναφορικά με το υιοθετηθέν, από τις αρχές του 2016, καθεστώς υποχρεωτικής εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικά μητρώα του Υπουργείου Εμπορίου (registration). Συντονισμένες προσπάθειες και ενέργειες Γραφείου Ο.Ε.Υ., με στόχο την υποβοήθηση της εγγραφής ελληνικών επιχειρήσεων σε εν λόγω ειδικά μητρώα, ώστε να επιτραπεί σε αυτές να εξάγουν τα προϊόντα τους στην Αίγυπτο. Χάρη σε παρέμβαση του Γραφείου Ο.Ε.Υ., σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου, στη διάρκεια του 2018 ελληνικός όμιλος καλλυντικών πέτυχε να εγγραφεί στα εν λόγω ειδικά μητρώα, ώστε να μπορέσει να εξάγει τα προϊόντα του στην Αίγυπτο.

- Συντονισμένες παρεμβάσεις του Γραφείου Ο.Ε.Υ., σε συνεργασία με την Πρεσβεία, τόσο προς τις αρμόδιες αιγυπτιακές Αρχές (Υπουργεία Γεωργίας και Υγείας, νεοσύστατη Εθνική Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων-NFSA), με σκοπό να αρθούν προβλήματα στην απρόσκοπτη εισαγωγή φορτίων ελληνικής φέτας από διάφορους Έλληνες προμηθευτές, επί τη βάσει αυστηρού και μη συμμορφούμενου με τις διεθνώς ισχύουσες προδιαγραφές αιγυπτιακού προτύπου του έτους 2005, αναφορικά με τα επίπεδα περιεκτικότητας της φέτας σε ζύμες. Τα εν λόγω προβλήματα έχουν καταγραφεί από τις αρχές του 2018. Το Γραφείο μας, με καίριες παρεμβάσεις του και σε συντονισμό με την εδώ Διπλωματική Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. πέτυχε αφ' ενός να καταγραφεί το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η ελληνική φέτα στην Αίγυπτο μεταξύ των κυριότερων μη δασμολογικών εμποδίων στο εμπόριο της χώρας με την Ε.Ε. και αφ' ετέρου να τεθεί το ζήτημα προς τις αιγυπτιακές Αρχές σε ανώτατο επίπεδο, από τον Επίτροπο Γεωργίας κ. Hogan.

- Καλλιέργεια επαφών με κρατικούς φορείς (Υπουργείο Μεταφορών, Εθνική Αρχή Σηράγγων, Μετρό Καΐρου, Αρχή Οικονομικής Ζώνης Διώρυγας Σουέζ), αλλά και ιδιωτικές εταιρείες συμβούλων του κλάδου κατασκευών, με σκοπό τη διευκόλυνση ενδιαφερόμενων ελληνικών κλαδικών φορέων και επιχειρηματικών ομίλων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον κατασκευαστικό κλάδο και στα μεγάλα δημόσια έργα που υλοποιούνται στην Αίγυπτο. Επίσης, επαφές με τις αιγυπτιακές Αρχές και ιδιωτικούς φορείς, με σκοπό τη διευκόλυνση προσπαθειών ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων να δραστηριοποιηθούν στην Αίγυπτο, ιδιαίτερα στους κλάδους τεχνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε κατασκευαστικά έργα

μετρό, εκσυγχρονισμού και επέκτασης λιμενικών υποδομών, καθώς επίσης αυτοκινητοβιομηχανίας και επιπλοβιομηχανίας.

- Το Γραφείο μας συνέδραμε στη διάρκεια του 2018 ελληνικούς φορείς να εντοπίσουν Αιγύπτιους εταίρους για την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων στους τομείς τουριστικής ανάπτυξης και επαγγελματικής κατάρτισης κοινωνικών ομάδων.

- Διοργάνωση επενδυτικής ημερίδας στο Κάιρο στις 21.3.2018, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, με παρουσία ακροατηρίου περίπου 140 ατόμων, κατά την οποία έλαβε χώρα παρουσίαση των πρόσφατων εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας, του θεσμικού πλαισίου, καθώς και των ευκαιριών για προσέλκυση επενδύσεων, με έμφαση στην αγορά ακινήτων και στον τουρισμό. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου ανέλαβε ολόκληρο το οργανωτικό βάρος της ημερίδας και την εξασφάλιση μεγάλου και ποιοτικού ακροατηρίου, ενώ το οικονομικό βάρος της ημερίδας κάλυψε το Enterprise Greece.

- Συνεργασία με το Enterprise Greece για οργάνωση της συμμετοχής του σε διήμερη εκδήλωση στο Κάιρο (κατά το διάστημα 21-22.9.2018) προσέλκυσης αιγυπτιακών επενδύσεων στον κλάδο ακινήτων, με τίτλο “Citizenship by Investment Property Fair 2018”, η οποία διοργανώθηκε από τη λιβανικών συμφερόντων εταιρεία Promoteam. Παρουσία Προϊσταμένου Γραφείου Ο.Ε.Υ.

- Συμμετοχή Γραφείου μας σε διήμερη εκδήλωση του –ιορδανικών συμφερόντων- επιχειρηματικού ομίλου REACH Immigration στο Κάιρο (κατά το διάστημα 28-29.9.2018) με σκοπό την προσέλκυση αιγυπτιακών επενδύσεων στον κλάδο ακινήτων. Το Γραφείο μας μετείχε διανέμοντας πληροφοριακό υλικό του Enterprise Greece.

- Συμμετοχή στην προετοιμασία, καθώς και συμμετοχή του Προϊσταμένου του Γραφείου Ο.Ε.Υ. στο τριμερές επιχειρηματικό forum που έλαβε χώρα στην Αλεξάνδρεια την 1.5.2018, με συμμετοχή εκπροσώπων εμπορικών επιμελητηρίων και εταιρειών από Ελλάδα, Κύπρο και Αίγυπτο, στο περιθώριο των εγκαινίων του προγράμματος «Νόστος», που τίμησε με την παρουσία του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Παυλόπουλος συνοδευόμενος από τον ΥΦΥΠΕΞ κ. Κουίκ.

- Μέριμνα Γραφείου μας για το κλείσιμο προκαθορισμένων συναντήσεων για τις 10 ελληνικές επιχειρήσεις διαφόρων κατηγοριών δομικών υλικών που μετείχαν στην 1^η BIG 5 CONSTRUCT EGYPT, η οποία έλαβε χώρα κατά το διάστημα 18-21 Σεπτεμβρίου 2018, στο νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου. Στη διάρκεια της έκθεσης πραγματοποιήθηκαν συνολικά 90 συναντήσεις εκπροσώπων των ελληνικών εταιρειών με εκπροσώπους 15 αιγυπτιακών ομίλων, τις οποίες οργάνωσε το Γραφείο μας.

- Συμμετοχή στην προετοιμασία και παροχή συνδρομής στο πλαίσιο της 6^{ης} Τριμερούς Συνάντησης Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου που έλαβε χώρα στην Κρήτη στις 10.10.2018. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ., σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου και τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες, προέβη σε σειρά ενεργειών προς τις αιγυπτιακές Αρχές, με σκοπό την οριστικοποίηση και υπογραφή κειμένων ενίσχυσης της τριμερούς συνεργασίας κατά τη διάρκεια της Συνάντησης.

- Συμμετοχή στην προετοιμασία, σε συνεργασία με την κεντρική υπηρεσία του ΥΠΕΞ, αλλά και το Γραφείο Ο.Ε.Υ. της αιγυπτιακής πρεσβείας στην Αθήνα, της 3^{ης} ευρω-αραβικής διάσκεψης κορυφής που έλαβε χώρα στην Αθήνα κατά το διήμερο 29-30.10.2018, με τίτλο “Shared Horizons”, στην οποία την Αίγυπτο εκπροσώπησε ο Υπουργός Πετρελαίου κ. El-Molla.
- Συνεργασία Γραφείου μας με τους Αιγύπτιους διοργανωτές (Υπουργείο Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής) για την οργάνωση προκαθορισμένων συναντήσεων για τις 11 ελληνικές επιχειρήσεις που μετείχαν – είτε ως εκθέτες ή ως μέλη- στην επιχειρηματική αποστολή υπό το Γ.Γ. Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης κ. Φλωρεντή, στην 22^η CAIRO ICT 2018, η οποία έλαβε χώρα στο νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου κατά το διάστημα 25-28 Νοεμβρίου 2018.
- Εθνική συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων –υπό τον τέως ΥΕΘΑ κ. Καμμένο- στην 1^η διεθνή έκθεση αμυντικού εξοπλισμού EDEX 2018, που έλαβε χώρα στο νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο Καΐρου κατά το διάστημα 3-5.12.2018. Το Γραφείο μας επισκέφθηκε τις ελληνικές επιχειρήσεις που μετείχαν στην έκθεση, είτε στο πλαίσιο εθνικού περιπτέρου, ή εκτός αυτού, παρέχοντάς τους εμπεριστατωμένη πληροφόρηση για την αιγυπτιακή αγορά.
- Παρουσία Προϊσταμένου Γραφείου Ο.Ε.Υ. σε εκδήλωση προβολής ελληνικών νωπών & κονσερβοποιημένων φρούτων στο περιθώριο της εδώ διεθνούς έκθεσης SAHARA 2018. Συνεργασία με φορέα υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ, χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς πόρους, για την προώθηση γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες. Σύντομη παρουσίαση Προϊσταμένου Γραφείου Ο.Ε.Υ. στη διάρκεια της ως άνω προωθητικής εκδήλωσης και ανάπτυξη επαφών με παρισταμένες αιγυπτιακές επιχειρήσεις.
- Δύο συμμετοχές στελέχους του Γραφείου Ο.Ε.Υ. (Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄, Π. Γκάσιος) σε θεματικές ημερίδες πληροφόρησης Ελλήνων επιχειρηματιών στην Αθήνα, που διοργανώνει η Β8 Διεύθυνση ΥΠΕΞ με το ΕΒΕΑ, η μεν πρώτη στις 12.7.2018 με αντικείμενο την αιγυπτιακή αγορά φαρμακευτικών & καλλυντικών, η δε δεύτερη στις 20.12.2018 με αντικείμενο την αιγυπτιακή αγορά δομικών υλικών & κατασκευών.
- Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. παρείχε συνδρομή στο Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο Εμπορίου & Αναπτύξεως στο πλαίσιο της προετοιμασίας της ημερίδας “Doing Business in the Arab World”, που έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 22.3.2018, αποστέλλοντας προσκλήσεις και εξασφαλίζοντας συμμετοχές εκπροσώπων αιγυπτιακών επιχειρήσεων.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Ενέργεια: Πετρέλαιο-Φυσικό Αέριο	<p>Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε κρατικούς διαγωνισμούς για έρευνα & ανάπτυξη κοιτασμάτων, εγγραφή σε καταλόγους προμηθευτών αιγυπτιακού κράτους.</p> <p>Συνεργασία στον ενεργειακό κλάδο, κυρίως σε δραστηριότητες εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου</p>
2	Περιβάλλον - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	<p>Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, μεταφορά τεχνογνωσίας, προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος, διεκδίκηση προγραμμάτων και έργων αποκατάστασης περιβαλλοντικών προβλημάτων.</p> <p>Δυνατότητα μεταφοράς ελληνικής τεχνογνωσίας σε τεχνικό και διαχειριστικό επίπεδο για ΑΠΕ και συμβατική ενέργεια</p>
3	Κατασκευές	<p>Υπεργολαβική ανάληψη έργων δημιουργίας & εκσυγχρονισμού υποδομών, εξαγωγές δομικών υλικών, μεταφορά ελληνικής τεχνογνωσίας (επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων για παροχή βοήθειας σε έργα, project management κ.α.) και συμπράξεις για από κοινού ανάληψη έργων ανάπτυξης υποδομών</p>
4	Γεωργία	<p>Εξαγωγές γεωργικών μηχανημάτων και εξοπλισμού άρδευσης.</p> <p>Ανάπτυξη ελαιοκαλλιέργειών & παροχή τεχνογνωσίας τυποποίησης ελαίων, ιχθυοκαλλιέργειών, μεταποίησης αγροτικών προϊόντων- ενδεδειγμένη η ανάπτυξη κοινών επιχειρήσεων</p>
5	Υγεία: νοσοκομεία, ιατρικός εξοπλισμός, φάρμακα	<p>Συνεργασία με τοπικά ιδιωτικά νοσηλευτικά ιδρύματα, εξαγωγές φαρμάκων & ιατρικού εξοπλισμού.</p> <p>Παροχή πιστοποίησης σε προϊόντα ιατρικού εξοπλισμού</p>
6	Μεταφορές & logistics	<p>Συνεργασία σε σύστημα συνδυασμένων μεταφορών στον τομέα σιδηροδρόμων (διοργάνωση από ελληνικής πλευράς «workshop»).</p> <p>Συνεργασία στον τομέα logistics. Παροχή ελληνικής τεχνογνωσίας για τη δημιουργία κέντρου logistics στον λιμένα Αλεξανδρείας.</p> <p>Συνδρομή σε επίπεδο τεχνογνωσίας για νέο πανεπιστήμιο στην Αίγυπτο, με εξειδίκευση στις μεταφορές</p>
7	Διαλιμενική & ναυτιλιακή συνεργασία	<p>Διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, συνεργασία στο ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα.</p> <p>Επέκταση και εγκαθίδρυση νέων τακτικών ναυτιλιακών συνδέσεων μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών λιμένων για την μεταφορά εμπορευμάτων, επιβατών και οχημάτων</p>

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
8	Τουρισμός	Τουριστική συνεργασία για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου & Αιγύπτου, αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες. Συνεργασία στον τομέα της διοργάνωσης κρουαζιέρων
9	Βιομηχανία – βιομηχανικά προϊόντα	Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων
10	Τρόφιμα & ποτά	Εξαγωγές τροφίμων & ποτών
11	Τηλεπικοινωνίες	Εξαγωγές τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και λογισμικού για εφαρμογές, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών
12	Διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων	Εξαγωγές εξοπλισμού & τεχνογνωσίας Συνεργασία στον τομέα διαχείρισης υδάτων, αφαλάτωσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων
13	Franchising	Ανάληψη πρωτοβουλίας σε κλάδους όπως ένδυση, έπιπλα, είδη δώρων, ξενοδοχεία, αλυσίδες ταχυεστίασης κλπ.
14	Αμυντική βιομηχανία και συναφείς κλάδοι	Εξαγωγές αμυντικού εξοπλισμού & παροχή τεχνογνωσίας

Η διαχρονική πορεία των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεών μας με την Αίγυπτο την τελευταία πενταετία χαρακτηρίζεται από μια αξιόλογη δυναμική που παρουσιάζει διάρκεια και αντοχή παρά την αρνητική συγκυρία που έχουν βιώσει κατά το συγκεκριμένο διάστημα οι αντίστοιχες οικονομίες.

Ο εντυπωσιακός υπερτετραπλασιασμός του όγκου του διμερούς εμπορίου τη 10ετία 2008-2018 και ιδίως η αλματώδης άνοδος κατά το σκέλος του που μας ενδιαφέρει περισσότερο, δηλαδή των εξαγωγών μας, έχει εδραιώσει την Αίγυπτο ως μία εκ των σπουδαιότερων εξαγωγικών αγορών μας (9^η το 2018). Κατά συνέπεια, έχει αυξηθεί τα τελευταία έτη το ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για την αιγυπτιακή αγορά, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τον αριθμό των αιτημάτων για αναζήτηση εμπορικών εταίρων που περιέρχονται στο Γραφείο μας. Από την ανάγνωση των στατιστικών στοιχείων των εξαγωγών μας προκύπτει, ωστόσο, διαχρονικά σαφής κυριαρχία των πετρελαιοειδών τα οποία καλύπτουν πάνω από τα 2/3 του συνόλου, παρά την αύξηση στα σημαντικότερα εξαγόμενα προς την χώρα ελληνικά προϊόντα. Συνεπώς αποτελεί μονόδρομο η στόχευση για διεκδίκηση μεγαλύτερου μεριδίου από τα υπόλοιπα προϊόντα μας με ταυτόχρονη διεύρυνση του φάσματός τους.

Δυνατότητες για υλοποίηση της παραπάνω επιδίωξής μας, παρά τα ανακλύπτοντα κατά καιρούς εμπόδια και δυσχέρειες, υπάρχουν πολλές και ισχυρές αφού εδράζονται σε λογικές παραδοχές και πραγματικά στοιχεία όπως είναι το μεγάλο μέγεθος της αιγυπτιακής αγοράς, η κομβική της θέση για επανεξαγωγή σε χώρες της ευρύτερης περιοχής, η ικανότητα πρόσβασης λόγω της ευμενούς διάθεσης των Αιγυπτίων έναντι των Ελλήνων, η φύση και η διάρθρωση της κοινωνικοοικονομικής διαστρωμάτωσης που επιτρέπει τη διείσδυση των αντίστοιχων προδιαγραφών

προϊόντων μας, η Μεσογειακή συγγένεια στις γευστικές προτιμήσεις (όσον αφορά τα τρόφιμα) κλπ.

Ενισχυτικά προς την επιθυμητή κατεύθυνση μπορούν να δράσουν στοχευμένες ενέργειες ιδίως κλαδικού χαρακτήρα και προσανατολισμού, σε συνεργασία τόσο με τους οικείους κλαδικούς φορείς στη Ελλάδα όσο και με τους εδώ επιχειρηματικούς συνδέσμους. Στις δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν συγκαταλέγονται προσκλήσεις Αιγύπτιων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, οργάνωση ειδικών προωθητικών εκδηλώσεων και γευσιγνωσιών, συστηματική συμμετοχή Ελλήνων παραγωγών-εξαγωγέων σε επιχειρηματικές αποστολές που πραγματοποιούνται στην Αίγυπτο, μικρές αλλά επαναλαμβανόμενες δράσεις αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις σε περιοδικά, αφίσες και in-store-promotion επιλεγμένων ελληνικών ετικετών σε μεγάλα σούπερ μάρκετ.

Το ορθό μείγμα καλής τιμής, στοχευμένης διαφήμισης και μικρών προωθητικών δράσεων προς το αιγυπτιακό καταναλωτικό κοινό, θα βοηθήσουν τα ελληνικά καταναλωτικά προϊόντα να εδραιώσουν και επεκτείνουν την θέση τους στην αιγυπτιακή αγορά. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο ανταγωνισμός είναι οξύς, το καταναλωτικό πρότυπο στην ευρύτερη έκτασή του προκρίνει το κριτήριο της τιμής και πολύ λιγότερο της ποιότητας το οποίο, ωστόσο, βελτιώνεται με το χρόνο ακολουθώντας, κατά κανόνα, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Η άλλη λύση βεβαίως είναι η ενδεικνυόμενη κατά περίπτωση προσαρμογή των προϊόντων κατά τρόπο που να περιορίζεται το κόστος παραγωγής και να επιτυγχάνεται χαμηλότερη τιμή.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να αφιερωθεί και στην έναρξη, στα τέλη του 2014, της Τριμερούς Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδος, Κύπρου και Αιγύπτου στο πλαίσιο της οποίας αναδύονται ευκαιρίες οικονομικής και επιχειρηματικής συνεργασίας στους ακόλουθους τομείς: **(α)** *διαλιμενικής και ναυτιλιακής συνεργασίας*, με στόχο την ανάπτυξη δικτύου θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ των τριών χωρών, **(β)** *τουριστικής συνεργασίας* για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ των τριών χωρών αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες, **(γ)** *ενέργειας*, κυρίως εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου, **(δ)** *συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας* (παροχή τεχνολογίας, ελαιοκαλλιέργειες), **(ε)** *ανάπτυξης υποδομών*, **(στ)** *διαχείρισης υδάτων, αφαλάτωσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων*, **(ζ)** *προστασίας του περιβάλλοντος*, ιδιαίτερα του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί έξι τριμερείς Συναντήσεις Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, η τελευταία των οποίων έλαβε χώρα στην Κρήτη Λευκωσία τον Οκτώβριο 2018.

Κρίνουμε επίσης σκόπιμο να επισημάνουμε τις υφιστάμενες ευκαιρίες για τον τομέα της ευρύτερης αμυντικής βιομηχανίας μας και την ανάγκη ανάληψης αντίστοιχων πρωτοβουλιών για την προώθηση των προϊόντων του στην Αίγυπτο.

Εν κατακλείδι, οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη της διμερούς οικονομικής και εμπορικής / επιχειρηματικής συνεργασίας είναι ευοίωνες, δυνατότητες υπάρχουν, απαιτείται εστίαση σε στοχευμένες προσπάθειες σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και των δύο χωρών.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Αγορά ακινήτων	Πλέον ελκυστική παραίνεση για επένδυση στην Ελλάδα αποτελεί η πρόσκληση για αγορά εγγείου περιουσίας από Αιγύπτιους που διαθέτουν οικονομική επιφάνεια, με βάση τα παρεχόμενα από τον ελληνικό νόμο κίνητρα και προϋποθέσεις
2	Τουριστικά ακίνητα	Ανάλογα, δυνατότητες υπάρχουν για προσέλκυση αιγυπτιακών ομίλων διαχείρισης τουριστικών ακινήτων & ξενοδοχειακών μονάδων προκειμένου να επενδύσουν σε αγορά και αξιοποίηση ελληνικών τουριστικών ακινήτων
3	Βιομηχανία	Πρόσκληση Αιγύπτιων επιχειρηματιών να συνεταιριστούν με Έλληνες ιδιοκτήτες εταιρειών έτσι ώστε να διοχετευθούν κεφάλαια στην ελληνική παραγωγή
4	Τουρισμός	Συνεργασία σε επενδύσεις σε συνεδριακό τουρισμό, κατάρτιση- εκπαίδευση προσωπικού σε σχολές τουριστικών επαγγελμάτων στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται **έντονο ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον στον ελληνικό κλάδο της αγοράς ακινήτων, και δη πολυτελών κατοικιών**. Σημειώνεται ότι η Αίγυπτος κατατάσσεται τέταρτη, λίγο πάνω από το Λίβανο και πίσω από τις Κίνα, Ρωσία και Τουρκία, από απόψεως συμμετοχής Αιγυπτίων στο ελληνικό πρόγραμμα “Golden Visa”, με 129 συνολικά χορηγήσεις αδειών διαμονής σε επενδυτές-αγοραστές ακινήτων από την έναρξη λειτουργίας του προγράμματος, το έτος 2013. Προσδοκάται δε ότι, η πρόσφατη απόφαση επέκτασης –από 1.7.2019- του προγράμματος αδειών διαμονής σε επενδυτές ώστε να περιλαμβάνει και έμμεσες επενδυτικές τοποθετήσεις, λ.χ. σε ομόλογα και μετοχές, πρόκειται να προσελκύσει πρόσθετους Αιγυπτίους κεφαλαιούχους με ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Το Γραφείο μας δέχεται εξάλλου αρκετά συχνά ερωτήματα από ενδιαφερόμενους να προχωρήσουν σε άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα Αιγυπτίους, αναφορικά με το ισχύον καθεστώς χορήγησης αδειών διαμονής σε ξένους επενδυτές προερχόμενους από τρίτες χώρες.

Επισημαίνεται ότι, σε συνέχεια της επενδυτικής ημερίδας που διοργάνωσε το Γραφείο μας το Μάρτιο 2018, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, προσελκύνοντας ισχυρό ενδιαφέρον Αιγυπτίων real estate developers και επιχειρηματιών ομίλων ανάπτυξης και εκμετάλλευσης τουριστικών ακινήτων, γίναμε αποδέκτες –τον Αύγουστο και το Νοέμβριο 2018- του επενδυτικού ενδιαφέροντος δύο μεγάλων αιγυπτιακών ομίλων ανάπτυξης ακινήτων (real estate developers). Οι εν λόγω όμιλοι μας εξέφρασαν συγκεκριμένο -και σε προχωρημένη φάση διερεύνησης- επενδυτικό ενδιαφέρον για τη χώρα μας, στον τομέα ανακατασκευής και εκσυγχρονισμού οικιστικών και τουριστικών συγκροτημάτων, με σκοπό την αξιοποίηση και εκμετάλλευσή τους, προσελκύνοντας Αιγυπτίους αγοραστές. Το Γραφείο μας παρείχε στους εκπροσώπους των εν λόγω ομίλων εμπειριστατωμένη πληροφόρηση για το επενδυτικό / επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα και συνδρομή στην ανάπτυξη επαφών με το Enterprise Greece, προκειμένου να προσανατολιστούν σε συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα.

Όσον αφορά **το αιγυπτιακό ενδιαφέρον για επενδύσεις στην Ελλάδα**, η αιγυπτιακή πλευρά μας έχει, σε διάφορες ευκαιρίες κατά το διάστημα των τελευταίων ετών, εκφράσει αρκετές φορές, κυρίως σε ανεπίσημη βάση, την προσδοκία της για δημιουργία κέντρων αποθήκευσης και υπηρεσιών logistics στην Ελλάδα, με σκοπό να καταστεί η χώρα μας διαμετακομιστικός κόμβος για τα αιγυπτιακά εξαγόμενα προϊόντα και βασική πύλη εισόδου τους στις ευρωπαϊκές αγορές. Ταυτόχρονα, η αιγυπτιακή πλευρά προσβλέπει σε δημιουργία παραγωγικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, πλησίον των ως άνω κέντρων διαμετακόμισης, ενδεχομένως σε βιομηχανικές / επενδυτικές ζώνες προοριζόμενες για αιγυπτιακούς ομίλους. Παράλληλα, μας έχει πολλάκις εκφραστεί η επιθυμία της αιγυπτιακής πλευράς να προσελκύσει ανάλογο χαρακτήρα και κλίμακας ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο, καθιστώντας την κύρια πύλη εισόδου των ελληνικών προϊόντων στις αγορές της Αφρικής. Χωρίς να είμαστε σε θέση να προβλέψουμε εάν και σε ποιο βαθμό θα προχωρήσουν –έστω κάποιες- από τις παραπάνω εκατέρωθεν επενδυτικές προσδοκίες, θεωρούμε ότι, εφ’ όσον αυτές υποστηριχθούν από πραγματικό και οικονομικά βιώσιμο ιδιωτικό επιχειρηματικό ενδιαφέρον, έχουν προοπτικές υλοποίησης, αφού διαθέτουν παράλληλα και την απαραίτητη πολιτική στήριξη από την πλευρά των κυβερνήσεων των δύο χωρών.

Όσον αφορά **τις ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο**, θεωρούμε ότι η ισχυρή οικονομική παρουσία της Ελλάδας στην Αίγυπτο, το μέγεθος του επενδεδυμένου κεφαλαίου και η εν γένει δραστηριότητα των εδώ εγκατεστημένων ελληνικών επιχειρήσεων προσδίδουν μεγαλύτερο κύρος και σεβασμό στη χώρα μας αφού προσφέρουν απασχόληση στο εγχώριο εργατικό δυναμικό αλλά και πολύτιμη τεχνογνωσία στην παραγωγική διαδικασία.

Τα τελευταία έτη, για τους γνωστούς λόγους, έχει προκύψει ενδιαφέρον από μερικές ελληνικές επιχειρήσεις για εγκατάσταση εδώ και δημιουργία παραγωγικών μονάδων. Κατά το μέτρο που αυτή η επέκταση δραστηριοτήτων θα μπορούσε να βοηθήσει οικονομικά τη μητρική εταιρεία στην Ελλάδα ώστε να επιβιώσει και να αναπτυχθεί καθίσταται, από υπηρεσιακής σκοπιάς, ηθικά και πρακτικά αποδεκτή. Σε διαφορετική περίπτωση εκφράζουμε κάποιες επιφυλάξεις για το κατά πόσο θα έχρηζε στήριξης ανάλογη τάση, ένεκα των συνεπειών που θα είχε περαιτέρω για το επίπεδο απασχόλησης στην Ελλάδα. Φρονούμε, εν προκειμένω, ότι οι περιπτώσεις επενδύσεων που εμφανίζουν ενδιαφέρον και αξίζουν ισχυρής στήριξης είναι εκείνες όπου η εδώ διεξαγόμενη παραγωγική δραστηριότητα θα συνεπάγετο και την ταυτόχρονη τροφοδότησή τους με ελληνικές ημικατεργασμένες, έστω, πρώτες ύλες και ιδίως με έτοιμα προϊόντα από την Ελλάδα.

Για τις περιπτώσεις επενδυτικής παρουσίας για την παροχή υπηρεσιών (τεχνικοί, σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες κλπ.) δεν τίθεται βεβαίως τέτοιο ζήτημα. Μάλιστα ουδαμώς αποκρούουμε την ιδέα εγκατάστασης εδώ και συνεργασίας με την Αίγυπτο επιχειρήσεων οι οποίες θα ανέλαμβαναν πρωτοβουλίες στους τομείς των μεταφορών, catering/ bunkering σε εμπορικά πλοία, logistics αποθήκευσης και διαμετακόμισης φορτίων, υπηρεσίες νηογνώμονα και μετρολογίας, κοινοπραξίες με αιγύπτιους για διάλυση πλοίων-ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, κατασκευές, δομικά έργα κλπ. Τουναντίον, ο τεράστιος όγκος των έργων που έχουν εξαγγελθεί τελευταία από την αιγυπτιακή κυβέρνηση πρέπει να ενταχθεί στο πεδίο κατόπτευσης των διαθετούσων τα προσόντα ελληνικών εταιρειών ούτως ώστε να

τύχουν ανάλογης αξιοποίησης οι προσφερόμενες τεράστιες ευκαιρίες. Σημαντικές είναι οι προοπτικές στον ενεργειακό τομέα και ειδικότερα στις ΑΠΕ, η ανάπτυξη των οποίων συνιστά στρατηγικό στόχο της Αιγύπτου η οποία διαθέτει πλούσιο και ανεκμετάλλευτο αιολικό και ηλιακό δυναμικό. Στη διάρκεια του 2017 και του 2018 το Γραφείο μας ανέπτυξε ζωνρή πρωτοβουλία για την παρουσίαση ελληνικών τεχνικών εταιρειών σε εδώ φορείς και εταιρείες που εμπλέκονται σε έργα επέκτασης του μετρό του Καΐρου, αλλά και σε έργα επέκτασης και εκσυγχρονισμού λιμένων.

Σε ό,τι αφορά την από αιγυπτιακής πλευράς επιδιωκόμενη, ιδιαίτερα τελευταίως, απόκτηση ελληνικής τεχνογνωσίας για σειρά κλάδων, επισημαίνεται ότι δεν κρίνουμε σκόπιμη την εκχώρησή της σε αιγυπτιακές επιχειρήσεις και γενικότερα σε υλοποιούμενα επενδυτικά σχέδια στην Αίγυπτο, όταν αυτή δύναται να λειτουργήσει σε βάρος μας, έστω και σε βάθος χρόνου, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις διεθνείς αγορές για τα προϊόντα μας, παρά μόνο εάν ο Έλληνας εξαγωγέας υπηρεσιών αποκτά εταιρική συμμετοχή στο υπό υλοποίηση εκάστοτε επενδυτικό / επιχειρηματικό σχήμα.

Με emphaticό τρόπο υποστηρίζουμε ότι η ελληνική επιχειρηματική παρουσία στη ζώνη της Διώρυγας του Σουέζ, ιδίως, μπορεί και πρέπει να καταστεί εμβληματική κατ' αντιστοιχία (και ως ταυτόσημη με την έννοια της δυναμικής Ελλάδας) ναυτιλία μας. Προς τούτο η εμπλοκή και διασύνδεσή μας με τις δραστηριότητες που έχουν προγραμματιστεί και κλιμακώνονται σε αυτή την γεωστρατηγικής σημασίας διάβαση μπορεί να καταστεί εφικτή κατόπιν δραστηριοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και μέσω της αξιοποίησης του υφιστάμενου πλαισίου διμερούς συνεργασίας (πρωτόκολλα, MoUs). Εν προκειμένω, επιδιώκεται η εμβάθυνση και η διεύρυνση της ενδεικνυόμενης λιμενικής συνεργασίας με την αιγυπτιακή πλευρά και με άλλους λιμένες (Πορτ Σάιντ, Δαμιέττη - Αλεξανδρούπολη, Καβάλα) κατά τρόπο που να μειώνει τα κόστη και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και να καθιστά μακρόθεν ανταγωνιστικότερη τη μέσω Σουέζ-Πειραιά (ή και άλλων ελληνικών λιμανιών) διαδρομή των εμπορευμάτων, στη συντριπτική τους πλειονότητα εμπορευματοκιβωτίων, από τις αγορές της ΝΑ Ασίας προς την Ευρώπη, έναντι άλλων διαθέσιμων εναλλακτικών πλώων.

Επισημαίνουμε ότι στις αρχές Δεκεμβρίου 2015 υπογράφηκαν μνημόνια κατανόησης του λιμένα Καβάλας με το λιμένα Αλεξάνδρειας, καθώς και του λιμένα Αλεξανδρούπολης με το λιμένα της Δαμιέττης, ενώ ενδιαφέρον υπάρχει από το λιμένα Αλεξανδρούπολης για υπογραφή μνημονίων συνεργασίας με τους αιγυπτιακούς λιμένες Αλεξάνδρειας και Πορτ Σάιντ. Θυμίζουμε ότι ανάλογο μνημόνιο συνεργασίας με το λιμένα Αλεξάνδρειας έχει υπογράψει και το λιμάνι του Πειραιά, τον Ιούνιο 2013. Σημειωτέον ότι η προσπάθεια ανάπτυξης συνεργασιών στον τομέα των λιμένων έχει εντατικοποιηθεί και δια της ένταξής της στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου.

Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο

Οι αιγυπτιακές Αρχές καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για την προσέλκυση και εγκατάσταση ξένων επενδύσεων στη χώρα, υλοποιώντας εκτεταμένη εκστρατεία ενημέρωσης αναφορικά με τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες οι οποίες στην πλειονότητά τους αφορούν ΜΕΓΑΛΑ PROJECTS (Σουέζ, Χρυσό Τρίγωνο, Νέα

Διοικητική Πρωτεύουσα κλπ). Είναι προφανές ότι τέτοιας κλίμακας έργα απαιτούν αντίστοιχου διαμετρήματος επιχειρηματικά μεγέθη για συμμετοχή σ' αυτά. Ωστόσο, επιτρέπουν την παρουσία και μικρότερης κλίμακας επιχειρηματικού δυναμικού, είτε αυτοτελώς (π.χ. σε μικρότερα ειδικά έργα) είτε συνεργατικά (υπεργολαβίες).

Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ιδιαίτερα σε πεδία που διαθέτουμε ανάλογη τεχνογνωσία και είμαστε σε θέση να παρατάξουμε το αντίστοιχα ενδεδειγμένο μέγεθος / οικονομική επιφάνεια, θεωρούμε ότι όντως υφίστανται δυνατότητες για την υπέρ των συμφερόντων μας αξιοποίηση των ευκαιριών ελληνικής συμμετοχής σε τέτοια σχέδια. Ως παράδειγμα αναφέρουμε την ενδεχόμενη συμμετοχή ελληνικών μελετητικών γραφείων και κατασκευαστικών επιχειρήσεων στην εν εξελίξει ανάπλαση του ιστορικού κέντρου Καΐρου (πολυτελείς κατοικίες και ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα). Ως ενδεικτικά δυνητικά πεδία / τομείς μπορούν να χαρακτηριστούν επίσης οι μεταφορές, τα logistics, οι υπηρεσίες συμβούλων για έργα στον κατασκευαστικό και τον ενεργειακό τομέα κλπ, δηλαδή δραστηριότητες οι οποίες συνεπάγονται εξαγωγές είτε ελληνικών προϊόντων είτε υπηρεσιών και εισροή συναλλαγματικών πόρων στη χώρα μας.

Σημειώνεται ότι τον Απρίλιο 2019, στο πλαίσιο επίσκεψης του Αιγύπτιου Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας κ. Nassar στην Ελλάδα και συνάντησής του με τον Αντιπρόεδρο της ελληνικής κυβέρνησης κ. Δραγασάκη, αποφασίστηκε η διοργάνωση ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής του κλάδου κατασκευών, συμπληρωματικών υπηρεσιών και δομικών υλικών στην Αίγυπτο, πιθανότατα προς το τέλος Σεπτεμβρίου 2019, με σκοπό την επίσκεψη περιοχών όπου διενεργούνται μεγάλα αναπτυξιακά έργα στη χώρα, την άντληση πληροφοριών και την ανάπτυξη επαφών προς ενίσχυση της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων στα υλοποιούμενα κατασκευαστικά έργα.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

- ✓ **Ημερίδες με σκοπό την παρουσίαση των πρόσφατων εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας, του θεσμικού πλαισίου, καθώς και των ευκαιριών για προσέλκυση επενδύσεων, με έμφαση στον τουρισμό και στα ακίνητα.** Θεωρούμε σκόπιμη την επανάληψή της στη διάρκεια του 2019, ώστε να μπορέσουμε να κεφαλαιοποιήσουμε τα αποτελέσματα της πρώτης ημερίδας του 2018. Εισηγούμαστε ωστόσο την πραγματοποίηση της εκδήλωσης όχι με τη μορφή ημερίδας που είχε πέρσι, αλλά δια της οργάνωσης ατομικών συναντήσεων τόσο του Enterprise Greece όσο και των ελληνικών μεσιτικών γραφείων / real estate developers / εταιρειών παροχής υπηρεσιών "Golden Visa" που θα μετάσχουν, με ενδιαφερόμενους Αιγύπτιους δυνητικούς επενδυτές. Η μέθοδος αυτή κρίνεται καταλληλότερη, καθώς προσφέρει προσωποποιημένη προσέγγιση και επαφή με δυνητικούς αγοραστές-επενδυτές.
- ✓ **Συνδρομή σε επιχειρηματικές αποστολές ελληνικών φορέων στην Αίγυπτο:** Επιχειρηματικές αποστολές σε συνεργασία με ελληνικούς επιχειρηματικούς φορείς, σε κλάδους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ελληνικά προϊόντα στην εδώ αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο μας συνέβαλε στην **υλοποίηση πολυκλαδικής επιχειρηματικής αποστολής** που

διοργανώθηκε στις αρχές Μαρτίου 2019 από τον ΣΒΒΕ, σε συνεργασία με την αιγυπτιακή ομοσπονδία βιομηχανιών (FEI).

- ✓ **Ημερίδα & επιχειρηματικές συναντήσεις** ελληνικών με αιγυπτιακούς φορείς και εταιρείες στον **κλάδο της ενέργειας, με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ)**, στην ανάπτυξη των οποίων η Αίγυπτος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα τα τελευταία χρόνια. Η ημερίδα θα μπορούσε να υλοποιηθεί σε συνεργασία με φορέα ή φορείς του ελληνικού κλάδου ΑΠΕ, με την συμμετοχή ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών και συμβουλευτικών εταιρειών που ασχολούνται με έργα στον κλάδο ενέργειας και ΑΠΕ.
- ✓ Επανάληψη, σε συνεργασία με το Enterprise Greece των **προγραμμάτων φιλοξενίας** του έτους 2017 Αιγυπτίων (μεταξύ άλλων) αγοραστών για πραγματοποίηση στοχευμένων συναντήσεων με ελληνικές επιχειρήσεις των κλάδων **τροφίμων / ποτών και δομικών υλικών**, καθώς και ανάλογων προγραμμάτων σε άλλους κλάδους. Τον Ιούνιο 2019, το Enterprise Greece διοργάνωσε τέτοιο πρόγραμμα για **τον κλάδο γαλακτοκομικών & τυριών**, με το Γραφείο μας να εξασφαλίζει τη συμμετοχή εκπροσώπων 2 αιγυπτιακών επιχειρήσεων.
- ✓ **Συνεργασία με ελληνικούς εκθεσιακούς φορείς για την οργάνωση αποστολών Αιγυπτίων επιχειρηματιών σε κλαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα** (Agrotica, Infacoma / Aquatherm, Kosmima, Detrop, Freskon, Δ.Ε.Θ., Philoxenia / Hotelia).
- ✓ **Συνδρομή Γραφείου μας σε ενδεχόμενη πραγματοποίηση ενημερωτικής εκδήλωσης στην Αθήνα από εκπροσώπους της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ και της αιγυπτιακής Γενικής Αρχής Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών**, αναφορικά με τις διαδικασίες εγκατάστασης και άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στην Αίγυπτο.
- ✓ **Μέριμνα και συνεισφορά του Γραφείου στην προσπάθεια για την υλοποίηση πρόσθετων δράσεων στο πλαίσιο της διμερούς, αλλά και της τριμερούς επενδυτικής και επιχειρηματικής συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου**, στους κλάδους **μεταφορών & logistics, διαλιμενικής & ναυτιλιακής συνεργασίας, υγείας, franchising, τουρισμού, διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων, αμυντικής βιομηχανία και συναφών κλάδων**.
- ✓ Ειδικότερες δράσεις ενίσχυσης της διμερούς και τριμερούς συνεργασίας αφορούν τα ακόλουθα πεδία:
 - **Επίσκεψη Αιγυπτίων σε ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα στην Ελλάδα**, συνεργασία με πανεπιστήμια Ε.Ε. στο πλαίσιο της επιστημονικής συνεργασίας.
 - **Επίσπευση διαδικασιών για άμεση ενεργοποίηση διμερούς τεχνικής επιτροπής εμπειρογνομώνων** που θα έχει ως αντικείμενο την ταχεία δρομολόγηση συγκεκριμένων δράσεων στους τομείς συνεργασίας που προβλέπονται σε **μνημόνιο συνεργασίας ΕΥΔΑΠ-αιγυπτιακής ομολόγου της**, το οποίο υπεγράφη τον Οκτώβριο 2016.

- Επίσκεψη Ελλήνων ιχθυοκαλλιεργητών καθώς και εκπροσώπων εταιρειών ΑΠΕ στην Αίγυπτο. Εντατικοποίηση της τριμερούς συνεργασίας στους τομείς ιχθυοκαλλιέργειας και ελαιοκαλλιέργειας, ενδεχομένως με μεταφορά ελληνικής τεχνογνωσίας ή και δια επενδυτικών συμπράξεων, προκειμένου να αναπτυχθούν οι εν λόγω κλάδοι στην Αίγυπτο, με την προϋπόθεση ελληνικής επενδυτικής συμμετοχής.
- Επίσκεψη στελεχών αιγυπτιακού ενεργειακού τομέα στην Ελλάδα και αντίστροφα.
- ✓ Διοργάνωση εθνικής συμμετοχής, καθώς και κάποιας εκδήλωσης προβολής, ή έστω περισσότερο ενισχυμένης ελληνικής παρουσίας σε σημαντικές διεθνείς εκθέσεις / συνέδρια που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Αναφέρουμε τις εξής εκθέσεις στις οποίες θεωρούμε καλό να υπάρξει ενισχυμένη ελληνική παρουσία ή συμμετοχή:
 - (1) Egypt Petroleum Show (θα λάβει χώρα το Φεβρουάριο 2020):** πρόκειται για μεγάλη διεθνή, περιφερειακής εμβέλειας έκθεση / συνέδριο με στόχο την προσέλκυση επενδυτικού ενδιαφέροντος στους αιγυπτιακούς κλάδους πετρελαίου & αερίου. Οι τρεις πρώτες διοργανώσεις (2017, 2018 & 2019) στέφθηκαν με επιτυχία, εξασφαλίζοντας πολύ αξιόλογες διεθνείς συμμετοχές και στα δύο σκέλη τους, με ορισμένες αξιόλογες ελληνικές συμμετοχές.
 - (2) Big 5 Construct Egypt (θα λάβει χώρα 2-4.9.2019):** πρόκειται για τη δεύτερη διοργάνωση της εν λόγω μεγάλης διεθνούς κλαδικής έκθεσης στην Αίγυπτο, και συγκεκριμένα στο νέο εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου. Στην περσινή πρώτη έκδοση της έκθεσης, πραγματοποιήθηκε εθνική συμμετοχή 10 ελληνικών επιχειρήσεων υπό το Enterprise Greece, την επιτυχή υλοποίηση της οποίας συνέδραμε το Γραφείο μας. Θεωρούμε επιβεβλημένη την επανάληψη της εθνικής συμμετοχής και στην έκθεση του 2019, ενώ έχουμε προτείνει τον εμπλουτισμό της δια της παράλληλης διοργάνωσης εκδήλωσης προβολής για τα ελληνικά δομικά υλικά, με παρουσία Αιγυπτίων εισαγωγέων και εμπόρων και πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναντήσεων με τους Έλληνες εκθέτες.
 - (3) SAHARA EXPO (θα λάβει χώρα 9-12.9.2019):** διεθνής κλαδική έκθεση για τη γεωργία, τα αγροτικά προϊόντα και τον αγροτικό εξοπλισμό. Στις 3 πλέον πρόσφατες εκδόσεις (2016, 2017 & 2018) είχαμε λίγες ελληνικές συμμετοχές στους κλάδους νωπών και κονσερβοποιημένων φρούτων, καθώς και πραγματοποίηση ειδικών προωθητικών εκδηλώσεων για τα ελληνικά νωπά και κονσερβοποιημένα φρούτα, στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων που υλοποιεί το ΥΠΑΑΤ. Την τριετία 2016-2018 το Γραφείο μας συνεργάστηκε με φορείς υλοποίησης προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς πόρους, για την προώθηση γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες, παρέχοντας συνδρομή στην οργάνωση εκδηλώσεων προβολής ελληνικών νωπών & κονσερβοποιημένων φρούτων στο πλαίσιο της

έκθεσης SAHARA. Για το 2019 έχουμε προτείνει την **υλοποίηση μικρής δράσης προβολής του ελληνικού κλάδου αγροτικών μηχανημάτων & εξοπλισμού, λιπασμάτων και πολλαπλασιαστικού υλικού.**

(4) CAIRO ICT 2019 (θα λάβει χώρα 1-4.12.2019): πρόκειται για καθιερωμένη μεγάλη διεθνή έκθεση, περιφερειακής εμβέλειας, που διοργανώνεται στο Κάιρο, η οποία το 2018 προσέλκυσε μεγάλη εθνική συμμετοχή 19 ελληνικών επιχειρήσεων και φορέων, με επικεφαλής τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης, κ. Παππά. Το Γραφείο μας εισηγείται την **επανάληψη της εθνικής συμμετοχής το 2019**, με έγκαιρη πληροφόρηση του Γραφείου μας με σκοπό την παροχή συνδρομής στους Έλληνες εκθέτες και **ενδεχομένως την πραγματοποίηση μικρής παράλληλης προωθητικής εκδήλωσης.**

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις εξυπηρετούνται ικανοποιητικά τόσο από το εκτεταμένο διμερές θεσμικό πλαίσιο, όσο και από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Ε.Ε. – Αιγύπτου. Επισημαίνεται ότι από ελληνικής πλευράς θα πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στην υλοποίηση των περιεχομένων των διμερών συμφωνιών και πρωτοκόλλων συνεργασίας που υφίστανται σε ποικίλους τομείς. Αντίστοιχα, στο ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει να επιδιωχθεί η υλοποίηση των υποχρεώσεων της Αιγύπτου που απορρέουν από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης με την Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν συνεχιζόμενες διαβουλεύσεις για ανανέωση / επικαιροποίηση ορισμένων συμφωνιών ή και σύναψη νέων, τόσο σε διμερές επίπεδο (λ.χ. στις ναυτιλιακές μεταφορές), όσο και σε επίπεδο τριμερούς συνεργασίας Ελλάδα-Κύπρου-Αιγύπτου (λ.χ. συμφωνία τριμερούς συνεργασίας τελωνειακών Αρχών). Επίσης, υφίσταται πληθώρα εκατέρωθεν πρωτοβουλιών για σύναψη πρωτοκόλλων και μνημονίων συνεργασίας σε πληθώρα τομέων (λ.χ. υποβληθέν από αιγυπτιακής πλευράς σχέδιο MOU μεταξύ των Κεντρικών Τραπεζών). Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2018 υπήρξε αιγυπτιακή πρόταση για διοργάνωση της 9^{ης} ΜΔΕ στην Αθήνα κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, πρωτοβουλία η οποία δεν υλοποιήθηκε ωστόσο τελικά. Σημειώνεται ότι η τελευταία ΜΔΕ έχει πραγματοποιηθεί στο Κάιρο, το Δεκέμβριο 2014.

Ελληνική επιδίωξη θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να είναι η υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών κρατικών φορέων ή και επιχειρήσεων, σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (όπως η ενέργεια & οι ΑΠΕ, η γεωργία, η υγεία, ο τουρισμός, η διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, οι μεταφορές και τα logistics, η κατασκευή υποδομών, η μεταφορά φυσικού αερίου, η διαχείριση υδάτων και αποβλήτων).

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου – Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)

ΚΣΟ	αξία σε \$ (Στατιστική Αρχή Αιγύπτου-CAPMAS)	Εισαγωγές από Ελλάδα 2018	Συνολικές εισαγωγές Αιγύπτου	% επί συνόλου
	Σύνολο	1.005.078.279	80.527.084.500	1,25%
'27'	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ,ΛΑΔΙΑ,ΚΕΡΙΑ.ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ,ΥΛ.	723.490.126	14.019.319.430	5,16%
'52'	ΒΑΜΒΑΚΙ	88.858.626	900.778.877	9,86%
'08'	ΚΑΡΠΟΙ,ΦΡΟΥΤΑ,ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔ/ΔΩΝ-ΠΕΠΟΝΙΩΝ	70.053.548	424.345.168	16,51%
'84'	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ,ΛΕΒΗΤΕΣ,ΜΗΧΑΝΕΣ	14.700.752	6.419.925.754	0,23%
'24'	ΚΑΠΝΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤ.ΚΑΠΝΟΥ	13.300.031	373.480.113	3,56%
'39'	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	12.507.920	3.870.843.845	0,32%
'25'	ΑΛΑΤΙ,ΘΕΙΟ,ΓΑΙΕΣ,ΠΕΤΡΕΣ,ΓΥΨΟΣ,ΑΣΒΕΣΤ.ΤΣΙΜ.	12.354.523	262.765.799	4,70%
'72'	ΣΙΔΗΡΟΣ – ΧΑΛΥΒΑΣ	10.862.184	4.419.765.517	0,25%
'30'	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.850.782	2.295.782.886	0,34%
'87'	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ,ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ,ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΛΠ	7.839.675	4.750.831.374	0,17%
'20'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ,ΚΑΡΠΩΝ,ΦΡΟΥΤΩΝ	6.044.119	75.930.940	7,96%
'85'	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	5.515.260	6.706.228.729	0,08%
'48'	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ.ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	5.427.239	1.391.284.401	0,39%
'38'	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	3.768.250	1.267.655.397	0,30%
'32'	ΔΕΨΙΚΑ - ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ.ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	2.810.466	617.036.947	0,46%
'19'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ	2.261.708	132.741.121	1,70%
'49'	ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ	1.762.877	134.122.154	1,31%
'73'	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΙΔΗΡΟ - ΧΑΛΥΒΑ	1.386.171	3.278.831.294	0,04%
'94'	ΕΠΙΠΛΑ, ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ, ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.360.125	293.495.871	0,46%
'83'	ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.305.924	257.859.066	0,51%

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS). Επεξεργασία από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2017-2018), αξίες άνω του \$1 εκατ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΑΞΙΑ (\$) 2018	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2018	ΑΞΙΑ \$ 2017	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2017	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017/18 (ΣΕ ΑΞΙΕΣ)
ΣΥΝΟΛΟ		1.005.078.279		510.770.713		+96,8%
Ορυκτά καύσιμα	27	723.490.126	1.184.002.576	274.945.941	603.957.948	+163,1%
Βαμβάκι	52	88.858.626	40.881.166	81.104.866	43.958.543	+9,6%
Φρούτα & καρποί βρώσιμοι	08	70.053.548	215.037	48.660.195	98.032	+44,0%
Λέβητες, μηχανές, συσκευές & μέρη	84	14.700.752	16.478.951	11.045.995	136.550	+33,1%
Καπνός	24	13.300.031	1.417.794	19.531.172	7.482.259	-31,9%
Πλαστικές ύλες & προϊόντα	39	12.507.920	2.203.067	10.631.710	5.473.771	+17,6%
Άλατα, πέτρες, γαίες, ασβέστης, τσιμέντα	25	12.354.523	38.882.037	5.700.330	39.049.892	+116,7%
Σίδηρος & χάλυβας	72	10.862.184	1.126.867	8.173.743	1.204.266	+32,9%
Φαρμακευτικά προϊόντα	30	7.850.782	90.355	6.813.854	67.499	+15,2%
Οχήματα, μεταφορικός εξοπλισμός & εξαρτήματα	87	7.839.675	1.914.924	4.167.477	2.023.333	+88,1%
Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	20	6.044.119	5.705.520	5.174.743	5.151.207	+16,8%
Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός & μέρη	85	5.515.260	1.079.490	4.127.702	64.236	+33,6%
Χαρτί & χαρτόνια, προϊόντα χαρτοπολτού	48	5.427.239	8.858.431	5.333.542	9.891.795	+1,8%
Διάφορα χημικά προϊόντα	38	3.768.250	2.111.364	4.159.563	3.143.733	-9,4%
Βαφές & δεψικά εκχυλίσματα	32	2.810.466	1.143.366	3.465.232	1.651.544	-18,9%
Παρασκευάσματα δημητριακών	19	2.261.708	1.294.642	1.252.660	674.350	+80,6%
Προϊόντα εκδοτικών οίκων	49	1.762.877	212.841	1.663.062	213.437	+6%
Τεχνουργήματα σιδήρου & χάλυβα	73	1.386.171	204.563	836.248	580.325	+65,8%
Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής, συσκευές φωτισμού, προκατασκευές	94	1.360.125	36.891	1.027.609	43.879	+32,4%
Τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα	83	1.305.924	385.879	330.776	102.767	+294,8%
Χαλκός & τεχνουργήματα	74	1.180.271	155.132	641.799	86.372	+83,9%
Σαπούνια, αλισίβες, λιπαντικά κλπ.	34	1.090.685	682.176	797.960	682.847	+36,7%
Αργίλιο & τεχνουργήματα	76	1.018.500	136.863	462.545	84.210	+120,2%

Πηγή: Αιγυπτιακή στατιστική υπηρεσία (CAPMAS)

Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
ΟΜΙΛΟΣ ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ (μετέχει με μικρό μερίδιο)	VEGAS OIL & GAS S.A.E. / WEST OBAYED, PETROAMIR / NORTH PETROLEUM	Γεωτρήσεις πετρελαίου & αερίου
ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΗ	EVGE SHIPPING AGENCY & MARITIME AFFAIRS	Ναυτιλιακές υπηρεσίες
ER-LACK Γ.Γ. ΚΟΥΤΛΗΣ	ER-LACK FOR PAINTS	Παραγωγή χρωμάτων
EURODRIP S.A	EURODRIP EGYPT	Σωλήνες & συστήματα άρδευσης
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	NATIONAL BANK OF GREECE EGYPT	Τραπεζικές υπηρεσίες (υπό αποχώρηση)
AXON GLOBAL EDUCATION NETWORK	AXON EGYPT	Δίκτυο εκπαίδευσης ξένων γλωσσών
ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΘΡΑΚΗΣ	PYRAMIDS PAPER MILLS S.A.E.	Παραγωγή χαρτιού (υπό διαδικασία εξυγίανσης)
TITAN CEMENT CO.	TITAN EGYPT BENI SUEF CEMENT CO.	Παραγωγή τσιμέντου
ALUMIL S.A.	ALUMIL MISR	Παραγωγή & διανομή προϊόντων αλουμινίου
CHIPITA INT'L	EDITA FOOD INDUSTRIES S.A.E.	Παραγωγή κράκερ και κρουασάν
BIOFRESH S.A.	ORANGE WAVE	Παραγωγή βιολογικών χυμών
Κεραμουργία Βορείου Ελλάδος (ΚΟΘΑΛΗ) Α.Ε.	EGYPTIAN GREEK FOR CLAY BRICKS & ROOFING TILES	Παραγωγή τούβλων & κεραμιδιών
POLYECO S.A.	GAEA JSC	Διαχείριση βιομηχανικών & επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα
ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΔΡΗ	PYRAMID NAVIGATION CO. E.S.A.	Φορτηγά πλοία (φυσικό αέριο)
PHYTORGAN S.A.	ADRITEC EGYPT	Συστήματα άρδευσης, λιπάσματα
CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL CO.	CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL (CCC)	Κατασκευές
ARCHIRODON S.A.	ARCHIRODON CONSTRUCTION (OVERSEAS) Co. S.A.	Κατασκευές
J & P (JOANOU & PARASKEVAIDES S.A.)	JOANNOU AND PARASKEVAIDES OVERSEAS LTD J&P	Κατασκευές
EPSI	EPSI EGYPT S.A.	Ψυκτικός εξοπλισμός
FOLLI - FOLLIE S.A.	FOLLI FOLLIE JEWELLERY STORES	Αλυσίδα κοσμηματοπωλείων
TELEPERFORMANCE HELLAS	TELEPERFORMANCE EGYPT	Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, υπηρεσίες προς επιχειρήσεις
ENERGEAN OIL & GAS	ENERGEAN OIL & GAS EGYPT	Έρευνες πετρελαίου & φυσικού αερίου
GROUP OF COMPANY GRIGORIADI	EMULCOM COMPANY	Παραγωγή ασφαλτικού γαλακτώματος
CALSTA WORKWEAR SA	CALSTA WORKWEAR	Παραγωγή ενδυμάτων εργασίας
CARE DIRECT S.A.	CARE DIRECT EGYPT	Υπηρεσίες σε νέες μητέρες
EUROCERT S.A.	BCI EGYPT (BCI CERT.)	Υπηρεσίες πιστοποίησης
IC SYSTEMS	IC SYSTEMS EGYPT	Συστήματα βιομηχανικής αυτοματοποίησης, hardware & λογισμικό

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
AEGEAN AIRLINES	AEGEAN AIRLINES CAIRO INT'L AIRPORT	Αεροπορικές μεταφορές
ENOIA S.A.	ENOIA	Τεχνική εταιρεία (project management & engineering) σε βιομηχανία / ενέργεια
CRELCO	GRELCO EGYPT	Συστήματα θέρμανσης, ύδρευσης, κλιματισμού, πυρόσβεσης, γεωθερμικές εγκαταστάσεις αερίου
MEDEXPO A.E.	MEDEXPO EGYPT JSC	Κλαδικές εμπορικές εκθέσεις ξύλου-επίπλου
	EGYPTIAN GREEK EXPLORATIONS	Γεωτρήσεις & διάνοιξη φρεάτων
IMAGE GROUP HELLAS	IMAGE GROUP EGYPT	Εταιρική επικοινωνία, πολυμέσα, εκτυπώσεις
ZOUROS GROUP		Πλατφόρμες & εξοπλισμός έρευνας πετρελαίου
VELTI A.E.		Υπηρεσίες & εφαρμογές μάρκετινγκ σε κινητά τηλέφωνα
EXTRACO S.A.		Εκρηκτικές ύλες εμπορικών χρήσεων

Πηγή: Βάση δεδομένων Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2018 - σύγκριση με 2017 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

CN4	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2017		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά	498.922.467	1.092.477.078	806.826.757	1.476.736.281	61,71%	35,17%
2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	28.409.735	118.203.646	90.747.927	297.747.335	219,43%	151,89%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	58.586.811	147.783.230	71.852.019	166.737.034	22,64%	12,83%
5201'	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	63.943.907	42.554.331	66.191.024	42.424.881	3,51%	-0,30%
0808'	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	11.502.091	31.605.601	15.866.375	38.042.752	37,94%	20,37%
2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού	6.626.321	703.977	11.818.769	1.325.233	78,36%	88,25%
2503'	Θείο κάθε είδους (εκτός από αυτό που παράγεται με εξάχνωση, με κατακρήμνιση και το κολλοειδές)	3.748.174	50.924.612	9.598.922	87.556.718	156,10%	71,93%
8901'	Επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια, οχηματαγωγά (φέρρου-μποτ), φορτηγά πλοία, φορτηγίδες και παρόμοια πλοία για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων	0	0	9.000.000	23.898	∅	∅
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (εκτός από μπανιέρες, ντουςιέρες, νιπτήρες, μπιντέδες, λεκάνες αποχωρητηρίου και τα καθίσματα και τα καλύμματά τους, καζανάκια αποχωρητηρίου και π	4.160.110	315.253	4.849.569	352.401	16,57%	11,78%
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	1.308.917	518.724	3.942.531	1.445.889	201,21%	178,74%
0809'	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	1.122.618	3.029.602	3.438.536	7.836.752	206,30%	158,67%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
8544'	Σύρματα και καλώδια (ό. συμπ. τα ομοαξονικά καλώδια) για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μονωμένα με φωτοευαίσθητο βερνίκι ή οξειδωμένα ηλεκτρολυτικά) και άλλοι μονωμένοι ηλεκτρικοί αγωγοί, έστω και με εξαρτήματα σύνδεσης	278.570	44.564	3.362.709	950.258	1107,13%	2032,34%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	3.633.953	5.558.341	3.298.408	4.722.952	-9,23%	-15,03%
4810'	Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες στη μία ή και στις δύο επιφάνειες, με ή χωρίς συνδετικά, έστω και χρωματισμένα στην επιφάνεια, διακοσμημένα στην επιφάνεια ή τυπωμένα, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα	3.984.646	9.671.965	3.223.256	7.218.492	-19,11%	-25,37%
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης (εκτός από εκείνα που είναι παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι, διατηρημένα με ζάχαρη	3.664.328	4.471.034	2.973.492	3.767.850	-18,85%	-15,73%
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα	1.379.091	92.478	2.399.842	161.210	74,02%	74,32%
8409'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	2.235.560	101.892	2.056.803	79.425	-8,00%	-22,05%
2106'	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	1.138.640	809.348	1.865.101	1.430.322	63,80%	76,73%
8419'	Συσκευές και διατάξεις, έστω και ηλεκτρικά θερμαινόμενες, για την επεξεργασία υλών με μεθόδους που απαιτούν αλλαγή της θερμοκρασίας, όπως η θέρμανση, το ψήσιμο, το καβούρδισμα, η απόσταξη, η διύλιση, η αποστείρωση, η παστερίωση, ο κλιβανισμός	1.308.923	275.191	1.757.621	405.904	34,28%	47,50%
3204'	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης. Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για το χρωματισμό κάθε ύλης ή που προορίζονται σαν συστατικά στην παρασκευή χρωστικών παρασκευασμάτων	2.882.486	1.635.513	1.742.977	889.626	-39,53%	-45,61%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καψούλια και άλλες διατάξεις κλεισίματος, από πλαστικές ύλες	2.114.182	374.427	1.637.611	261.612	-22,54%	-30,13%
8451'	Μηχανές και συσκευές (εκτός εκείνων της κλάσης 8450) για το πλύσιμο, το καθάρισμα, το στύψιμο, το στέγνωμα, το σιδέρωμα, το πάτημα (πρεσάρισμα) (ό. συμπ. οι πρέσες σταθεροποίησης), τη λεύκανση, τη βαφή, το κολλάρισμα και το φινίρισμα	359.116	36.928	1.612.525	74.218	349,03%	100,98%
3806'	Κολοφώνια και ρητινικά οξέα, καθώς και τα παράγωγά τους. Αιθέριο έλαιο κολοφωνίου και έλαια κολοφωνίου. Γόμες λιωμένες	1.498.424	875.725	1.463.522	943.000	-2,33%	7,68%
0810'	Φρούτες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά (εκτός από καρπούς με κέλυφος, μπανάνες, χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, καρποί αβοκάντο, γκουάβες, καρποί μάγγο, μαγγούστες, καρποί παπάγιας	599.298	1.146.838	1.446.634	3.157.991	141,39%	175,37%
4901'	Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα (εκτός από περιοδικές εκδόσεις και εκδόσεις που αποβλέπουν κυρίως στη διαφήμιση)	1.857.746	283.737	1.410.938	205.035	-24,05%	-27,74%
7214'	Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί, ελαθεί, εφελκυσθεί ή διελαθεί σε θερμή κατάσταση, καθώς και εκείνες που έχουν υποστεί στρίψιμο μετά την έλαση	0	0	1.370.744	2.979.880	∅	∅
2618'	Σκουριές υψικαμίνων με μορφή σπυρωτής σκόνης άμμος υψικαμίνων, που προέρχονται από την κατεργασία σιδήρου ή χάλυβα	2.326.500	60.500.000	1.352.496	33.232.000	-41,87%	-45,07%
3811'	Αντικροτικά, ανασχετικά της οξειδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων, βελτιωτικά του ιξώδους των λιπαντικών λαδιών, προσθετικά κατά της διάβρωσης και άλλα παρασκευασμένα προσθετικά για ορυκτά λάδια, στα οποία περιλαμβάνεται και η βενζίνη	1.606.663	300.808	1.343.852	340.605	-16,36%	13,23%
3816'	Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις (εκτός από παρασκευάσματα με βάση το γραφίτη ή άλλο άνθρακα)	2.213.943	5.720.705	1.230.753	4.271.500	-44,41%	-25,33%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
8708'	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα και αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων των κλάσεων 8701 έως 8705, π.δ.κ.α.	998.759	5.112.984	1.200.984	5.395.238	20,25%	5,52%
8429'	Ισοπεδωτήρες αυτοπροωθούμενοι (μπουλντόζες και πλάγιες μπουλντόζες), καθώς και ομαλυντήρες χώματος και δρόμων (graders), αποξέστες (scrapers), εκσκαφείς, αποξέστες-φορτωτές και άλλοι φτυαριστές-φορτωτές, οδοστρωτήρες και άλλοι συμπιεστές εδάφους	749.443	1.228.120	1.001.369	2.122.010	33,62%	72,79%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2018 - σύγκριση με 2017 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

CN4	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2017		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2709'	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	336.306.579	970.613.134	425.525.855	917.481.656	26,53%	-5,47%
3102'	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα (εκτός από αυτά που παρουσιάζονται είτε σε δισκία ή παρόμοια σχήματα, είτε σε συσκευασίες με μεικτό βάρος <= 10 kg)	42.505.302	179.055.975	41.537.170	178.566.415	-2,28%	-0,27%
2905'	Αλκοόλες άκυκλες και τα αλογονωμένα, σουλφονωμένα, νιτρωμένα ή νιτροδωμένα παράγωγά τους	28.239.692	92.213.462	35.386.209	101.427.183	25,31%	9,99%
0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	27.882.665	84.584.875	17.466.896	63.629.725	-37,36%	-24,77%
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	11.705.555	10.994.700	11.784.645	10.818.525	0,68%	-1,60%
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	27.210.394	59.417.518	11.477.807	29.954.815	-57,82%	-49,59%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	10.631.160	22.385.833	7.799.550	14.632.400	-26,64%	-34,64%
3817'	Αλκυλοβενζόλια σε μείγματα και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα, που παρασκευάζονται με αλκυλίωση του βενζολίου ή της ναφθαλίνης (εκτός από μείγματα ισομερών των κυκλικών υδρογονανθράκων)	2.419.227	2.128.820	6.148.424	5.227.407	154,15%	145,55%
2815'	Υδροξείδιο του νατρίου καυστική σόδα. Υδροξείδιο του καλίου καυστική ποτάσα. Υπεροξείδια του νατρίου ή του καλίου	2.501.068	9.551.161	5.986.702	20.742.346	139,37%	117,17%
4803'	Χαρτί καθαριότητας (υγείας), χαρτί που χρησιμοποιείται για πετσέτες χεριών, για πετσέτες και παρόμοια χαρτιά οικιακής χρήσης, υγιεινής ή καθαριότητας, χαρτοβάμβακας και επίπεδες επιφάνειες από ίνες κυτταρίνης, έστω και ρυτιδωμένα, πτυχωτά, ανάγλυφα	1.191.141	1.287.442	5.715.084	5.378.018	379,80%	317,73%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες, μανιτάρια και τρούφες)	4.436.946	3.421.162	4.193.479	2.986.448	-5,49%	-12,71%
7601'	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	988.054	523.335	3.193.206	1.496.925	223,18%	186,04%
3904'	Πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου ή άλλων αλογονωμένων ολεφινών, σε αρχικές μορφές	1.940.056	2.404.875	3.182.779	4.070.600	64,06%	69,26%
6302'	Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού, καθαριότητας του σώματος και κουζίνας, από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου (εκτός από πανιά για τον καθαρισμό και το γυάλισμα πατωμάτων, σφουγγαρόπανα και ξεσκονόπανα)	3.505.016	676.202	3.010.860	504.774	-14,10%	-25,35%
7210'	Πλάτεια προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	4.974.674	8.115.210	2.818.756	4.332.600	-43,34%	-46,61%
2501'	Αλάτι, στο οποίο περιλαμβάνεται το επιτραπέζιο και το μετουσιωμένο αλάτι, και χλωριούχο νάτριο καθαρό, έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντισυσσωματικών ουσιών ή ουσιών που εξασφαλίζουν καλή ρευστότητα. Θαλάσσιο νερό	3.488.072	145.431.335	2.322.521	101.326.690	-33,42%	-30,33%
0710'	Λαχανικά, άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα	3.390.560	2.087.497	2.180.389	1.473.652	-35,69%	-29,41%
2303'	Κατάλοιπα αμυλοποιίας και παρόμοια κατάλοιπα, πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποιίας, υπολείμματα και απορρίμματα ζυθοποιίας ή οινοπνευματοποιίας, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων	1.901.017	11.544.443	2.177.257	11.550.250	14,53%	0,05%
2009'	Χυμοί φρούτων, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μούστος σταφυλιών, ή λαχανικών, που δεν έχουν υποστεί ζύμωση, χωρίς προσθήκη αλκοόλης, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	502.336	830.072	1.912.349	3.161.769	280,69%	280,90%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
7801'	Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή	1.449.184	705.260	1.725.887	870.354	19,09%	23,41%
3907'	Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία, σε αρχικές μορφές. Πολυανθρακικά άλατα, ρητίνες-αλκύδια, πολυεστέρες αλκυλικοί και άλλοι πολυεστέρες, σε αρχικές μορφές	760.928	643.782	1.520.556	1.251.949	99,83%	94,47%
2505'	Άμμος φυσική κάθε είδους, έστω και χρωματισμένη (εκτός από χρυσούχο και πλατινούχο άμμο, άμμο ζirkονίου, ρουτιλίου και ιλμενίτη, άμμο μονασίτη, άμμο με πίσσα ή με άσφαλτο)	2.653.765	86.286.265	1.510.194	54.005.206	-43,09%	-37,41%
4107'	Δέρματα αποτριχωμένα χοιροειδών, ερπετών και άλλων ζώων, παρασκευασμένα, και δέρματα άτριχων ή άμαλλων ζώων (εκτός από δέρματα βοοειδών, μονόπλων, προβατοειδών, αιγοειδών, καθώς και εκτός από δέρματα κατεργασμένα με λάδι, δέρματα βερνικωμένα	1.234.215	84.982	1.457.989	109.925	18,13%	29,35%
3902'	Πολυμερή του προπυλενίου ή άλλων ολεφινών, σε αρχικές μορφές	54.270	75.000	1.404.260	1.237.750	2487,54%	1550,33%
7208'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επενδυμένα	1.700.482	3.291.805	1.197.281	2.204.000	-29,59%	-33,05%
4819'	Κουτιά, κιβώτια, σάκοι, σακίδια, χωνιά και άλλες συσκευασίες από χαρτί, χαρτόνι, χαρτοβάμβακα ή επίπεδες επιφάνειες από ίνες κυτταρίνης, που δεν κατονομάζονται αλλού. Είδη από χαρτόνι με μορφή σκληρής θήκης ή δοχείου	861.310	703.725	1.121.665	863.160	30,23%	22,66%
0805'	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	0	0	1.118.087	2.171.061	∅	∅
5703'	Τάπητες και άλλες επενδύσεις δαπέδου από υφαντικές ύλες, φουντωτοί βελουδωτή κατασκευή με βελόνα, έστω και έτοιμοι	0	0	1.101.018	348.697	∅	∅
7407'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από χαλκό, π.δ.κ.α.	1.038.198	244.353	1.004.208	227.326	-3,27%	-6,97%
3005'	Βαμβάκι, γάζες, ταινίες και ανάλογα είδη, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για λιανική πώληση, για ιατρικούς, χειρουργικούς, οδοντιατρικούς ή κτηνιατρικούς σκοπούς	472.834	18.772	1.003.842	31.859	112,30%	69,72%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Τηλ .: +20 (2) 2795-5915, 2795-0443, 2795-1074, Fax: +20 (2) 2796-3903

Email: gremb.cai@mfa.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Τηλ .: +20 (2) 2794-8482, 2795-2036, Fax: +20 (2) 2794-0684

Email: ecocom-cairo@mfa.gr

Web site: <http://www.agora.gr>

ΓΕΝ.ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΚΑΪΡΟ)

Τηλ .: +20 (2) 2575-3833, 2574-1085, 2574-1140, Fax: +20 (2) 2575-3962

Email: rgencon.cai@mfa.gr

ΓΕΝ . ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ)

Τηλ .: +20 (3) 480-2088, 480-2099, Fax: +20 (3) 486-5896

Email: rgencon.ale@mfa.gr

ΠΡΟΞΕΝΙΚΟ ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ PORT SAID

Τηλ.: +20 (66) 322-2650, Fax: +20 (66) 322-2614

Email : hma.portsaid@hcg.gr

2. Αιγυπτιακές Αρχές

Υπουργεία

Ministry of Foreign Affairs

Tel: +20 (2) 2574-9821, 2574-9816, 2579-6334, 2574-6871, 2579-6338, 2579-6342

Fax: +20 (2) 2574-8822, 2574-9533, 2579-6342

E-mail: contact.us@mfa.gov.eg, Web site: <http://www.mfa.gov.eg>

Ministry of Defense

Tel: +20 (2) 2403-2158, 2414-4247, 2414-4248

Fax: +20 (2) 2414-4247, 2414-4248, 2291-6227

E-mail: mmc@afmic.gov.eg, mod@afmic.gov.eg, Web site: <http://www.mod.gov.eg>

Ministry of State for Military Production

Tel: +20 (2) 2795-1428, 2794-7968, Fax: +20 (2) 2263-4427, 2794-8372

E-mail: momp@momp.gov.eg, homlog@momp.gov.eg, infomarketing@momp.gov.eg

Web site: <http://www.momp.gov.eg>

Ministry of Petroleum & Mineral Wealth

Tel: +20 (2) 2670-6401, 2670-6436

Fax: +20 (2) 2670-6419

E-mail: contact@petroleum.gov.eg, omobarez@petroleum.gov.eg, Web site: <http://www.petroleum.gov.eg>

Ministry of Electricity and Renewable Energy

Tel: +20 (2) 2261-6317, 2261-6514, 2404-3975, 2261-6305, 2404-8529, 2261-6321

Fax: +20 (2) 2261-6302, 2261-6523, 2261-6234

E-mail: info@moe.gov.eg, oasran@moe.gov.eg, hassan@moere.gov.eg, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of Investment & International Cooperation

Tel: +20 (2) 2391-0008, 2390-8819, 2405-5452

Fax: +20 (2) 2391-0008

E-mail: investment@miic.gov.eg, rbebars@miic.gov.eg Web site: <http://www.miic.gov.eg>

Ministry of Communication & Information Technology

Tel: +20 (2) 3534-1300

Fax: +20 (2) 3537-1111

E-mail: webmaster@mcit.gov.eg, nsaadany@mcit.gov.eg, Web site: <http://www.mcit.gov.eg>

Ministry of Environment
Tel: +20 (2) 2525-6452
Fax: +20 (2) 2525-6490
E-mail: eeaa@eeaa.gov.eg, Web site: <http://www.eeaa.gov.eg>

Ministry of Transport
Tel: +20 (2) 2795-5562, 2260-4884
Fax: +20 (2) 22610510
Web site: <http://www.mot.gov.eg>

Ministry of Tourism
Tel: +20 (2) 2683-9968, 2261-1732
Fax: +20 (2) 2685-9463, 2685-9551
E-mail: info@egypt.travel, Web site: <http://www.egypt.travel>

Ministry of Justice
Tel: +20 (2) 2794-9912, 2794-6866, 2792-2263
Fax: +20 (2) 2795-8103
E-mail: info@moj.gov.eg, Web site: <http://www.jp.gov.eg>

Ministry of Agriculture & Land Reclamation
Tel: +20 (2) 3337-2596, 3337-2677
Fax: +20 (2) 3749-8128
E-mail: info.malr@agr-egypt.gov.eg, Website: <http://www.agr-egypt.gov.eg>

Ministry of Water Resources & Irrigation
Tel: +20 (2) 3544-9420
Fax: +20 (2) 3544-9410
E-mail: minister@mwri.gov.eg, Web site: <http://www.mwri.gov.eg>

Ministry of Civil Aviation
Tel: +20 (2) 2267-7610-14
Fax: +20 (2) 2267-9470
E-mail: info@civilaviation.gov.eg, contact_us@civilaviation.gov.eg, Web site: <http://www.civilaviation.gov.eg>

Ministry of Finance
Tel: +20 (2) 2342-8830, 2342-8840, 2342-8032, 2342-2151-53
Fax: +20 (2) 2685-1561
E-mail: finance@mof.gov.eg, atter@mof.gov.eg (PPP Unit), Web site: <http://www.mof.gov.eg>

Ministry of Trade & Industry
Tel: +20 (2) 2794-3600, 2792-1194, 2792-1224, 2792-1182, 2792-1227, 2792-1229
Fax: +20 (2) 2795-7487, 2792-1178
E-mail: minister-office@mti.gov.eg, Web site: <http://www.mti.gov.eg>

Ministry of Housing, Utilities & Urban Communities
Tel: +20 (2) 2792-1364
Fax: +20 (2) 2792-1365
E-mail: egypt@ad.gov.eg, Web site: www.mhuc.gov.eg

Ministry of State for Emigration & Egyptian Expatriates Affairs
Tel: +20 (2) 3303-6436, 3303-6431
Fax: +20 (2) 3303-5332
E-mail: egyptiansabroad@emigration.gov.eg, Web site: <http://www.emigration.gov.eg>

Ministry of Social Solidarity
Tel: +20 (2) 3337-5404, 3761-8183
Fax: +20 (2) 33365174, 33375459
E-mail: minister.office@moss.gov.eg, socialmedia@moss.gov.eg, Web site: <http://www.moss.gov.eg>

Ministry of Health & Population
Tel: +20 (2) 2795-1821, 2794-3462
Fax: +20 (2) 2795-3966
E-mail: nnichp@mohp.gov.eg, Web site: <http://www.mohp.gov.eg>

Ministry of Interior
Tel: +20 (2) 2406-0785-86
Fax: +20 (2) 2406-0579
E-mail: center@moi.gov.eg, Web site: <http://www.moiegypt.gov.eg>

Ministry of Culture
Tel: +20 (2) 2748-5065
Fax: +20 (2) 2748-6957
E-mail: media.moc.gov.eg, Web site: <http://www.moc.gov.eg>

Ministry of Higher Education & Scientific Research
Tel: +20 (2) 2792-0323
Fax: +20 (2) 2794-1005
E-mail: info@mohe.cloud.gov.eg, Web site: <http://portal.mohe.sr.gov.eg>

Ministry of Education & Technical Education
Tel: +20 (2) 27959664, 27963263
Fax: +20 (2) 2792-1351
E-mail: secucent@mail.moe.gov.eg, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of Local Development
Tel: +20 (2) 3335-6708, 3749-7656
Fax: +20 (2) 3749-7788
E-mail: info@mld.gov.eg, Web site: <http://www.mld.gov.eg>

Ministry of Legal & Parliamentary Affairs
Tel: +20 (2) 2795-8930, 2796-0391, Fax: +20 (2) 2794-2721, Web site: www.mpa.gov.eg/Pages/default.aspx

Ministry of Supply & Internal Trading
Tel.: +20 (2) 2794-4338, 2794-8184
Fax: +20 (2) 3794-8224
E-mail: info@mss.gov.eg, Web site: <http://www.msit.gov.eg>

Ministry of Planning, Monitoring & Administrative Reform
Tel.: +20 (2) 2407-0700
Fax: +20 (2) 2407-0882
E-mail: contact@mop.gov.eg, Web site: <http://mpmar.gov.eg>

Ministry of Antiquities
Tel.: +20 (2) 2736-5645, 2735-8761, 2683-1117
Fax: +20 (2) 2735-7239
E-mail: moa.portal@moantiq.gov.eg, Web site: <http://www.antiquities.gov.eg>

Ministry of Public Business Sector
Tel.: +20 (2) 2795-9288, 2795-9287
Fax: +20 (2) 2795-9233
E-mail: info@mpbs.gov.eg, Web site: www.mpbs.gov.eg

Δημόσιοι Φορείς-Οργανισμοί

General Authority for Investment & Free Zones
Tel: +20 (2) 2405-5452, Fax: +20 (2) 2405-5425
E-mail: mohsen.adel@gafinet.org.eg, myoussef@gafinet.org.eg, s.eman@gafinet.org
Web site: <http://www.gafi.gov.eg>

Industrial Development Authority
Tel.: +20 (2) 2537-0308, 2537-0309-10, 2537-0319
Fax: +20 (2) 2537-0325
E-mail: info@ida.gov.eg, magdy.ghazy@ida.gov.eg, Web site: <http://www.ida.gov.eg>

Export Development Authority (EDA)

Tel.: +20 (2) 3749-3920-21

Fax: +20 (2) 3337-0045

E-mail: eda@eda.gov.eg, Web site: <http://www.expoegypt.gov.eg>

Information Technology Industry Development Authority (ITIDA)

Tel.: +20 (2) 3534-2000, 3534-5219

E-mail: nshaaban@itida.gov.eg, Web site: <https://www.itida.gov.eg>

Egypt Innovate (Technology Innovation & Entrepreneurship Center)

Tel.: +20 (2) 3534-5760, 3534-5711

E-mails: mnour@tiec.gov.eg, amoustafa@tiec.gov.eg, Web site: <https://www.tiec.gov.eg>

Arab Organization for Industrialization (AOI)

Tel: +20 (2) 2267-2304, 2267-2297

Fax: +20 (2) 2518-2385

E-mail: info@aoi.org.eg, Web site: <http://www.aoi.org.eg>

Egyptian Financial Supervisory Authority

Tel: +20 (2) 3534-5350

Fax: +20 (2) 3537-0037

E-mail: info@efsa.gov.eg, Web site: <http://www.fra.gov.eg>

Central Agency for Public Mobilization & Statistics (CAPMAS)

Tel: +20 (2) 2402-0231, 2402-3031, 2402-3926 – 2402-0574

Fax: +20 (2) 2402-4099, 2402-0574

E-mail: nic@capmas.gov.eg, pres_capmas@capmas.gov.eg Web site: <http://www.capmas.gov.eg>

Central Bank of Egypt

Tel: +20 (2) 2770-2770, 2770-1770, 2597-6000

Fax: +20 (2) 2391-7168, 2392-8693, 2597-6081

E-mail: info@cbe.org.eg, Web site: <http://www.cbe.org.eg>

Egyptian Customs Authority

Tel: +20 (2) 2342-2247

Fax: +20 (2) 2342-2280/1

E-mail: info@customs.gov.eg, Web site: <http://www.customs.gov.eg>

EgyptAir Holding Company

Tel: +20 (2) 2206-7010, +20 (2) 2418-3690, 2696-6798

Fax: +20 (2) 2696-3334

Web site: <http://www.egyptair.com>

Egyptian General Petroleum Corp. (EGPC)

Tel: +20 (2) 2706-6900

Fax: +20 (2) 2706-5776/7/9

E-mail: egpc@egpc.com.eg, Web site: <http://www.egpc.com.eg>

Egyptian Natural Gas Holding Company (EGAS)

Tel.: +20 (2) 2405-5845/6/7/8

Fax: +20 (2) 2405-5876

E-mail: egas@egas.com.eg, Web site: <http://www.egas.com.eg>

General Authority for Export & Import Control (GOEIC)

Tel: +20 (2) 2268-1743, 2575-6031, 2266-9534, 2266-9609, 2266-9532, 2575-8138, 2267-5367, 2266-9548

Fax: +20 (2) 2268-1739, 2266-9364, 2266-9403, 2575-8318, 2267-7747

E-mail: customercare@goeic.gov.eg, askadmin@goeic.gov.eg, goeic@goeic.gov.eg

Web site: <http://www.goeic.gov.eg>

The Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ)

Tel: +20 (2) 3760-8575

Fax: +20 (2) 3760-8574

E-mail: ipqc.egypt@capq.gov.eg, Web site: <http://www.capq.gov.eg>

General Organization for Veterinary Services (GOVS)
Tel: +20 (2) 3748-1750-51, Fax: +20 (2) 3336-1727, 3337-7608
Email: govs-egypt@govs.gov.eg
Site: <http://www.govs.gov.eg>

Central Labs Administration
Tel: +20 (2) 2795-0096, 2794-9346, 2794-3517, 2795-8128, 2794-7371-72, 2794-7839
Fax: +20 (2) 2796-2248
Email: centralhealthlabs@yahoo.com Site: <http://www.healthlabs.net>

National Nutrition Institute (NNI)
Tel: +20 (2) 2532-4307, 2364-3522
Fax: +20 (2) 2364-7476
Email: nniegypt@nni.org.eg

Egyptian Organization for Standardization and Quality control (EOS)
Tel: +20 (2) 2284-5522, 2284-5524
Fax: +20 (2) 2284-5504
Email eos@idsc.net.eg Site : <http://www.eos.org.eg>

Egyptian Stock Exchange
Tel: +20 (2) 2394-1900/1
Fax: +20 (2) 2395-5799
E-mail: info@egx.com.eg, Web site: <http://www.egx.com.eg>

Suez Canal Authority
Tel: +20 (64) 339-2515, 391-4784-85
Fax: +20 (64) 339-6222, 339-6333, 339-7222
E-mail: info@suezcanal.gov.eg, planning@suezcanal.gov.eg, Web site: <https://www.suezcanal.gov.eg>

Suez Canal Economic Zone
Tel.: +20 (62) 359-0004-6
Fax: +20 (62) 359-0003
E-mail: eman.farouk@sczone.eg, dina.wagih@sczone.eg, Web site: <http://www.sczone.eg>

New Egyptian Countryside Development Company (El Reef El Masry)
Tel.: +20 (2) 2342-1283/84
E-mail: info@elreefelmasry.com, atter@elreefelmasry.com, Web site: <http://www.elreefelmasry.com>

General Authority for Supply Commodities (Ministry of Supply & Internal Trading)
Tel: +20 (2)-2796-0766, 2796-0733, 2796-0788, 2796-1244, 2796-0644
Fax: +20 (2)-2796-0711, 2796-0733, 2796-1255, 2796-1233
Web site: <http://www.gasc.gov.eg>

New Urban Communities Authority
Tel: +20 (2) 3851-9879, 3851-9876, 3851-9875
E-mail: nuca-it@nuca.cloud.gov.eg, Web site: <http://www.newcities.gov.eg>

Egyptian Tax Authority
Tel: +20 (2) 2403-4896, 2403-4893, 2403-4891
Fax: +20 (2) 2794-7918
E-mail: info@salestax.gov.eg, appeals@salestax.gov.eg

Micro, Small & Medium Enterprise Development Agency (MSMEDA)
Tel: +20 (2) 3336-4873, 3332-2000
Fax: +20 (2) 3336-1985
E-mail: info@msmeda.org.eg, Web site: <http://www.msmeda.org.eg>

Telecom Egypt
Tel: +20 (2) 3131-5219, 3131-5219
Fax: +20 (2) 3131-6115
E-mail: investor.relations@telecomegypt.com, Web site: <http://te.eg>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια, Επιχειρηματικοί Φορείς

Federation of Egyptian Chambers of Commerce

Tel: +20 (2) 2795-3677, 2795-8371, 2795-6066, 2794-2943

Fax: +20 (2) 2795-1164, 2794-5872, 2794-3801, 2795-8361

E-mail: info@fedcoc.org.eg, Web site: <http://www.fedcoc.org.eg>

Cairo Chamber of Commerce

Tel: +20 (2) 2795-8261/2, 2794-8491

Fax: +20 (2) 2796-3603, 2794-4328

E-mail: info@cairochamber.org.eg, Web site: <http://www.cairochamber.org.eg>

Alexandria Chamber of Commerce

Tel: +20 (3) 483-7804, 483-7805, 483-7807-08, 480-9339, 495-5167-68, 543-0209

Fax: +20 (3) 483-7806, 483-7788

E-mail: acc@alexcham.org, Web site: <http://english.alexcham.org>

Assiut Chamber of Commerce

Tel: +20 (88) 233-2082, 228-4116

Fax: +20 (88) 234-6044

Aswan Chamber of Commerce

Tel: +20 (97) 230-1177, 231-3214

Fax: +20 (97) 230-3084

Beni Suef Chamber of Commerce

Tel & Fax: +20 (82) 332-2094

E-mail: schamber@yahoo.com

Dakahlia Chamber of Commerce

Tel: +20 (50) 231-2730, 231-0670

Fax: +20 (50) 231-2720

E-mail: dkchamber@hotmail.com

Damietta Chamber of Commerce

Tel: +20 (57) 328-9294, 222-3177

Fax: +20 (57) 223-0632

E-mail: dam-champ-c@yahoo.com

Beheira Chamber of Commerce

Tel: +20 (45) 331-8207, 331-7531

Fax: +20 (45) 331-7531

Fayoum Chamber of Commerce

Tel: +20 (84) 633-1148

Fax: +20 (84) 633-2148

Giza Chamber of Commerce

Tel: +20 (2) 3569-3971, 3569-9965, 3572-1761

Fax: +20 (2) 3568-3971, 3776-5622

E-mail: info@gccegypt.org, Web site: <http://www.gccegypt.org>

Kaliobia Chamber of Commerce

Tel: +20 (13) 326-2477, 325-2177

Fax: +20 (13) 325-2177

E-mail: gal-coc-egy@yahoo.com

Minya Chamber of Commerce

Tel: +20 (86) 234-0196, 236-3232

Fax: +20 (86) 235-6885

Menofia Chamber of Commerce

Tel: +20 (48) 222-1511, 223-8889, Fax: +20 (48) 222-6611

El Wadi El Gedid Chamber of Commerce

Tel: +20 (92) 792-1528

Fax: +20 (92) 393-6955

Gharbeya Chamber of Commerce

Tel: +20 (40) 330-4090

Fax: +20 (40) 330-3793

Ismailia Chamber of Commerce

Tel: +20 (64) 391-5974

Fax: +20 (64) 391-1663

Kafr El Sheikh Chamber of Commerce

Tel: +20 (47) 323-2916, 256-3308

Fax: +20 (47) 321-3434

E-mail: ecockfs@yahoo.com

Marsa Matrouh Chamber of Commerce

Tel: +20 (46) 493-5864, 493-2237

Fax: +20 (46) 493-5864

Port Said Chamber of Commerce

Tel: +20 (66) 391-1663

Fax: +20 (66) 391-5974

Qena Chamber of Commerce

Tel.: +20 (96) 533-2412

Fax: +20 (96) 533-2690

Red Sea Chamber of Commerce

Tel & Fax.: +20 (65) 354-9298

Suez Chamber of Commerce

Tel: +20 (62) 333-1351-52

Fax: +20 (62) 332-3074

Sohag Chamber of Commerce

Tel: +20 (93) 232-3036, 230-5620

Fax: +20 (93) 331-0057

Sharqiya Chamber of Commerce

Tel: +20 (55) 234-9744

Fax: +20 (55) 230-2423

E-mail: info@sharkiachamber.com, Web site: <http://www.sharkiachamber.com>

North Sinai Chamber of Commerce

Tel: +20 (68) 336-0327, 335-7834

Fax: +20 (68) 336-0327

South Sinai Chamber of Commerce

Tel. & Fax: +20 (69) 377-3331

American Chamber of Commerce

Tel.: +20 (2) 3336-9081, 3336-9092, 3338-1050

Fax: +20 (2) 3338-1060

E-mail: info@amcham.org.eg, Web site: <http://www.amcham.org.eg>

German-Arab Chamber of Industry and Commerce

Tel.: +20 (2) 3336-8183

Fax: +20 (2) 3336-8026

E-mail: info@ahk-mena.com, Web site: <http://www.ahkmena.com>

Federation of Egyptian Industries
Tel: +20 (2) 2579-6590-2, 2579-7074-6
Fax: +20 (2) 2576-6593-4, 2576-6672
E-mail: info@fei.org.eg, Website: www.fei.org.eg

Chamber of Building Materials Industries
Tel: +20 (2) 2578-4638, 2576-7415, 2575-5166
Fax: +20 (2) 2576-7304, 2575-5149
E-mail: info@cbmegypt.com, cbmegypt@yahoo.com, Web site: <http://www.cbmegypt.com>

Chamber of Cereals, Grains, & Related Products
Tel: +20 (2) 2579-8901, 2577-0748
Fax: +20 (2) 2579-8971
E-mail: info@cerealsegy.org, Web site: <http://www.cerealsegy.org>

Chamber of Chemical Industries
Tel: +20 (2) 2579-7021, 2579-7031, 2575-0240
Fax: +20 (2) 2575-6117
E-mail: cciegy@yahoo.com, info@cci-egy.com

Chamber of Food Industries
Tel: +20 (2) 2574-8627
Fax: +20 (2) 2574-8312
E-mail: sahar@egycofi.org.eg

Chamber of Leather Industries
Tel: +20 (2) 2576-5404, 2575-9303
Fax: +20 (2) 2576-5632
E-mail: info@leatheregypt.com

Chamber of Metallurgical Industries
Tel: +20 (2) 2577-4667, 2577-8675
Fax: +20 (2) 2577-4556
E-mail: cmieg@idsc.net.eg

Chamber of Engineering Industries
Tel: +20 (2) 2577-4334, 2577-8060, 2577-4112
Fax: +20 (2) 2577-0889, 2575-3214
E-mail: info@ceiegypt.org, Web site: <http://www.ceiegypt.org>

Chamber of Petroleum & Mining
Tel: +20 (2) 2392-6462
Fax: +20 (2) 2393-0098
E-mail: pet.min.ch@fei.org.eg

Chamber of Printing Industries
Tel: +20 (2) 2577-0451
Fax: +20 (2) 2577-7925
E-mail: cpi@link.net

Chamber of Leather Tanning Industries
Tel: +20 (2) 2577-3915, 2577-9822
Fax: +20 (2) 2577-9676
E-mail: clt@idsc.net.eg

Chamber of Woodworking & Furniture Industries
Tel: +20 (2) 2577-1778, 2579-7939, 2579-7896
Fax: +20 (2) 2577-0358
E-mail: cwwfi@fei.org.eg

Chamber of Pharmaceutical Industries
Tel: +20 (2) 2393-7270
Fax: +20 (2) 2393-7260, E-mail: drugchamber@yahoo.com

Information Technology & Communication Chamber
Tel.: +20 (2) 2403-1987, 2403-1978, 2403-1985
Fax: +20 (2) 2403-1985
E-mail: cit@cit-fei.org

Healthcare Chamber
Tel. & Fax: +20 (2) 3337-4307
E-mail: hcp_chamber@fei.org.eg

Chamber of Ready-Made Garments
Tel.: +20 (2) 2528-8922
Fax: +20 (2) 2528-8933
E-mail: info.ecaht@gmail.com, Web site: <http://www.ecahtegypt.com>

Egyptian Businessmen's Association (EBA)
Tel: +20 (2) 3572-3020, 3573-6030, +20 (100) 538-4604-5
Fax: +20 (2) 3572-3855, 3573-7258
E-mail: eba@eba.org.eg, Website: <http://www.eba.org.eg>

Alexandria Business Association (ABA)
Tel: +20 (3) 484-8978, 484-8979
Fax: +20 (3) 487-2411, 487-2206
E-Mail: aba@aba.org.eg, Website: <http://aba.org.eg>

Egyptian Junior Businessmen's Association (EJB)
Tel: +20 (2) 2528-4094
Fax: +20 (2) 2528-4095
E-mail: info@ejb.org.eg, Web site : <http://www.ejb.org.eg>

Borg El Arab Investors Association
Tel: +20 (3) 459-3650
Fax: +20 (3) 459-1198
E-Mail: info@borgassoc.org, sofia_mhmd_2010@yahoo.com

Egyptian Small Enterprise Development Foundation
Tel: +20 (2) 3336-3980/1/2
Fax: +20 (2) 3336-3983
Web site: <http://www.esed-eg.com>

Sixth of October Investors Association
Tel.: +20 (2) 3697-4256, 3697-4250
Fax: +20 (2) 3697-4267
E-mail: info@social.com, Web site: <http://www.octinvestors.com.eg>

Sadat City Investors Association
Tel: +20 (48) 260-1614, 260-2992, 260-2968
Fax: +20 (48) 260-1468
E-mail: info@sadat-city.com, Web site: <http://sadat-city.com>

Tenth of Ramadan Investors Association
Tel: +20 (15) 363-655, +20 (55) 449-4406, 449-4429
Fax: +20 (55) 4494414
E-Mail: info.triaeg@yahoo.com, Web site: <http://triaeg.org>

4. Τράπεζες

National Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2594-5000
Fax: +20 (2) 2594-5137
Web site: <http://www.nbe.com.eg>

Banque Misr
Phone: +20 (2) 2391-2172, 2391-2029, 2397-8853
Fax: +20 (2) 2390-8464, 2392-5768
Web site: <http://www.banquemisr.com>

Banque Du Caire
Phone: +20 (2) 2391-6499
Fax: +20 (2) 2395-0032
Web site: <http://www.banqueducaire.com>

Commercial International Bank (CIB)
Phone: +20 (2) 3747-2000
Fax: +20 (2) 3774-5332
Web site: <http://www.cibeg.com>

National Bank of Greece, Cairo Branch
Phone: +20 (2) 3337-0751
Fax: +20 (2) 3337-0579
Web site: <http://www.nbg.com.eg>

Bank Audi
Phone: +20 (2) 3534-3300
Fax: +20 (2) 3536-2120
Web site: <http://www.bankaudi.com.eg>

Qatar National Bank Al Ahli
Phone: +20 (2) 2770-7000-03
Fax: +20 (2) 2770-7799
Web site: <http://www.qnbalahli.com>

Bank of Alexandria
Phone: +20 (2) 2399-2000
Web site: <http://www.alexbank.com>

Arab Bank
Phone: +20 (2) 3531-4800
Web site: <http://www.arabbank.com.eg>

African Export Import Bank
Phone: +20 (2) 2456-4100-03, 2451-5201-02
Fax: +20 (2) 2456-4110, 2451-5008
Web site: <https://www.afreximbank.com>

Bank ABC-Egypt (Arab Banking Corporation Egypt)
Phone: +20 (2) 2586-1199, 2586-1000
Fax: +20 (2) 2811-1555
Web site: <https://www.bank-abc.com>

Arab International Bank
Phone: +20 (2) 2391-8794, 2391-6391, 2391-6492, 2391-6120
Fax: +20 (2) 2391-6233, 2391-2319
Web site: <http://www.aib.com.eg>

Attijariwafa Bank S.A. (πρώην Barclays Bank Egypt)
Phone: +20 (2) 2529-6100, 2529-1300
Web site: <http://www.attijariwafabank.com.eg>

Citibank N.A. Egypt
Phone: +20 (3) 483-9341-42
Fax: +20 (3) 487-4363

Credit Agricole Egypt
Phone: +20 (2) 3332-9300
Web site: <http://www.ca-egypt.com>

Export Development Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2810-1536, 2810-1548-49, 3338-7085
Web site: <http://www.ebebank.com>

Faisal Islamic Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 3333-0930, 3333-0979, 3762-1285-87, 3762-1289
Fax: +20 (2) 3762-1281
Web site: <http://www.faisalbank.com.eg>

Housing & Development Bank (HDB)
Phone: +20 (2) 3748-1361
Fax: +20 (2) 3749-9388
Web site: <http://www.hdb-egy.com>

HSBC Bank Egypt SAE
Phone: +20 (2) 3535-9100, 3535-9600, 3535-9800, 2529-6900, 2529-6940, 2529-6970
Web site: <http://www.hsbc.com.eg>

Egyptian Housing Finance (E.H.F.C.)
Phone: +20 (2) 3761-1004-05
Fax: +20 (2) 3761-6943
Web site: <http://www.ehfc.com.eg>

Egyptian Gulf Bank
Phone: +20 (2) 2594-8528
Web site: <http://www.eg-bank.com>

Industrial Development & Workers Bank of Egypt (IDBE)
Phone: +20 (2) 2578-4635
Fax: +20 (2) 2578-6580

Mashreq Bank Egypt
Phone: +20 (2) 2456-1580
Web site: <http://www.mashreqbank.com/egypt>

Misr Financial Investments
Phone: +20 (2) 3749-8537-38, 3335-4692
Fax: +20 (2) 3749-3374
Web site: <http://www.mfic-sae.com>

Misr Iran Development Bank
Phone: +20 (2) 3572-7311
Fax: +20 (2) 3570-1185
Web site: <http://www.midb.com.eg>

National Investment Bank
Phone: +20 (2) 2798-7406, 2798-7401, 2798-7273, 2798-7399, 2794-3088, 2794-1336
Web site: <http://www.nib.gov.eg>

Al Ahli Bank of Kuwait
Phone: +20 (2) 3535-2790-91
Web site: <http://www.abkegypt.com>

Société Arabe Internationale de Banque
Phone: +20 (2) 3332-5270
Web site: <http://www.saib.com.eg>

Suez Canal Bank
Phone: +20 (2) 2160-1879
Web site: <http://scbank.com.eg/IndexEN.aspx>

The United Bank
Phone: +20 (2) 2792-0146-49
Fax: +20 (2) 2792-0153
Web site: <https://www.theubeg.com>

Blom Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3332-2770-09
Fax: +20 (2) 3749-4508, 3749-4168, Web site: <http://www.blombankeypt.com>

Emirates National Bank of Dubai Egypt
Phone: +20 (2) 2366-1000
Web site: <http://www.emiratesnbd.com.eg>

Arab Investment Bank Egypt
Phone: +20 (2) 2577-0376
Fax: +20 (2) 2773-9286
Web site: <http://www.aibegypt.com>

Ahli United Bank
Phone: +20 (2) 2249-9500, 2249-9900, 2249-9700
Fax: +20 (2) 2613-5160
Web site: <https://www.ahliunited.com/eg>

Al Baraka Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2160-0118
Web site: <http://www.albaraka-bank.com.eg>

National Bank of Kuwait (NBK)
Phone: +20 (2) 2614-9400
Web site: <https://www.nbk.com/egypt.html>

Abu Dhabi Islamic Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3828-9300
Web site: <https://www.adib.eg>

Union National Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3828-0700
Web site: <https://www.unb-egypt.com/en/personal>

Arab African International Bank
Phone: +20 (2) 2673-3107
Web site: <http://www.aaib.com>

National Bank of Abu Dhabi Egypt
Phone: +20 (2) 2407-5000, 2407-5300
Fax: +20 (2) 2400-5410, 2407-5295
Web site: <https://www.bankfab.com/en-eg>

Bank of Nova Scotia Cairo Branch
Phone: +20 (2) 3747-9800-05
Fax: +20 (2) 3747-9807-08

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Egypt Expo & Convention Authority (EECA)
Tel.: +20 (2) 2263-3222
Fax: +20 (2) 2263-4640
E-mail: eeca@eeca.gov.eg, Web site: <http://www.eeca.gov.eg>

IFP EGYPT

Tel.: +20 (2) 2537-8949

E-mail: info@ifpegypt.com, Web site: <http://www.ifpegypt.com>

Konzept Exhibitions & Event Management

Tel: +20 (2) 2524-5187-88

Fax: +20 (2) 2524-5199

Email: info@konzept-egypt.com, Web site: <http://www.konzept-egypt.com>

Green Land for Organizing Exhibitions & Conferences

Tel.: +20 (2) 2082-2137, 2082-2109

Fax : +20 (2) 2082-2108

Mobile : +20 128 363-3814, 100 364-8329

E-mails: info@egymedica.com, marketing@egymedica.com

Vision Fairs Co.

Tel.: +20 (2) 3335-5423

Fax: +20 (2) 3336-7979

Email: info@visionfairs.com, Web site: <http://visionfairs.com>

Pyramids International Co.

Tel: +20 (2) 2623-3190

Fax: +20 2 2623-3191

Email: info@pyramidsfaireg.com, Web site: <http://pyramidsfaireg.com>

DMG Events Middle East

Tel. +20 (2) 2753-8401, +20 100 178-3246 (Ms. Noha Kabbani, Project Manager), e-mail: noha-egypts@acg-itf.com, egypts.conference@dmgevents.com

Tel.: +97 (1) 4445-3631, 5699-07089

Emails: josineheijmans@dmgeventsme.com, mennalotfy@dmgeventsme.com

International Exhibition Organizing Group - IGM

Tel. +20 (2) 2342-3934

Fax: +20 (2) 2342-3935

Mobile: +20 111 555-8710

Emails: graintech@igmfairs.com, info@igmfairs.com, info@graintecheg.com, Web site: <http://www.igmfairs.com>, <https://graintecheg.com>

Al Ahram Advertising Agency

Tel.: +20 (2) 2770-4550, 2770-4254

Fax: +20 (2) 2578-5889

Informa Co.

Tel.: +20 (2) 2322-6969, 2322-6980

E-mails: infor.egypt@informa.com, ed.johnson@informa.com, Ramy.Boushra@informa.com, dina.abuelrish@informa.com, mostapha.khalil@informa.com, faariss.khalil@informa.com, alexander.edwards@informa.com, northafricahealth@informa.com, afmexpo@informa.com, mohamed.abdelhamid@informa.com, hanaa.youssef@informa.com, rania.salaheldin@informa.com, nadine.salama@informa.com

Art Line Co.

Tel.: +20 (2) 2753-8323, 2273-2237

Emails: int.sales@acg-itf.com, hosni.fouad@artline.com.eg, Web site: <http://www.artline.com.eg>

Cairo Expo Marketing & Exhibitions

Tel.: +20 106 502-0377, 127-501 6033, 106 750-0966

Emails: info@cairoexpo.net, info@hvaregypt.com, Web site: <http://www.cairoexpo.net>, <http://www.hvaregypt.com>

Universal Trade Fairs
Tel.: +20 100 608-8019, +20 (2) 2359-4110
Fax: +20 (2) 2378-0458
Emails: info@egybeautyexpo.com, int.sales@egybeautyexpo.com, int2.egybeautyexpo@outlook.com,
gm@egybeautyexpo.com, Web site: <http://utfexpo.com>

Defile D'Egypte Co.
Tel.: +20 (2) 2401-9488, 2403-5345
Fax: +20 2 2405-1618
Email: info@defiledegypte.com, Web site: <http://defiledegypte.com/main.htm>

Dar El Menyawi for Organizing Exhibitions
Tel.: +20 (3) 302-2891
Fax: +20 (3) 345-9533

Egyptian Group for Marketing
Tel: +20 (2) 2261-9160, 2405-0151, 2405-1909
Fax: +20 (2) 2263-5215
Mobile: +20 122 179-9060
Email: info@hace.com.eg, Web site: <http://www.hace.com.eg>

Events Middle East
Tel.: +20 (2) 3912-0659
Fax: +20 (2) 3825-0812
E-mail: info@events-me.com, Web site: <http://www.events-me.com>

Al Awael for International Trade Fairs (ATF)
Tel.: +20 (2) 2358-0982, 2767-0146
Fax: +20 (2) 2358-0982
E-mail: info@atf-egy.com, Web site: <https://atf-egy.com/index.aspx>

Arab African Conferences & Exhibitions (ACE)
Tel.: +20 (2) 2378-1592
Fax: +20 (2) 2378-0458

Arabian German for Exhibitions S.A.E.
Tel.: +20 (2) 2270-3584-85
Fax: +20 (2) 2270-3586
E-mail: info@arabiangerman.com, Web site: <http://www.arabian-german.com>

Middle East Trade Fairs
Tel.: +20 (2) 3335-7494, 3761-2758
Fax: +20 (2) 3761-7898
E-mails: info@apexcairo.net, info@mtf-fairs.com, Web site: <http://www.apexcairo.net>

Sama Marketing Business
Tel. & Fax: +20 (2) 3353-9456
Mobiles: +20 100 727-4969, 111 647-5842, 122 756-4203
E-mails: info@smbegypt.com, smbegypt@link.net, Web site: <http://www.smbegypt.com>

International Trade Expo Co.
Tel. & fax: +20 (2) 2261-5141
Mobiles: +20 100 164-5408, 101 452-6699

Global for Organizing Local & International Exhibition Co.
Tel.: +20 (2) 3703-4409
Mobile: +20 114 055-5569

Egy Health Expo
Tel: +20 100 651-2802, 120 038-9400, 100 604-5156
Fax: +20 (2) 3338-6304
E-mail: info@egyhealthexpo.com, Web site: <http://www.egyhealthexpo.com/en>

Nile Trade Fairs
Tel.: +(202) 2671-2287, 2670-5239, 2275-3634
Fax: +(202) 2275-3634
E-mail: info@nilefairs.com, Web site: <http://www.nilefairs.com>

Egytec Engineering Co.
Tel.: +20 (2) 2736-7549, 2735-5877, 2735-5837
Fax: +20 (2) 2735-8801
Emails: info@egytraffic-africa.com, marketing@egytraffic-africa.com, sales@egytraffic-africa.com,
Web site: <http://egytraffic-africa.com>

Innova Trade Fairs
Tel.: +20 (2) 26036739, +20 101 200-2727
E-mails: info@innovafairs.com, info@packafrica.org, Web site: <http://www.packafrica.org>

6. Ξενοδοχεία

Le Meridien Cairo Airport
Tel: +20 (2) 2265-9000
www.marriott.com/hotels/travel/caiam-le-meridien-cairo-airport/?program=spg

Hilton Heliopolis
Tel: +20 (2) 2267-7730
www3.hilton.com/en/hotels/egypt/hilton-cairo-heliopolis

Cairo Marriott Hotel
Phone: +20(2) 2728-3000
Fax: +20(2) 2728-3001
Web site: <http://www.caiomarriotthotel.com>

Hilton Cairo Zamalek
Tel: +20 (2) 2737-0055
www3.hilton.com/en/hotels/egypt/hilton-cairo-zamalek-residences-CAIZRHI

InterContinental City Stars Cairo
Phone: +20(2) 2480-0100
Fax: +20(2) 2480-0200
Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/crohc/hoteldetail>

Semiramis InterContinental
Phone: +20(2) 2798-8000
Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/croha/hoteldetail>

Conrad Cairo Hotel
Phone: +20 (2) 2580-8000
Fax: +20 (2) 2580-8080
Web site: <http://conradhotels3.hilton.com/en/hotels/egypt/conrad-cairo-CAICICI/index.html>

Grand Nile Tower Hyatt Hotels Cairo
Phone: +20 (2) 2365-1234
Fax: +20 (2) 2362-1927
E-mail: info@grandniletower.com, <http://grandniletower.com>

Four Seasons Cairo Nile Plaza
Phone: +20 (2) 2791-7000
Fax: +20 (2) 2791-6900
Web site: <http://www.fourseasons.com/caironp>

Ramses Hilton Hotel
Phone : +20 (2) 2577-7444
Fax: +20 (2) 2575-2942
E-mail: ramses@hilton.com
Web site: <http://www3.hilton.com/en/hotels/egypt/ramses-hilton-CAIRHTW/index.html>

Nile Ritz-Carlton Hotel
Phone: +20 (2) 2577-8899
E-mail: Rc.cairz.leads@ritzcarlton.com
Web site: <http://www.ritzcarlton.com/en/hotels/middle-east/cairo#Hotel>

Sofitel Gezirah Hotel
Phone: +20 (2) 2737-3737
Fax: +20 (2) 2739-8298
Web site: <http://www.sofitel.com>

Fairmont Nile City Hotel Cairo
Phone: +20 (2) 2461-9494
Web site: <http://www.fairmont.com/nile-city-cairo>

Kempinski Nile Hotel Cairo
Phone: +20 (2) 2798-0000
Web site: <https://www.kempinski.com/ar/cairo/nile-hotel>

Hotels in New Cairo

Royal Maxim Palace Kempinski Cairo
Tel: +20 (2) 2249-5300
www.kempinski.com/en/cairo/royal-maxim-palace-kempinski-cairo

Dusit Thani Lake View
Tel: +20 (2) 2614-0000
www.dusit.com/dusitthani/lakeviewcairo

JW Marriott
Tel: +20 (2) 2411-5588
www.marriott.com/hotels/travel/caijw-jw-marriott-hotel-cairo

7. Διπλωματικές αποστολές

Embassy of Austria in Cairo
Tel: +20 (2) 3570-2975, Fax: +20 (2) 3570-2979
E-mail : kairo-ov@bmeia.gv.at
Web site: www.bmeia.gv.at/ceb-kairo

Embassy of Belgium in Cairo
Tel: +20 (2) 2794-7494, Fax: +20 (2) 2794-7239
E-mail : cairo@diplobel.fed.be
Web site: www.egypt.diplomatie.belgium.be

Embassy of Bulgaria in Cairo
Tel: +20 (2) 2736-3025, Fax: +20 (2) 2736-3826
E-mail : embassy.cairo@mfa.beg
Web site: www.mfa.bg/embassies/egypt

Embassy of Canada in Cairo
Tel: +20 (2) 2461-2200, Fax : +20 (2) 2461-2201
E-mail : cairo@international.gc.ca
Web site: www.international.gc.ca

Embassy of the Republic of Cyprus in Egypt
Tel: +20 (2) 2737-7012-14, Fax: +20 (2) 2737-7016
E-mail: cairoembassy@mfa.gov.cy
Web site: http://www.mfa.gov.cy/mfa/Embassies/Embassy_Cairo.nsf/DMLindex_en/DMLindex_en?OpenDocument

Embassy of the Czech Republic in Cairo
Tel: +20 (2) 3333-9700, Fax: +20 (2) 3748-5892
E-mail: cairo@embassy.mzv.cz
Web site: www.mzv.cz/cairo

Royal Danish Embassy in Cairo
Tel: +20 (2) 2461-6630, Fax: +20 (2) 2461-9330
E-mail: caiamb@um.dk
Web site: <http://egypten.um.dk>

Embassy of Finland in Cairo
Tel: +20 (2) 2736-3722 , Fax: +20 (2) 2737-1376
E-mail: sanomat.kai@formin.fi
Web site: <http://www.finland.org.eg>

Embassy of France in Cairo
Tel: +20 (2) 3567-3200, Fax: +20 (2) 3567-3201
E-mail: questions@ambafrance-eg.org
Web site: www.eg.ambafrance.org

Embassy of Germany in Cairo
Tel: +20 (2) 2728-2000, Fax: +20 (2) 2728-2159
E-mail: info@kairo.diplo.de
Web site: www.kairo.diplo.de

Embassy of Hungary in Cairo
Tel: +20 (2) 2735-8634, 2737-0019, Fax: +20 (2) 2735-8648
E-mail: mission.cai@mfa.gov.hu
Web site: www.kairo.mfa.gov.hu

Embassy of Ireland in Cairo
Telefax: +20 (2) 2728-7100, Fax: +20 (2) 2736-2863
E-mail: cairoembassy@dfa.ie
Web site: www.dfa.ie/irish-embassy/egypt

Embassy of Italy in Cairo
Tel: +20 (2) 2794-3194, Fax: +20 (2) 2794-0657
E-mail: ambasciata.cairo@esteri.it
Web site: www.ambilcairo.esteri.it

Embassy of Latvia in Cairo
Tel: +20 (2) 2738-4188, Fax: +20 (2) 2738-4189
E-mail: emhassy.egypt@mfa.gov.lv
Web site: www.mfa.gov.lv/egypt

Embassy of Malta in Cairo
Tel: +20 (2) 2461-9960, Fax: +20 (2) 2461-9962
E-mail: maltaembassy.cairo@gov.mt
Web site link: www.foreignaffairs.gov.mt/en/Embassies/ME_Cairo/Pages/ME_Cairo.aspx

Royal Netherland Embassy in Cairo
Tel: +20 (2) 2739-5500, Fax: +20 (2) 2736-3821
E-mail: kai@minbuza.nl
Web site: www.netherlandsendyou.nl

Royal Norwegian Embassy in Cairo
Tel: +20 (2) 2728-3900, Fax: +20 (2) 2728-3901
E-mail: emb.cairo@mfa.no
Web site: www.norway.no/en/egypt

Embassy of Romania in Cairo
Tel: +20 (2) 2736-0107, Fax: +20 (2) 2736-0851
E-mail: cairo@mae.ro
Web site: www.cairo.mae.ro

Embassy of Russia in Cairo
Tel: +20 (2) 3748-9353-55, Fax: +20 (2) 3760-9074
E-mail: rus.egypt@mail.ru
Web site: www.egypt.mid.ru

Embassy of the Slovak Republic in Cairo
Tel: +20 (2) 3335-8240, 3335-7544, Fax: +20 (2) 3335-5810
E-mail: emb.cairo@mzv.sk
Web site: www.mzv.sk/web/kahira-en

Embassy of Slovenia in Cairo
Tel: +20 (2) 3749-8171, Fax: +20 (2) 3749-7141
E-mail: vka@gov.si
Web site: <http://cairo.embassy.si>

Embassy of Spain in Cairo
Tel: +20 (2) 2735-6437 / 397, Fax: +20 (2) 2735- 2132
E-mail: emb.elcairo@maec.es
Web site: www.exteriores.gob.es/ebajadas/elcairo

Embassy of Sweden in Cairo
Tel: +20 (2) 2728-9200, Fax: +20 (2) 2728-9260
E-mail: ambassaden.kairo@gov.se
Web site: www.swedenabroad.se/en/embassies/egypt-cairo

British Embassy in Cairo
Tel: +20 (2) 2791- 6000, Fax: +20 (2) 2791- 6130
E-mail: commercial.cairo@fco.gov.uk
Web site: www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-cairo

Embassy of the United of States in Cairo
Tel: +20 (2) 2797-3300, Fax: +20 (2) 2797-3200
Web site: www.eg.usembassy.gov

8. Διεθνείς-Περιφερειακοί Οικονομικοί Οργανισμοί

EU Delegation to Egypt
Tel: +20 (2) 2461-9860
Fax: +20 (2) 2461-9884
E-mail: delegation-egypt@eeas.europa.eu
Web site: https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en

European Investment Bank, Representation to Egypt
Tel.: +20 (2) 2461-9890
Fax: +20 (2) 2461-9891
E-mail: cairo@eib.org
Web site: <https://www.eib.org>

United Nations Development Program (UNDP)
Tel & Fax: +20 (2) 2574-2620
E-mail: registry.eg@undp.org
Web site: <http://www.eg.undp.org>

World Bank
Tel.: +20 (2) 2461-9983-85
E-mail: ewahby@worldbank.org
Web site: <http://www.worldbank.org/en/country/egypt>

African Export Import Bank (AFREXIM)
Tel: +20 (2) 2456-4100/01/02/03, 2451-5201/02
Fax: +20 (2) 2456-4110, 2451-5008
Website: www.afreximbank.com

African Development Bank, Egypt Country Office (AFDB)
Tel: +20 (2) 2256-3790/01
Fax: +20 (2) 2256-3792
E-mail: M.BLOMBERG@AFDB.ORG
Web site: www.afdb.org

EBRD Egypt
Tel.: +20 (2) 2322-5900, +20 (3) 541-9155
Web site: www.ebrd.com/egypt.html

International Finance Corporation (IFC)
Tel: +20 (2) 2461-4200
E-mail: WLabadi@ifc.org
Web site: www.ifc.org

KfW Office Cairo
Tel.: +20 (2) 2736-9525
Fax: +20 (2) 2736-3702
E-mail: KfW.Cairo@kfw.de
Web site: <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Development-Bank/Local-presence/North-Africa-and-Middle-East/Egypt>

GIZ Office Cairo
Tel.: +20 (2) 2735-9750
Fax: +20 (2) 2738-2981
E-mail: giz-aegypten@giz.de
Web site: <https://www.giz.de/en/worldwide/319.html>

Cairo Regional Center for International Commercial Arbitration
Tel: +20 (2) 2735-1333/35/37
Fax: +20 (2) 2735-1336
E-mail: info@crcica.org
Web site: <https://crcica.org>

9. Ελληνική Ομογένεια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΪΡΟΥ
Tel: +20 (2) 2591-3945, 2593-3372
Fax: +20 (2) 2588-4652
E-mail: greek.com@link.net
Web site: <http://ekkairo.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
Tel: +20 (3) 484-8484, 486-5084, 486-8496
Fax: +20 (3) 487-4854
E-mail: info@ekalexandria.org
Web site: <http://ekalexandria.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΪΡΟΥ
Tel: +20 2 2574-1190
Fax: +20 2 2575-4970
E-Mail: info@greekchambercairo.com, admin@greekchambercairo.com
Web site: http://www.greekchambercairo.com/docs_en

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
Tel: +20 (3) 486-8583, 486-2974
Fax: +20 3 486-2698
E-mail: greekchamber@link.net